

TRĂIASCĂ ROMÂNIA, TRĂIASCĂ LIBERTATEA!

34

ANUL XXIX (1315)
21 AUGUST 1980

Flacăra

Săptăminal editat de
Frontul Democrației
și Unității
Socialiste

Marea Cartă a libertății și demnității noastre

Se împlinește un deceniu și jumătate de la adoptarea de către Marea Adunare Națională a noii Constituții a Republicii Socialiste România. Se împlinește, de asemenea, 15 ani de când, cu același prilej, a căpătat valoare de lege hotărârea adoptată de cel de-al IX-lea Congres al partidului — ca țara noastră să poarte denumirea de **Republica Socialistă România**.

Cartă a libertății și suveranității naționale, a înfloririi națiunii socialiste, a egalității depline în drepturi pentru toți cetățenii patriei, fără deosebire de naționalitate, a afirmării demnității umane, echității și democrației plene — legea fundamentală a țării, Constituția, reprezintă expresia sintetică a marilor cuceriri dobândite de popor odată cu intrarea ireversibilă a României în evul său socialist. Așa cum preciza tovarășul Nicolae Ceaușescu în cadrul Raportului cu privire la proiectul de Constituție a Republicii Socialiste România, prezentat în cadrul Mării Adunări Naționale la 20 august 1965, prevederile Constituției reflectă viața nouă a țării și poporului român, făurită sub conducerea partidului. „Clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, prin munca lor plină de elan și abnegație, însuflețită de un fierbinte patriotism, au scris, literă cu literă, marea Cartă a libertății poporului nostru.”

(Continuare în pagina 2)

LIVIU TIMBUS ■

REPUBLICA

de Elena Greculesi

SUB ARCUL DE TRIUMF AL MARELUI AUGUST

Imperativul vital: dezvoltarea

Ne deprindem în fiecare an constructiv — ne-am deprins astfel în fiecare din cei 36 de ani de edificare a noii noastre civilizații — cu o nouă măsură a timpului, socotit nu în lungime, ci în intensitate. Când o singură fabrică modernă, construită în câteva sezoane, dă producția pe câțiva ani a întregii branșe din România cea veche — asta, în cazul în care reperul comparativ există, caz nu tocmai frecvent în condițiile dezvoltării noastre, care-și plantează pilonii într-un vast teritoriu al noului — ești obligat de fapte să reconsideri și anul, și ora, și secunda. Picătura de timp care se cheamă clipă se transformă, pe cronometrul nostru socialist, într-o putere care destupă furnale, destupă mine, transformă riuri în magistrale ale luminii, naște propulsiile solare de energie, echivalente cu însăși degajarea energiei din roca geologică impietrită a uraniului, modifică pământul, oamenii, devenind nu clipă, ci istorie. Măsurile noastre de ritm, de înaintare, de angajare în dialogul cu lumea și timpul, măsurile unei României care azi — în al

(Continuare în pagina 4)

ILIE PURCARU ■

BUNĂSTAREA CA TEMELIE A PĂCII

Și la noi, și aiurea, oameni de bine se străduiesc să regăsească măsurile bunăstării semenilor în chiar dimensiunile vieții de zi cu zi, mai puține, mai multe, dar definitorii și pregnant eliberate de pecetea aproximației și subiectivității. Statisticieni, economiști și sociologi desfac și refac cu migală coloane de cifre, extrag medii, fixează repere și deduc încet de spre care să putem afirma, fără echivoc, cu o tonică certitudine, că sintetizează exact amplitudinea puterilor noastre de astăzi, înălțimea zborului nostru. Și acolo unde bunăstarea tuturor a încetat să mai fie o aspirație epuizată într-o combustie prea lungă, iată, fermitatea certitudinii se dovedește solidară cu stabilitatea abstracțiilor cifrice formulate corect și obiectiv. În acest context, este bine să reamintim că formula care a făcut ocolul lumii, **miracolul românesc**, nu de noi a fost introdusă în circulație, ci de oameni pentru care avântul României contemporane a devenit un etalon al sănătății economice și sociale. Și nu întâmplător această formulă a fost lansată în țări

(Continuare în pagina 6)

MIHAI PELIN ■

Tirgoviște — puls normal

Au orașele, ca și ființele, un puls al lor, care le pune în evidență vitalitatea? Tirgoviștea, vechea și buna Tirgoviște, în inima căreia și-au aflat scaun sau lăcaș nu mai puțin de treizeci și trei de domnitori, de la Mircea la Tepeș și Brincoveanu, mă convinge că, într-adevăr, există în vinetele ficcării localități o energie ce se lansează continuu, în ritmuri care fac ca un loc cu altul să devină înconfundabile.

Duminică, șaptesprezece august, în zori, la capătul bulevardului Mihai Bravu, pulsul Tirgoviștei mi-l dădeau fantasticele jocuri ale pompelor ce se ridicau și coborau în cadențe aleatorii, fixate fiind ca niște inimi în interiorul turelor de sonde pe care doar apa falomitei le oprea să intre direct, precum o oaste metalică, în fosta capitală. Le priveam și mă gândeam că într-o epocă în care energia a devenit nevralgia acută a planetei aceste turele filigranate rămân unii dintre soldații cei mai credincioși ai nevoilor noastre de puternice combustii. Pulsul egal de cuminti și tăcute, ele fac ca Dimbovița, să ocupe locul întâi între județele din adâncurile cărora ținește petrol.

La ora cind orașul mai dormea încă, o boare ușoară plutea peste sonde, peste parcuri și urbe, și-n curțile mai vechi sau mai noi ale tirgoviștenilor se ridicau, ca sub reflectoare, milioane de flori. Luminărele, crăițe, petaci, trandafiri... Fac și ele parte din „pulsul orașului”? Mi se pare că da. Ele aduc aici un parfum de

„altădată”, dar, în același timp, și un respiro din epocile care vin și pentru care un celebru arhitect al lumii moderne stabilise trei reguli definitorii — Soare, Spațiu, Verdețea... Din acest punct de vedere, Tirgoviștea mai este încă astăzi un oraș „răscolit”. Cel mai mari chirurg ai timpului, arhitectii, și-au introdus creioanele ca niște bisturiuri în trupul bătrân al cetății alegind ceea ce reprezintă valoare (Petru Cercel a construit aici prima casă cu etaj din Țara Românească), dar purcedind totodată la înălțarea de noi locuințe pentru o populație în continuă creștere, 80 000 de noi apartamente și locuințe în 36 de ani de libertate; 22 000 de alte apartamente în cincinalul care urmează — iată un bilanț și o perspectivă care fac cinste timpurilor pe care le trăim, gândindu-ne că, în 1944, Tirgoviștea număra abia 19 000—20 000 de locuitori.

Pulsul orașului? Mi se pare a-l fi simțit — mai ales din acest punct de vedere, al înnoirii urbanistice — în gestul cu care tovarășul Florea Ristache, primul secretar al județului, imi arăta scoțind din propria-i servietă câteva dintre descoperirile sale de ultimă oră: niște publicații vechi, între care una din 1943, „Buletinul primăriei orașului Tirgoviște”, numărul din septembrie. Lăudând gloria trecută, gazeta lansa un strigăt de alarmă: „Po-

(Continuare în pagina 7)

EUGEN FLORESCU ■

PRIMIRI LA TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

În cursul ultimei săptămâni, pe agenda de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, au fost înscrise numeroase primiri ale unor personalități de seamă ale vieții politice internaționale.

Cu prilejul primirii delegației Partidului Republican Italian, Giovanni Spadolini, secretarul general al partidului, conducătorul delegației, a exprimat grațitudinea și satisfacția de a vizita România și de a avea un schimb de păreri cu conducătorul partidului și statului român în probleme bilaterale și internaționale de interes comun. Oaspetele italian a dat o înaltă apreciere realizărilor obținute de poporul român, sub conducerea P.C.R., a secretarului său general, în edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate și a relevat lărga prețuire de care se bucură în lume politica externă a României, promovată cu consecvență și strălucire de președintele Nicolae Ceaușescu, personalitate proeminentă a vieții politice contemporane. Mulțumind pentru urările și cuvintele de apreciere exprimate, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat convingerea că vizita delegației Partidului Republican Italian va contribui la extinderea relațiilor dintre cele două partide, la adâncirea prieteniei și colaborării tradiționale româno-italiene.

În timpul primirii delegației Frontului Popular pentru Eliberarea Palestinei, conducătorul delegației, Taissir Quba, membru al Biroului Politic al C.C. al F.P.E.P., a exprimat întreaga recunoștință și a dat o înaltă apreciere poziției principiale, constante, a P.C.R., a României socialiste, a președintelui Nicolae Ceaușescu, de sprijinire activă și permanentă a luptei drepte a poporului palestinian pentru cucerirea drepturilor sale inalienabile. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat că relațiile cu organizațiile palestinene, cu Organizația pentru Eliberarea Palestinei — reprezentantul legitim al poporului palestinian — sînt foarte bune și că actuala vizită va contribui la dezvoltarea în continuare a colaborării dintre P.C.R. și F.P.E.P., a prieteniei dintre popoarele român și palestinian, la promovarea cauzei juste a poporului palestinian. În legătură cu modalitățile și căile de realizare a unei păci drepte și durabile în Orientul Mijlociu, președintele Nicolae Ceaușescu a precizat

încă o dată că România se pronunță cu toată hotărîrea pentru soluționarea globală, pe cale politică, a conflictului din zonă, prin retragerea Israelului din toate teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, rezolvarea problemei poporului palestinian pe baza dreptului legitim la autodeterminare, inclusiv la constituirea unui stat palestinian propriu, independent, în care să-și poată organiza viața în mod liber, potrivit voinței sale.

În timpul întrevederii cu ministrul de stat pentru afaceri externe al Republicii Arabe Egipt, dr. Boutros Ghali, oaspetele a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu, guvernului român, întregului nostru popor, un călduros mesaj de prietenie, împreună cu cele mai cordiale urări din partea președintelui R.A.E., Anwar El Sadat. Mulțumind pentru mesaj și pentru urările exprimate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a rugat să se transmită președintelui Anwar El Sadat salutul său prietenesc, urări de sănătate și succes în întreaga activitate, de prosperitate și bunăstare poporului egiptean prieten. În timpul întrevederii a fost relevat cu satisfacție faptul că relațiile dintre România și Egipt cunosc o evoluție rodnică și multilaterală, avînd la bază hotărîrile și măsurile importante stabilite cu ocazia întîlnirilor și convorbirilor la nivel înalt, de la București și Cairo, prietenia și înțelegerea dintre cei doi șefi de stat. A fost manifestată dorința comună de a extinde și aprofunda conlucrarea fructuoasă româno-egipteană, pe plan politic, economic, tehnico-științific și cultural, precum și pe arena mondială. S-a apreciat că promovarea susținută a colaborării bilaterale corespunde intereselor și progresului ambelor țări, slujește cauzei generale a păcii și cooperării între națiuni. A fost relevată, și de această dată, necesitatea soluționării situației din Orientul Mijlociu, a instaurării unei păci globale, juste și durabile, în zonă, care să ducă la retragerea Israelului din toate teritoriile ocupate în 1967, inclusiv din Ierusalimul arab, la rezolvarea problemei poporului palestinian — pe baza dreptului la autodeterminare, inclusiv la constituirea unui stat palestinian independent, în care să-și poată organiza viața în mod liber, potrivit aspirațiilor sale naționale legitime — la asigurarea independenței și integrității teritoriale a tuturor statelor din regiune.

Primirea de către conducătorul partidului și statului nostru a tovarășului Do Muoi, membru supleant al Biroului Politic al C.C. al P.C. din Vietnam, viceprim-ministru al guvernului, conducătorul delegației economice guvernamentale a R. S. Vietnam, a prilejuit un călduros schimb de saluturi și bune urări între tovarășii Nicolae Ceaușescu și Le Duan, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist din Vietnam. În timpul întrevederii s-a relevat cu satisfacție că relațiile de prietenie și colaborare româno-vietnameze au cunoscut o evoluție ascendentă, în spiritul și pe baza înțelegerilor convenite cu ocazia dialogului la nivel înalt de la București și Hanoi. A fost exprimată, de ambele părți, dorința de a extinde, în continuare, colaborarea bilaterală în multiple domenii de activitate, apreciindu-se că aceasta este în folosul țării și popoarelor noastre, slujește cauzei generale a socialismului și păcii.

Emil Mworoha, secretar general al Partidului Uniunea pentru Progres Național — U.P.R.O.N.A. din Burundi, conducătorul delegației acestui partid, a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu un mesaj de salut din partea președintelui Partidului Uniunea pentru Progres Național, președintele Republicii Burundi, Jean Baptiste Bagaza, precum și urări de prosperitate și noi succese poporului român pe calea înfloririi continue a României. Șeful delegației a subliniat că îi revine misiunea de mare cîștate de a exprima înaltă apreciere a președintelui J. B. Bagaza față de politica externă a României, a președintelui Nicolae Ceaușescu pe plan african și mondial, evidențind în mod deosebit eforturile șefului statului român în direcția respectării drepturilor la dezvoltare liberă și independentă a tuturor popoarelor, pentru consolidarea păcii și securității internaționale, pentru dezarmare în întreaga lume. Mulțumind pentru mesaj, pentru sentimentele exprimate și aprecierile la adresa poporului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu a transmis președintelui Jean Baptiste Bagaza un salut călduros, împreună cu cele mai bune urări de prosperitate poporului burundez prieten. În timpul convorbirii cu oaspetele burundez a fost evidențiată evoluția ascendentă și rodnică a relațiilor de colaborare dintre partidele, țările și popoarele român și burundez.

ION CODRU

ȘEDINȚA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R.

Ședința de marți a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., desfășurată sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a dezbătut probleme de importanță deosebită pentru economia națională, adoptînd măsuri corespunzătoare. Apreciind activitatea desfășurată pînă în prezent pentru îndeplinirea, pe baza indicațiilor date de secretarul general al partidului, a prevederilor Congresului al XII-lea, privind pregătirea planului pe perioada 1981-1985, Comitetul Politic Executiv a indicat ca guvernul, ministerele, celelalte instituții centrale să-și concentreze toate eforturile în vederea asigurării temeinice a bazei tehnico-materiale a viitorului cincinal.

În acest scop, accentul principal trebuie pus pe asigurarea din producția internă a mașinilor și utilajelor necesare, pe valorificarea complexă și eficientă a resurselor interne de materii prime, materiale, combustibili și energie, pe recuperarea, recondiționarea și reintroducerea în circuitul productiv a tuturor materialelor reutilizabile. În cadrul ședinței a fost subliniată necesitatea de a se acționa intens pentru pregătirea corespunzătoare a programului de investiții și crearea tuturor condițiilor în vederea reducerii duratei de execuție, intrării cât mai rapid în producție și atingerii parametrilor proiectați.

După cum rezultă din comunicatul ședinței, Comitetul Politic Executiv a stabilit, de asemenea, să se urteze tipizarea produselor, să se intensifice acțiunile privind perfecționarea tehnologiilor de fabricație, modernizarea produselor, reducerea consumurilor materiale, de combustibili și energie. În toate domeniile de activitate trebuie să se asigure creșterea mai puternică a productivității muncii, ridicarea calității produselor, reducerea în continuare a costurilor de producție, sporirea eficienței economice, a rentabilității și beneficiilor. Pentru realizarea acestor obiective, au fost stabilite sarcini concrete ministerelor, celorlalte organe economice în vederea îmbunătățirii activității de normare a muncii, extinderii acordului global, aplicării în cele mai bune condiții a prevederilor noului mecanism economico-financiar.

Importante măsuri au fost stabilite și cu privire la dezvoltarea agriculturii în cincinalul viitor. Comitetul Politic Executiv a cerut să se acorde o atenție specială valorificării intensive a fondului funciar, folosirii la întreaga lor capacitate a mijloacelor tehnice din dotare, în vederea creșterii producției vegetale și animale la nivelul prevederilor.

Avînd în vedere că pînă la sfîrșitul anului mai sînt încă patru luni, s-a indicat ca odată cu pregătirea temeinică a viitorului cincinal și a planului pe 1981, să se acorde o atenție deosebită realizării integrale a sarcinilor de plan pe 1980, încheierii în cele mai bune condiții a actualului cincinal.

În atenția ședinței au stat de asemenea, relațiile economice ale țării noastre pe plan extern. Comitetul Politic Executiv a dezbătut și aprobat un ansamblu de măsuri privind perfecționarea în continuare a activității întreprinderilor de comerț exterior, în conformitate cu noul mecanism economico-financiar, care prevede organizarea și desfășurarea întregii activități de comerț exterior și cooperare economică internațională pe principii economice, ale autoconducerii și autogestunii. Aceste măsuri, care reglementează, totodată, atribuțiile și răspunderile ce revin Ministerului Comerțului Exterior și Cooperării Economice Internaționale, ministerelor economice, centralelor și celorlalte unități producătoare de mărfuri pentru export, sînt menite să ducă la creșterea răspunderii tuturor pentru realizarea unor produse de calitate superioară, pentru creșterea eficienței economice a întregii activități de comerț exterior și cooperare economică internațională.

Audiind informarea prezentată de tovarășul Nicolae Ceaușescu referitoare la întîlnirea prietenească pe care conducătorul partidului și statului nostru a avut-o în Crimeea cu tovarășul Leonid Brejnev, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., Comitetul Politic Executiv a aprobat pe deplin și a dat o deosebită apreciere activității desfășurate de secretarul general al partidului nostru, președintele republicii, în cadrul noii întîlniri din Crimeea. S-a apreciat că rezultatele dialogului româno-sovietic la nivel înalt se înscriu ca un moment de seamă în evoluția ascendentă, rodnică a relațiilor bilaterale, marcînd o contribuție remarcabilă la dezvoltarea prieteniei și colaborării multilaterale dintre partide, țările și popoarele noastre, în interesul construcției socialiste și comuniste din România și Uniunea Sovietică, al cauzei generale a socialismului și păcii în lume. Comitetul Politic Executiv a indicat să se ia măsurile necesare pentru transpunerea în viață a înțelegerilor convenite.

ION DUMBRAVĂ

Marea Cartă

(Urmare din pag. 1)

Lege fundamentală ce exprimă voința, crezul și interesele unei întregi națiuni, Constituția adoptată în 1965 se recomandă, în primul rînd, prin profunzul democratism al prevederilor sale, menite să asigure cadrul legal pentru întreaga viață politică, economică și socială a României socialiste. Un democratism real determinat de fapt — așa cum se prevede în Constituție — că întreaga putere în Republica Socialistă România aparține poporului, liber și stăpîn pe soarta sa. Un adevăr ridicat la scara realității în mod special în ultimii 15 ani, cînd permanenta adîncire a democrației politice, întregită de dezvoltarea considerabilă a democrației economice, a lărgit sensibilitatea participarea oamenilor muncii la actul decizional, la elaborarea și adoptarea, la toate nivelurile, a celor mai diverse hotărîri privind conducerea, organizarea și continuarea perfecționării societății. Iată de ce astăzi se poate afirma, fără tăgadă, că în lumina Constituției și a legilor țării, funcționarea sistemului politic al orînduirii noastre sociale dezvoltate și pune în valoare însăși esența lui socială. Evidente apar în acest sens măsurile luate de partid prin aorntul decisiv, determinant, al tovarășului Nicolae Ceaușescu, în direcția perfecționării și planificării economiei naționale, lărgirii atribuțiilor și autonomiei unităților economice, întăririi formelor colective de conducere. Astfel, în ultimii 15 ani toate prevederile de dezvoltare economică-socială a țării noastre, angajînd în cel mai înalt grad prezentul și viitorul patriei, au reprezentat un act de voință al întregii națiuni, fiind elaborate cu consultarea întregului popor.

Democratismul profund ce caracterizează Constituția țării noastre își găsește, fără îndoială, una dintre cele mai concludente manifestări în prevederile privitoare la drepturile fundamentale ale cetățenilor. Călăuzite de principiile echității sociale, aceste prevederi proclamă și asigură în mod real, așa cum o atestă viața socială și politică a ultimului deceniu și jumătate, deplina egalitate în drepturi a cetățenilor patriei, fără deose-

bire de naționalitate sau religie. În toate domeniile vieții economice, politice, juridice, sociale și culturale, interzicîndu-se cu desăvîrșire orice îngrădire a acestor drepturi, orice discriminare în exercitarea lor. Aceste prevederi se recomandă înainte de orice prin faptul că ele acordă cele mai largi drepturi care au fost vreodată recunoscute pe cale legislativă în țara noastră — de la drepturile politice, libertatea conștiinței și pînă la cele sociale — dreptul la muncă, la învățătură, la odihnă, la asigurarea materială de bătrînețe, boală sau incapacitate de muncă. Marea lor forță și superioritate, dacă le comparăm cu drepturile proclamate în vechile constituții burgheze ale României, rezidă tocmai în garantarea materială de către stat. Aceste garanții — o demonstrează realitățile sociale ale ultimului deceniu și jumătate — devin tot mai puternice pe măsura dezvoltării potențialului economic al României, a progresului construcției economice și culturale. Vom aminti în acest sens doar faptul că pentru asigurarea în practică a egalității în drepturi a tuturor cetățenilor țării, fără deosebire de naționalitate, un rol decisiv l-a avut și îl deține în continuare politica de repartizare armonioasă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, de dezvoltare economică, științifică, culturală a tuturor județelor României, de întărire — altminteri spus — a bazei materiale a egalității, cum o atestă, sub raport teoretic, documentele ultimelor patru congrese ale Partidului Comunist Român și cum o demonstrează plenar realitatea faptică, evidentă, prin intrarea tuturor zonelor țării în circuitul industrializării socialiste.

Garantarea materială a drepturilor și libertăților cetățenești înscrise în Constituție apare cu atât mai reală și evidentă avînd în vedere grija partidului nostru, și în mod expres a secretarului său general, pentru întărirea în toate sectoarele a egalității socialiste. Astfel, măsurile consacrate respectării stricte a legilor de către organele de stat și de către cetățeni, îmbunătățirea activității organelor de justiție, procuratură, miliție și securitate, perfecționarea activității juridice

au creat cetățenilor sentimentul că drepturile lor sînt azi mai bine apărate ca oricînd. Exprimînd voința și interesele întregului popor — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — legile țării noastre servesc înfloririi patriei, bunăstării celor ce muncesc, asigură manifestarea liberă a aptitudinilor și capacităților cetățenilor în viața politică, economică și socială. În aceasta își găsește izvorul noua atitudine față de legile țării, precum și conștiința înaltelor răspunderi și îndatoriri cetățenești față de societatea socialistă.

Proclamînd că „în Republica Socialistă România forța politică conducătoare a întregii societăți este Partidul Comunist Român”, Constituția exprimă o realitate fundamentală a societății noastre. Pentru întreaga națiune partidul reprezintă astăzi autoritatea supremă, tezaurul inteligenței colective, trup din trupul clasei noastre muncitoare, al țărănimii și intelectualității, garanția marilor înfăptuiri ale viitorului. Pentru întreaga suflare a României socialiste, partidul se afirmă astăzi, mai mult ca oricînd, ca centrul vital al patriei, ca strateg, organizator și conducător al maselor populare, ca mobilizator al tuturor energiilor creatoare ale poporului prin capacitatea comunistilor de a transforma în fapte voința unei întregi națiuni.

După un deceniu și jumătate de la adoptarea de către Marea Adunare Națională a noii Constituții a Republicii Socialiste România — perioadă marcată de înfăptuirii multilaterale, fără precedent în istoria națională a României — apar cu atât mai relevante și mai încărcate de semnificații aceste cuvinte rostite de primul bărbat al țării în fața marelui forum legislativ al țării la 20 august 1965: „Prin bilanțul marilor cuceriri pe care îl cuprinde, prin înaltul umanism ce caracterizează prevederile sale, noua Constituție a țării are o puternică forță mobilizatoare. Ea însuflețește și mai mult clasa muncitoare, țărăimea, intelectualitatea, pe toți oamenii muncii de la orașe și sate, fără deosebire de naționalitate, în munca și lupta pentru îndeplinirea hotărîrilor istoricului Congres al IX-lea al Partidului Comunist Român, pentru înfăptuirea sarcinilor desăvîrșirii construcției socialiste”.

GÎNDURI DESPRE CONSTITUȚIE

„Sîntem egali în fața ei și prin respectul ei!”

Anchetă Flacăra

În urmă cu cincisprezece ani, în august, în preajma aniversării zilei ce marchează sărbătoarea noastră națională, era votată, ne amintim, o nouă Constituție. Din acel august 1965, țara s-a numit Republica Socialistă România, iar în consens cu succesele obținute pînă atunci în vastul proces de edificare socialistă a țării, precum și cu orizonturile de viitor ale drumului pe care urma să-l străbatem, noua Constituție a Republicii se dovedea, de bună seamă, a ne întruhipa pe noi înșine, cei ce eram, cei ce doream să fim, într-o imagine unică, esențială, deplin expresivă: noua Constituție reprezenta actul de identitate al poporului român, legea fundamentală sub scutul căreia poporul este convins că trebuie să-și făurească istoria.

Din început ea a fost o expresie concretă a rolului tot mai important al colectivității, al opiniei publice și al omului în edificarea și conducerea societății, drepturile și libertățile au dobîndit noi semnificații, valențe și dimensiuni. Iar îmbogățirea continuă a conținutului drepturilor și libertăților fundamentale, creșterea numărului și însemnătății acestora, perfecționarea măsurilor juridice și organizatorice ce garantează exercitarea lor sint, fără îndoială, un rezultat al strînsei corelații dintre progresul social și procesul aprofundării democrației, ca efect al acestui progres, în toate aspectele lui esențiale — economic, politic, social, cultural.

În cursul etapei ultimilor 15 ani, etapă care s-a dovedit cea mai fertilă din istoria patriei, o latură esențială a demersului Partidului Comunist Român și al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o constituie viziunea dialectică, revoluționară asupra conceptului de democrație, întemeiată pe experiența vie, clocotitoare a unui întreg popor angajat în opera de construcție a noii orînduirii sociale, socialiste, de ridicare a unei țări libere și independente pe trepte noi de progres și civilizație.

Ce a însemnat Constituția din 1965 în viața noastră, a oamenilor de lingă noi? Iată o întrebare a căreia îi vom căuta un răspuns și în rîndurile ce urmează.

DEMNIȚATEA MUNCII

Fiu de ceferist de prin părțile Hunedoanei, Cornel Boca este maistrul furnalist la Galați. Venea dintr-un centru siderurgic cu istorie, în cel care abia își începea istoria, cel mai mare și mai puternic al României moderne, care, de peste douăzeci de ani, își ține porțile deschise, chemînd bărbai de pretutindeni spre mulțimea locurilor lui de muncă. Tot mai multe, tot mai complexe. La 19 ani, Cornel Boca era tehnician la Hunedoara. La 23 de ani — maistrul principal la unul din furnalele Călanului, detașat, chemat acolo ca specialist. În 1967, în sfîrșit, poposește la Galați. „Eram singurul maistru, iar astăzi ne-ar trebui un calculator să vă pot spune numărul lor”. Drumul muncii sale demne și devotate a fost incununat, cînd Cornel Boca împlinea 42 de ani, cu înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste. Faptul se petrecea la 23 August 1979.

Cornel Boca, zice el însuși, reprezintă un prototip nu numai al zecilor de mii de muncitori de la Galați, ci și al milioaneilor de muncitori din întreaga Românie. „Dreptul nostru la muncă nu este unul teoretic, abstract, o știe tot românul. Garantîndu-ni-l, societatea noastră ne oferă tuturor celor apti, tuturor celor care au vîrsta muncii, locul și toate șansele s-o practicăm. Nu pur și simplu doar ca să ne cîștigăm mijloacele de existență — chiar și asta însemnînd foarte mult! —, ci în scopuri mult mai nobile. Ni s-a format conștiința implicării. Prin muncă ne întărim, ne apărăm, ne consolidăm dreptul la Libertate, la Suveranitate. Și, iată, înscrisul din Constituție are pentru noi valori morale de mult mai mare profunzime”.

TREPTILE AFIRMĂRII

Iuliana Tănase este fiică de țărani din Bărgăan, pămînt în largul căruia țărănul-bărbat își apăra, poate cu mai multă cerbicie decît în altă parte, un drept ancestral de șef al familiei și aspirația la accesul prioritar spre viața socială. El mergea înainte și femeia după el. Ea n-avea dreptul să-l contrazică și să-i răspundă. Iuliana Tănase, ca milioane de tinere femei din România ultimilor 36 de ani, învăța din întâi carte. Învăța gratuit. I-au trebuit doar propria-i inteligență și voință. Și primele ei aspirații au o bătaie scurtă: devine învățătoare în satul natal. Apoi aspirațiile ei întesc alte orizonturi, favorizate de nevoia de cadre a țării, incitate de amfiteatrele deschise tuturor tinerilor, în mod egal, ale universităților. Crește, odată cu gradul său de cultură, înțelegerea a ceea ce reprezintă ea ca om, ca intelectual, ca membru al unei comunități sociale. Cîștigă siguranța în capacitățile sale, pătrunde în viața socială, cu conștiința faptului că împlinește o datorie elementară. O altă aspirație împlinită! Se simte egală cu bărbaii, în primul rînd, pentru că i se oferă, creat de societate, acest cadru al participării. Și Iuliana Tănase se impune în ochii tuturor și ajunge primarul orașului Urziceni. „Nimic extraordinar, ne încredințază. Femeile-primar au devenit în ultimii ani cel mai obișnuit lucru în țara noastră. Și nu numai în orașe de talia Urziceniilor. Dacă acceptăm, și trebuie să acceptăm, că așa stau lucrurile, că eu personal pot reprezenta un prototip al femeii de azi, biografia mea nu este prin nimic diferită de a altora”.

UN FAPT OBIȘNUIT AL REALITĂȚII

Simion Breban este născut în 1945. Fiu de muncitor din Baia Mare, continuă tradiția tatălui său. Începe ca muncitor zidar. Din 1958, destinul orașului minier din nord-vestul țării a trecut, cum ține neapărat să precizeze, prin miinile sale. Nu există cartier nou, nu există edificiu din noul cadru urban al orașului pe care să nu-și poată înscrie numele, alături de al acelora care l-au cîtorit. Acolo, pe schele, la înălțime, a fost învățat, zice, să gîndească înalt. La rolul muncii sale și atribuțiile sale de muncitor. Și astfel, „am căpătat, parcă, pe dinăuntru, mai mult prestigiu și însemnătate. Și după ce coboram schelele, priveam în jur, nu pasiv, către strada și orașul meu, cu gîndul să fac cîte ceva de folos, nu numai mie, ci tuturor. Concetățenii mei mi-au înțeles aspirațiile. Și oamenii sub ochii cărora am crescut, care mă cunosc de cînd eram în pantaloni scurți, m-au ales deputat în Consiliul popular municipal. Deși eram foarte tînar sau tocmai pentru că eram tînar. Au sesizat și ei că munca mă maturizase și că eram un om de încredere. M-au ales și a doua oară”.

Simion Breban, iată, ne dezvăluie și el o biografie-tip. Oricine consultă Anuarul statistic al României, din oricare an al ultimelor decenii, constată fără efort corespondentul în concret și al acestui drept consfințit de Constituția noastră. Majoritatea deputaților în consiliile populare și în forul legislativ suprem al țării este reprezentată de muncitorii și țărani României. Oamenii, toți, ca Simion Breban. Indiferent de naționalitate, de credința lor religioasă. Și Simion Breban, cu gîndirea sa sănătoasă, mai spune: „devenindu-ne viață de fiecare zi, tocmai de aceea nu se cade să uităm niciodată marea importanță a faptelor și adevărului mari din viața noastră”.

DESCHIDEREA CĂTRE CIVILIZAȚIE

Didioara Cernat și-a petrecut copilăria într-un sat al Teleormanului, Răreanca, sat rupt de lume, în care neștiința oamenilor făcuse loc credințelor de tot felul, sat în care ghicitorile mincau o pine bună, dezlegînd sau înocînd destine. Fire invizibile au urmărit-o și atunci cînd, pornită pe drumul învățaturii, a părăsit satul care începuse, de altfel, a-și întoarce fața, și el, de la obscurantism spre cunoaștere. A ajuns învățătoare și, odată cu fiecare filă întoarsă spre înălțura ei, odată cu fiecare copil încredințat ei — și i-au trecut de atunci aproape zece generații prin mină — s-a cristalizat și dorința sa de a netezi calea cunoașterii, de a face să dispară din ochii oamenilor umbrele superstițiilor.

Poate că tocmai minată de acest gînd ascuns și-a ales meseria de dascăl. Dreptul la învățătură este asigurat în țara noastră prin învățămîntul general obligatoriu, prin gratuitatea învățămîntului de toate gradele, precum și prin sistemul burselor de stat. Și Didioara Cernat știe bine că în Republica Socialistă România învățămîntul este o problemă de stat. Ani de zile a fost învățătoare, apoi directoare de școală, tot într-o comună a Teleormanului, Purani. Acum predă la o școală generală din

Alexandria. Dar își continuă gîndul de început al necontenitei strădanii pe drumul cunoașterii, învățînd. Este studentă în anul trei la Facultatea de drept, la fără frecvență. Nimeni nu a oprit-o de la acest pas. Dimpotrivă. A fost ajutat. În România, toți cei care doresc să învețe, ca și Didioara Cernat, nu întîmpină nici o opreliște.

FIII ACELEIAȘI PATRII

Să fii primar la Teremia Mare de 15 ani trecuți, să ai în cîrcă grijile comunei, dar să te poți mindri că toate satele accesibile au rețea de apă curentă, rețea la care sînt racordate peste 1100 de gospodării, să vezi cum tot mai mulți muncitori calificați au locuri de muncă la ei în comună și unii se întorc acasă din întreprinderi mari, să fii martorul transpunerii în faptă a unor aspirații la care sătenii nici nu visau acum cincisprezece-douăzeci de ani, toate acestea nu sînt chiar de ici de colo.

„Trebuie să facem ceva, să-i convingem pe tineri să mai rămînă și în comună, zice primarul Viliam Heinz. Avem cinema, o bibliotecă foarte frumoasă, avem strînduri cu apă rece, un bazin descoperit cu apă termală, dăm în cîrînd în folosință o microstațiune balneară. În fond, fa toate aceste lucruri oamenii aveau dreptul, cel mai elementar drept al lor. Pentru că sînt de aici. Pentru că totul nu depindea decît de ei, să și le facă așa cum și le-au făcut. Fiindcă nu noi, cei de la primărie, am făcut ce se vede în comună; ei, cetățenii, au făcut totul. Muncind, și tineri și bătrîni. Noi n-am făcut decît să-l ajutăm organizatoric și, dacă vrei, sufletește, să le păs-

Flamă de August

Briul cu privire de verde crud
Din lanțul de neștrămutat
al Carpaților,
Mureșul, Dunărea sau Marea
Cu priviri de cetină și luci
Își desfată ochii
În culorile de jar ale faptelor,
Gîndurilor și cutezanței noastre,
Săltînd spre culmile luminii,
Spre viața ocrotită
cu seva clocotitoare
Din inimile noastre și din brațe.
Portretul istoriei capătă zilnic
Din efervescența zidurilor carate,
Pulsate voit spre împliniri
încă de atunci,
Din acel August fierbinte.
Cutezătoare, zidurile descind
pentru vecie
Pe pămîntul cald
cu un singur nume: Românie.
Pana-mi purtată de mina mea
creastă
Consemnează, doar,
în cuvinte flămînde
Numai schematic
tot ceea ce i-a fost dat
Retinei să cuprindă.
Urcușul este demn de noi,
De tot ce am făcut și ce avem a face
De tricolorul ce flutură în voie,
Ca un însemn de glorie,
Ca flamă de mindrie,
De această țară de belșug și pace,
De această glie veșnică în lume,
De pămîntul nostru cald de rodnicie!

HORVATH DEZIDERIU

Desigur, aceste șase mărturii ale unor vieți înflorind sub un soare nou nu epuizează totalitatea drepturilor și libertăților de care se bucură cetățenii Republicii Socialiste România. Mult mai cuprinzătoare, legea noastră fundamentală, Constituția țării include în paragrafele ei clare suflul tonic al unor idealuri mai vechi ale acestui popor, pentru care s-a jertfit un șir prelung de eroi, pentru care și-au vărsat singele comunistii, la ceasul îndreptării istoriei pe un făgaș de dreptate socială. Și dreptul la pace, și dreptul la neatîrnare, și dreptul la dezvoltare liberă și progres inserîndu-se de la sine în temelile tuturor celorlalte drepturi și libertăți, fiind totodată corolarul lor firesc și legitim. După cum este limpede și interdependența lor indestructibilă.

Într-adevăr, în țara noastră, în ultimii 15 ani, anii cei mai fertili ai istoriei românilor, drumul de la aspirația la împlinirea ei a fost scurt, foarte scurt, dar decis, avîntat, călăuzit de concepții limpezi, generos prin orizonturile spre care întîesc: edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, înaintarea României spre comunism. Și am preferat demonstrația echității legii noastre fundamentale prin însuși viața care-și află în lumina ei înflorirea tocmai datorită faptului că nu puține constituții din lume consemnează și ele nu puține drepturi și libertăți clare care nu se regăsesc în viața popoarelor respective.

„Constituția României Socialiste reflectă împlinirea aspirațiilor de libertate ale celor ce muncesc, ea reprezintă Carta Libertății și Suveranității naționale, a înfloririi națiunii socialiste, a egalității depline în drepturi pentru toți cetățenii patriei, fără deosebire de naționalitate, a afirmării multilaterale a demnității și personalității omului, constructor al socialismului, făuritor conștient al propriei sale istorii”.

NICOLAE CEAUȘESCU

trăm treaz sentimentul că-i dreptul lor să-și facă satul mai frumos, să-l apropie de oraș fără să-l mute din loc, să se apropie ei înșiși de oraș fără să-și părăsească satul”.

Știu bine ce înseamnă adevărul drepturilor cetățenilor acestei țări. Mai ales că, fiind șvab, am parcurs o existență care probează, așa zice, acest adevăr. Poate de aceea vă spun: tot ce-am făcut noi, aici, în comună, dovedește clar — și cred că dovada e convingătoare — că oamenii aveau dreptul la o viață mai bună și și-au exercitat pur și simplu acest drept, garantat de Constituția țării.”

DESTINE ȘI GENERAȚII

Constantin Stircoviceanu s-a născut în anul 1937 în satul Gîrla Mare din județul Mehedinți. După patru ani a murit Ion, tatăl lui. Învățat de cineva să scape de front, împreună cu fratele său, băneze zcamă de tutun. Au murit amîndoi în aceeași zi. De atunci, nimeni n-a mai băut zeamă de tutun în satul Gîrla Mare. După un an a murit și Natalia, mama lui Constantin.

Constantin avea cinci ani și un frate mai mic, Dumitru. Peste satul Gîrla Mare a trecut războiul. Odată cu terminarea lui, s-a terminat și copilăria lui Constantin. Cel doi frați au fost crescuți de mătușa Maria, sora mamei. Mămăliga pe care o mincau se ciștiga greu și trebuia s-o meriți. Bărbai erau puțini la sfîrșitul războiului și Constantin a început să muncească din greu. Școala? Contează mai puțin atunci cînd trebuie să-ți ciștigi din greu existența! Puțina știință de carte, patru clase primare, atît cît să te descurci cînd pleci cu trenul și trebuie să citești numele gării de plecare și mai ales de sosire, trebuia furată. Constantin Stircoviceanu mergea cu vitele la pășune, lucra la cîmp, alături de oameni în toată firea, lucra în gospodăria mătușii și pe la oameni mai înstăriți din sat. Avea de rezolvat o unică și mare problemă: să mînce. Singura avere pe care o avea Constantin Stircoviceanu erau brațele. Despre crepturile pe care le avea nu știa nimic. Fusesse învățat doar cu îndatoririle.

În urmă cu douăzeci și cinci de ani, Constantin Stircoviceanu a venit la Galați și a început să lucreze la Șantierul naval ca muncitor necalificat. În brigada condusă astăzi de Constantin Stircoviceanu lucrează 19 sudori. Toți cei 20 de oameni, printre care se numără și soția sa, Ioana, execută sudurile osaturii corpului navelor.

Constantin Stircoviceanu a folosit din plin drepturile pe care i le asigură Constituția țării. Dreptul la o viață frumoasă, plină de satisfacții: soții Stircoviceanu locuiesc într-un apartament nou, cu trei camere, și cîștigă împreună 6000 de lei. Dreptul la învățătură: dintr-un tînar țărăn care la 17 ani mergea prima oară cu trenul, Constantin Stircoviceanu s-a calificat la locul de muncă, și-a completat studiile și a ajuns șef de brigadă. De dreptul la învățătură profită din plin și cele două fete ale sale, Elena și Ecaterina, care vor deveni profesoare.

Astăzi, Constantin Stircoviceanu înțelege de pe poziția pe care o ocupă în societate care-i sînt drepturile și îndatoririle de zi cu zi.

Grupaj realizat de CICI IORDACHE, GEORGETA BLĂNARU, OPREA GEORGESCU

Primul reportaj despre energetica nucleară românească

ATOMUL ÎN CÎMPIA DUNĂRII

În cele ce urmează abordăm una din cele mai arzătoare probleme a zilelor noastre: energia nucleară. Doar asigurarea unor surse adecvate de energie va permite progresul economico-social accelerat al țării, înfăptuirea în cele mai bune condiții a Programului partidului de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu pe șantierul centralei nucleare-electrice de la Cernavodă a polarizat atenția opiniei publice, subliniind în mod pregnant caracterul de actualitate imediată al folosirii energiei nucleare în scopuri pașnice în România socialistă.

Cum se desfășoară lucrările la Cernavodă, care sînt implicațiile Programului nuclear național și impactul asupra economiei naționale, ce perspective se deschid României în acest domeniu, în următorii ani? Iată doar câteva din întrebările la care ne vom strădui să răspundem fie și parțial.

Este cum nu se poate mai nimerit ca acest articol să apară în numărul special de 23 August, prilej sărbătoresc de bilanț al realizărilor obținute, moment de apreciere lucidă a viitorului.

Așadar, ce așteptăm, ce ne va da energia nucleară?

La Cernavodă, între Valea Carasu și Valea Cîmpei, un deal de calcar este pe cale de a fi netezit pentru a face loc platformei centralei nucleare-electrice. Astfel, molcolul prea molcolul orașel dobrogean, care ducea lipsă de multe, numai de praf nu, s-a văzut proiectat în secolul XXI. În clipa de față, constructorii se află la un moment de mare răspundere: se pregătesc pentru turnarea fundației clădirii reactorului.

La București, la Comitetul de Stat pentru Energia Nucleară, doctorul inginer Dumitru Bengulescu, șeful serviciului cercetare-dezvoltare, ne lămurește un mare adevăr al energiei nucleare în lumea de azi:

— Transpunerea în viață a prevederilor Congresului al XII-lea al partidului privind construcția centralelor nucleare-electrice în țara noastră reclamă, pe lângă colaborarea cu țări cu experiență în domeniul nuclear, să se dezvolte cercetări tehnologice proprii. Iată de ce Direcțiile partidului cer „accelerarea asimilării — într-o măsură tot mai mare pe bază de concepție proprie — a fabricației echipamentelor, pregătirii combustibilului și producerii apei grele”. Aceasta, cum spuneam, nu exclude cooperarea, achiziționarea de licențe și echipamente, tranzacții comerciale, reciproc avantajoase, în contextul diviziunii internaționale a muncii — se știe că centrala de la Cernavodă se construiește în colaborare cu Canada — însă esențialul este să gădăm cu capetele noastre, să ne formăm cadre, să elaborăm tehnologii. Este exact ceea ce ne străduim să facem. Energia nucleară constituie o problemă națională, ea nu presupune o tehnologie care poate fi realizată într-un singur loc, ci implică activități coordonate pe întreg teritoriul țării, antrenînd construcția de mașini, tehnologia construcțiilor de mașini, cercetarea științifică și multe alte sectoare. Aproape că nu există sau nu va exista ramură industrială care, într-o măsură mai mare sau mai mică, să nu fie în final atrasă în circuitul nuclear.

Inginerul Nelu Vasilescu, directorul adjunct tehnic al Institutului de reactori nucleari energetici-Pitești, proiectantul general al obiectivelor nucleare din țara noastră, comentează pe aceeași temă:

— A crea o energetică nucleară nu înseamnă nici pe departe numai a importa, ci a introduce o ramură nouă în industrie, deci inclusiv în proiectare. Și încă un lucru extrem de important: ea reclamă un nou concept despre calitate. În adevăr, în domeniul nostru de activitate, pe toată filiera — de la constructorul care „sapă” fundațiile, la furnizorii de utilaje și echipamente, la personalul de exploatare — se cere o ireproșabilă calitate: a omului

și a mașinilor. Bineînțeles, factorul hotărâtor rămîne omul.

Aflăm apoi de întreprinderi și organisme a căror existență nu o bănuim: Inspectoratul de stat pentru controlul activităților nucleare și asigurarea calității nucleare, Trustul de construcții și instalații pentru centrale nucleare-electrice, Grupul de șantier nuclear montaj. Se pregătește o Lege a calității în domeniul nuclear. Și aceste fapte evidențiază, cu argumente practice cotidiene, că, iată, am intrat pe nesimțite în era nucleară.

La viitorul ceva mai îndepărtat? Ne pregătim și pentru el. Doctorul în fizică Marin Ivascu, directorul general al Institutului central de fizică, ICEFIZ, ne declară:

— Nu începe îndoielă că spre anul 2000 omenirea se va apropia de rezolvarea definitivă a problemei energiei grație reactorilor bazați pe fuziunea (nu fisiunea!) nucleelor atomice. Ei folosesc drept combustibil o „materie primă” practic inepuizabilă și extrem de răspîndită: hidrogenul. La acești reactori se face referință directă în documentele Congresului al XII-lea al partidului. Și în acest domeniu de mare perspectivă sînt prezenți cercetătorii români. Am reușit să obținem la ICEFIZ o instalație de producere a plasmelor (gaz ionizat) în care se ating temperaturi de milioane de grade. În pregătire, o instalație mai perfecționată „Tokamak”, destinată aceluiași scop. Avem idei proprii, se conturează soluții originale, pe care le vom experimenta și în cadrul cooperării internaționale.

Firește, toate ideile prezentate succint, caleidoscopic mai sus, în chip de introducere în materie, se cer amplificate și completate. Le vom relua poate cu alt prilej, cu aceeași interlocutori.

Deși, logic, ar fi trebuit să încheiem cu șantierul de la Cernavodă, vom începe cu acesta, deoarece reprezintă materializarea cea mai pregnantă și cu aspectele cele mai nemijlocit umane ale Programului nuclear național, întocmit sub îndrumarea directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

ATOMUL ÎNTR-O COMUNITATE DIN CÎMPIA DUNĂRII

Așadar, la Cernavodă se află în construcție Centrala nucleare-electrică cu uraniu natural și apă grea, de 660 MW în colaborare cu Canada, în baza acordurilor de colaborare în domeniul aplicațiilor pasnice ale energiei nucleare, încheiate între Comitetul de Stat pentru Energia Nucleară și Agenția de Energie Atomică a Canadei.

Ce înseamnă atomul pentru o comuni-

tate umană din Cîmpia Dunării? Cînd se va scrie istoria energiei nucleare în România se va consemna poate și faptul că primul sediu al constructorilor a fost instalat în patru camere din vechea poștă a orașului, destul de puțin arătoasă de altfel. Nici măcar o firmă nu atîrna la intrare, singura marcă distinctivă a Marii Promisiuni constînd în forfota neobișnuită din curtea pină mai ieri atît de liniștită: în afara mulțimii de specialiști chemați să lucreze pe șantier veneau numeroși localnici să se intereseze de atom.

Nu am dori să lăsăm impresia că erau niște bieți naivi. Cernavodă nu este un cătun pierdut din Sahara, ci face parte integrantă dintr-o societate moder-

să dea un puternic impuls Cernavodei, și anume construcția Canalului Dunăre — Marea Neagră. În adevăr, definitivarea schiței de sistematizare a orașului depindea, natural, de soluția finală care urma să fie aleasă pentru canal, obiectiv național de importanță majoră, care precumpănește asupra intereselor locale. Iată unul din motivele pentru care pionierii centralei nucleare-electrice au descoperit o Cernavodă fără un centru civic mai acătării, fără restaurante imbietoare, fără un singur cinematograful modern (actuala sală este improprie pentru un oraș cu 15 000 locuitori). Mijloacele de transport în comun se rezumau, în principal, la două autobuze care circulau după un orar greu de identificat. Bineînțeles, canalul va înfășura o nouă viață orașului. Și acum, atomiștii!

Dar de ce Cernavodă, de ce s-a ales tocmai acest amplasament pentru prima centrală nucleare-electrică a României? Inginerul Nelu Vasilescu, în calitate de reprezentant al proiectantului general al obiectivelor nucleare din țara noastră, este cel mai în măsură să ne lămurească:

— S-au identificat 200 amplasamente, s-au selectat 20, s-au aprofundat zece și ne-am stabilit, în cele din urmă, la Cernavodă. Argumentele, iată-le:

● Existența unei importante surse de apă de răcire în imediata apropiere — Dunărea. Centralele nucleare-electrice sînt mari consumatoare de apă, iar cea de la Cernavodă va necesita cam 200 metri cubi pe secundă, de patru ori debitul mediu al Oltului.

● Din combinarea lucrărilor pentru Canalul Dunăre — Marea Neagră rezultă lucrări hidrotehnice mai ieftine și pentru centrală.

● O asemenea centrală necesită un teren de fundație excepțional de solid. Or, lângă Cernavodă, pe amplasamentul ales — cariera Fabricii de ciment — treaba era, în mare măsură, făcută: circa 8 000 000 metri cubi excavații pînă în 1978! Continuăm să scoatem calcarul, pentru nivelarea platformei, și dăm din el și Fabricii de ciment.

● Legătura cu sistemul energetic național este ușoară, prin stația Gura Ialomitei, aflată la mică distanță.

● Zona aleasă este deficitară din punct de vedere energetic, dar cu consumatori mari: București, Galați, Brăila, Constanța și, în general, Dobrogea. În prezent, se aduce energie în această parte a țării din Oltenia, dar odată cu dezvoltarea accelerată și a acestei regiuni și cu sporirea cerințelor energetice ale Transilvaniei de sud și ale Banatului, balanța ar fi fost tot mai greu de echilibrat fără centrala de la Cernavodă, fără a mai vorbi de faptul că reducerea distanței pînă la sursa de aprovizionare cu energie scade cheltuielile de transport și mărește siguranța în alimentare.

ANVELOPA PROTECTOARE — UN FEL DE VAS IMENS, CÎNTĂRIND CÎT 70 TRENURI GRELE

Pe șantierul centralei, alături de constructorii — o impresiionantă concentrare de forțe tehnice, în esență ingineresti, care în prezent formează grosul întreprin-

Dezvoltarea energiei nucleare în România

Programul construirii de centrale nucleare-electrice în țara noastră prevede realizarea unei puteri electrice instalate de 660 MW în 1985, de 3 960 MW în 1990 și de circa 10 000 MW în anul 2000. În vederea înfăptuirii acestui program, cercetarea științifică și ingineria tehnologică trebuie să contribuie la accelerarea asimilării — într-o măsură tot mai mare pe bază de concepție proprie — a fabricației echipamentelor, pregătirii combustibilului și producerii apei grele.

Vor fi aprofundate cercetările de fizică nucleară pentru elaborarea de noi soluții energetice, asigurarea și valorificarea combustibililor nucleari, realizarea unor reactori cu parametri superiori, bazați pe fisiunea și fuziunea nucleelor atomice.

(Din Programul-directivă de cercetare și dezvoltare în domeniul energiei pe perioada anilor 1981—1990 și orientările principale pînă în anul 2000).

nă, în plină expansiune. El însă voiau să afle mai mult despre viitoarea centrală tocmai fiindcă erau la curent cu noutățile științei și cu ce se întîmplă în lume. Oare centrala nu va prezenta un pericol potențial pentru populație? Și ce posibilități de lucru va oferi localnicilor? Era, aceasta din urmă, o problemă fundamentală, deoarece ei se simt extrem de legați de orașul lor, de apele bătrînei Dunăre, de Carasu, și chiar de poșta veche și de praful de pe uliți. Ne povesteau specialiștii veniți cei dintîi pe șantierul centralei și care, prin specificul construcției de centrale, sînt (dacă ne putem astfel exprima) hoinari de profesie, cit de plăcut surprinși au fost de acest „patriotism local”. Chiar absolenții de facultăți, institute pedagogice și școli tehnice, care și-ar fi găsit cu ușurință loc de muncă altundeva, preferă să se întoarcă acasă.

Modernizarea orașului, în pas cu celelalte așezări urbane din țară, a întîrziat însă tocmai datorită aceluia factor menit

Imperativul vital: dezvoltarea

(Urmare din pag. 1)

36-lea August al libertății — este de 53 de ori mai puternică industrial decât în '38, anul „de virf” al dezvoltării burgheze, ne așază, și nu de ieri, în rîndul țărilor „mari producătoare” de ritmuri, pe același plan sau chiar înaintea unor celebre „centre dinamice” ale lumii. Avem, altfel spus, mîndria de a propune, în sistemele de valori ale lumii contemporane, niște indici care nu pot scăpa — și n-au scăpat! — atenției „omoniștilor”, sociologilor, istoricilor, politologilor, a tuturor celor ce meditează, a tuturor celor preocupăți — sau surorinși — de „fenomenul” sau de „miracolul” unui popor care, pornind de la atît de puțin, a dobîndit, într-o etapă atît de scurtă, atît de mult.

Nu sîntem o țară mare (reprezentăm, spun statisticile, doar 0,17 la sută din suprafața planetei), nu sîntem un popor numeros (doar 0,53 la sută din populația lumii), dar dăm, la ceasul de față, peste 1,2 la sută din producția industrială mondială. Nu sîntem o țară mare, nu ne-am întemeiat demersurile acestor ani pe temelia unor tradiții deosebite, deși nici acestea nu ne-au lipsit, nu ne-au răsfățat moștenirile, nici cadourile (ba chiar am zice că, dimpotrivă, ades, prea ades ni s-a luat din ce am avut), nimic nu ne-a căzut din cer, dar dăm întreaga producție industrială a anului '88 în mai puțin de o săptămînă, dăm o producție agricolă de 3 ori mai mare (deși, pentru prima oară în istoria țării, populația noastră industrială o depășește pe cea agricolă). Într-o vreme în care atîtea țări, inclusiv cu veche tradiție a domeniului, înregistrează alarmante fenomene de criză în planul economiei

noi propunem, și nu de ieri, ci de trei cincinale, adică de un deceniu și jumătate, un ritm mediu anual de creștere a producției industriale de peste 11 la sută, de creștere a venitului național de peste 5 la sută, de sporire a comerțului exterior de peste 15 la sută. Nu sîntem o țară mare, nu sîntem un popor numeros, sîntem doar cu ceva peste 22 de milioane, dar astfel de cifre, uimindu-i pe cei ce ne privesc, ne așază în rîndul popoarelor mari, al umanității mari.

De ce astfel de cifre stîrnesc uimirea? Nu sîntem singurii în lume care lucrăm cu astfel de măsuri, în acest ev al revoluției științifico-tehnice, în care înaintarea se plătete, dezvoltarea se plătete, în care, mai ales, rămînerea în urmă se plătete, se plătete cumplit, prin scoaterea din cursă. Cel ce vor să triumfe au o singură alternativă: să plătească prin eforturi și să fie răsplățiți. Cealaltă alternativă, „confortul stagnării”, nu mai există de mult pentru nimeni. De ce, atunci, cifrele noastre stîrnesc adesea uimirea unora, ba chiar (precum vom vedea) dezaprobară sau încruntarea?

România, spunea cineva, sfîdează „plauzibilul clasic” al dezvoltării, parcurgînd în ani și sezoane un drum care oamenii altor meridiane l-au parcurs lent, evoluțiv, prin decenii sau secole, prin infinitezimale acumulări cantitative, odată cu fiecare pas în știință și tehnică asimilat și aplicat. România, spunea același, și-a impus poveri și ambiții care îi încordează umerii, ruinîndu-i niște structuri ale ființei ei (vezi „satul patriarhal”!), niște frumuseți ale ei (vezi, de exemplu, Delta

Dunării, intrată în procesele industrializării!), costînd-o eforturi ce într-o „țară mică” echivalează cu sacrificiul.

Ceva, desigur, pare adevărat, dacă ne oprim cu privirea doar la imaginea strict vizuală a faptelor, fără să încercăm să pătrundem dincolo, în miezul ei viu, care-i asigură devenirea. Da, e adevărat, stampa, gravura, tabloul își au farmecul lor, ele înghețînd într-o imagine tipică o postază a mișcării, oferînd-o privitorului ca pe o sinteză de viață. Carul cu fin tras lent pe șesuri colboase, omul răsturnat decorativ în patul vegetal, îngîndînd o melodie dintr-un instrument arhaic, totul pus în dreptunghiul său în ovalul aurit al unui cadru de tablou, poate tenta ochiul, adăugînd o suavă armonie plastică într-o bibliotecă sau un salon. S-ar fi zis — și s-a zis cîndva, chiar și în timpuri foarte apropiate, ba unii, cum am văzut, mai zic și azi! — că un astfel de ritm convenea spiritual omului de la Dunăre și Carpați, destinat, prin vocație, și mai ales prin planurile stabilite de alții, să rămînă agricultor și să meargă în urma carului. Dar o asemenea imagine era nedrept să fie impusă, doar pentru pitorescul ei inefabil, unei populații harnice și dinamice, năzuind afirmarea majoră. Impunerea politică a unei astfel de imagini era o cruzime și un anacronism, într-un ev în care, se știe, nu pot rezista decît cei puternici, puternicii prin forța noului, a economiei, a științei, a tehnicii. Cei ce depling „macularea” deltei sau a Carpaților cu industria de celuloză sau cu mari centrale electrice (făcîndu-se a uita că pretutindeni în lume industria s-a așe-

zat pe pămînt, nu în aer, modificînd deci peisaje, transformînd deci niște placide structuri fixate în ere), cei ce depling „țărânu patriarhal” (deplingîndu-și, de fapt, moșile de pe care „patriarhalul” i-a alungat) ocolesc cu bună-știință ceea ce și la noi, ca peste tot, înseamnă porunca timpului, înseamnă apela epocii, înseamnă necesitatea istorică sau stringența istoriei. Ea, această stringență, ne-a încordat, într-adevăr, brațul și mintea, ne-a încovoiat citeodată și umerii, în eforturi dramatice, invîntîndu-ne că alt drum către viitor nu există, îndemnîndu-ne să apucăm pe el fără să sovim. Ea, această stringență, ne-a obligat, într-adevăr, să sfîdăm „plauzibilul clasic” al dezvoltării, ca să ne smulgem cit mai repede dintr-o veche gravitație istorică, blestemată gravitație a inapoierei, ne-a obligat să dăm mult, să dăm cît mai mult, să investim masiv, ca să putem primi în mod generos.

N-am fost, în acești 36 de ani, scutiți de erori, de unele sacrificii inutile, de abordări simpliste ale problemelor dezvoltării, de constrîngerii în scheme rupte de viață, dar toate acestea aparțin, de acum, unei etape istorice revoluate. Începutul sfîrșitului acestei etape l-a marcat Congresul al IX-lea al partidului, cu uriașul lui val de aer proaspăt, de adevăr, de îndrăzneală a noului, dar și de temeinicie, infuzat în toate compartimentele evoluției social-economice, așezat pe o fundamentare concret-istorică, pe analize științifice, pe perpetua raportare atît la cerințele și resursele naționale cît și la tendințele din acest exigent și frenetic veac al revoluției tehnice și științifice. Anii care s-au scurs de la Congresul al IX-lea, anii de cînd în fruntea partidului și a statului se află personalitatea politică de excepție a tovarășului Nicolae Ceaușescu, anii Congreselor al X-lea, al XI-lea și al XII-lea ale partidului, au inclus problemele evoluției noastre într-un

derii nucleare-electrice Cernavoda. Directorul se prezintă: „Inginerul energetic Dragoș Gabor“. Credem că în curând va fi necesar să-și completeze titulatura: „Inginer nucleare-energetic“, vestind apariția unei noi profesii. Deși relativ tânăr, este un om cu experiența marilor șantiere și centrale: a fost inginer-șef adjunct al termocentralei Paroșeni, a lucrat apoi la „Energomontaj“, la construcția marilor centrale de pe Lotru și Porțile de Fier I, la instalarea grupurilor de 200 MW de la Borzești și Deva, iar la Cernavoda se găsește de la constituirea întreprinderii pe care o conduce, adică din ianuarie 1979.

— De fapt, cine lucrează pe șantier în momentul de față, tovarășe inginer Gabor?

— Noi suntem beneficiarii. În cadrul Comitetului de Stat pentru Energia Nucleară asigurăm desfășurarea coordonată a investiției. Lucrarea propriu-zisă este efectuată de Trulul de construcții și instalații pentru centrale nucleare-electrice cu sediul la Cernavoda, precum și de Grupul de șantiere nuclear montaj, o nouă unitate formată din oameni cu experiență din Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini. De subliniat că personalul întreprinderii noastre urmărește îndeaproape lucrările de construcție și în viitor va participa sau va supraveghea operațiunile de montaj, astfel încât atunci când tot noi vom prelua exploatarea, vom cunoaște din proprie experiență fiecare amănunt, cifre de neînsemnat, al construcției — lucru esențial în exploatarea unei asemenea centrale.

— Deschiderea primului șantier de acest fel din România reprezintă un eveniment cu totul deosebit. Cum a decurs instalarea?

— În mod nespectaculos. Am debutat modest, Fabrica de ciment din Cernavoda și Grupul de șantiere care construiește Canalul Dunăre — Marea Neagră ne-au dat mobilier în completare, până l-am putut cumpăra pe al nostru, ne-au executat lucrări. Din vechea postă, unde aveam patru camere, ne-am mutat în fostul sediu I.A.S. Așa e pe șantier: fără surle și trîmbițe, contează doar treaba pe care o faci.

— În ce stadiu se află acum lucrările?

— S-a creat platforma pentru partea nucleară a primei unități a centralei, s-au efectuat excavatii pentru clădirea reactorului pentru această primă unitate și ne aflăm în preajma turnării fundației.

A venit momentul să-l numim pe cel va dintre pionierii întreprinderii nucleare-electrice Cernavoda: inginerul Constantin Racoveanu, doctorul în fizică Ion Grancea, inginerii Ion Voicu și Florin Tărăbuță. (Inginerul Voicu a lucrat nouă luni la punerea în funcțiune a unei centrale nucleare-electrice în Belgia, ca „să-și facă mina.“) De asemenea, trebuie amintiți maistrul Ion Anghel, de la o mare întreprindere din Brașov, subinginerul Constantin Pricop, inginerul Dumitru Geantaru, provenit de la Combinatul chimic Pitești. La aceștia se adaugă „contingentul“ localnic: inginerul Gădia (fiind ceva mai în vîrstă, toți îl spun pe numele mare, i-au și „uitat“ prenumele, dar nu și osîrnia și competența tehnică). În plus, 12 specialiști din Ministerul Energiei Electrice, veterani ai șantierelor, care vor reprezenta nucleul de punere în funcțiune a centralei. Apoi „nume sonore“ în construcția de centrale electrice, reprofilați pe nuclear: in-

ginerii Tit-Liviu Stoica, Ștefan Lăcătuș, Mihai Moruț. Chiar și această scurtă și incompletă enumerare evidențiază faptul subliniat mai înainte, și anume că energetica nucleară implică un efort național, un examen dificil pentru întreaga noastră industrie.

— Tovarășe director Gabor, știm că localnicii v-au primit cu brațele deschise, nu numai fiindcă i-ați proiectat în istorie, ca „gazde“ ale primei noastre centrale nucleare-electrice, ci mai cu seamă fiindcă le aduceți o nouă bunăstare — lor și orașului. Nu vi s-au pus însă și întrebări legate de protecția mediului?

— Nu este un secret pentru nimeni că și în alte țări, în situații similare, s-au ridicat unele întrebări și probleme. În plus, cei de la Cernavoda făceau, în mod destul de bizar, analogii și cu Fabrica de ciment, care poluează într-o anumită măsură (nu chiar ca la Comarnic!) orașul. Din fericire, curenții dinspre Dunăre împrăștie praful de ciment... Dar „atomica“ oare ce va scoate pe coș? — se întrebau. Vreau să subliniez că, în soluția tehnică pe care o realizăm noi, centrala nu va constitui nici o sursă de poluare, nici un pericol pentru populația din jur. Orice evacuare în exterior va fi sever controlată și se va situa mult sub limitele admise în protecția mediului.

— Cutremurele nu sînt însă previzibile...

— Elementul de protecție cel mai izbitoare al centralei îl constituie o uriașă anvelopă protectoare împotriva oricărui posibil efect negativ din interior. Este un fel de vas imens de 70 000 t (deci echivalent cu 70 trenuri grele), din beton precomprimat. Rezistă și la cele mai formidabile cutremure, mai mari decît orice s-a înregistrat pe acest tărîm în zona Cernavoda în toată istoria ei. Locuitorii orașului pot munci și dormi liniștiți. De altfel, asta și fac.

ELEVA MARIANA BĂDILĂ, NOTA 10, ȘI CENTRALA NUCLEARE-ELECTRICĂ ÎȘI ÎNCEP ÎMPREUNA DRUMUL SPRE LUMINA

Cu cinci ani înainte ca noua centrală să-și reverse valurile de energie asupra acestei părți a țării destul de vitregite sub aspect energetic, Cernavoda îi simte influența binefăcătoare, în formele cele mai diverse.

Se construiește, în colaborare cu Consiliul popular județean Constanța, o conductă cu apă potabilă de la Medgidia, care va îmbunătăți alimentarea cu apă pe Valea Carasu și la Cernavoda.

Pînă în 1985 vor fi date în folosință o mie de apartamente, legate de centrală. Se află în studiu construcția unei spălătorii chimice și a unui dispensar în soluție definitivă (deci, după terminarea centralei vor fi predate localnicilor). Se vor construi un bazin de înot, săli de gimnastică, un club muncitoresc modern, în final, care și el va fi pus, în 1985, la dispoziția orașului.

Începînd din toamna aceasta va funcționa în premieră o clasă specială de fizică-matematică la liceul agroindustrial din oraș. Cel 36 elevi au și fost înscriși, prima fiind Mariana Bădila, care a absolvit cu nota 10 clasa a VIII-a. Acest 10 este de bun augur, Mariana! Despre tine ne place să credem că vom mai vorbi peste ani, cînd vom mai vizita centrala nucleare-electrică.

După cum se vede, cernavodenii nu numai că au cunoscut o anumită celebritate grație centralei, dar au devenit primii ei beneficiari direcți.

Stranie împletire între ficțiune și realitate: pe cine credeți că au întîlnit constructorii pe șantier? O echipă de turnare a celei de-a doua serii a filmului „Aurul, dolarul și ardelenii“. Cineăștii se aflau în căutarea unui loc izolat și pitoresc, cu monumentale ziduri de calcar și blocuri aruncate care încetore — un peisaj exotic românesc gen Far West. Și l-au aflat tocmai în cariera unde au apărut atomiștii pentru a face primele măsurători. (Ei construiau un model experimental pentru determinarea parametrilor dinamici ai solului, care să servească la calcule de seismicitate.) Dar așa cum se cuvine, în cele din urmă ficțiunea a cedat locul realității și după un foarte scurt răstimp în care valahii și ardelenii în străie de cowboys și șerifi au schimbat gloanțe oarbe cu oameni fără suflet, în apărarea cinstei și a onoarei neprihănite, s-au reluat în tihnă măsurătorile seismice, cu o aparatărie foarte sofisticată. Au urmat exploziile pentru derocări, iar amplasamentul reactorului prinde contur sub ochii noștri.

În 1985, conform documentelor Congresului al XII-lea al partidului, centrala nucleare-electrică (primul grup) va furniza 660 MW, echivalentul a două grupuri energetice de la Rovinari.

— Vor urma alte unități de putere a celei de la Cernavoda — arată inginerul Nelu Vasilescu — astfel încît în anul 2000 să ajungem la circa 10 000 MW putere instalată. De notat că patru unități nucleare de tipul celei de la Cernavoda reprezintă echivalentul, ca putere instalată, al hidrocentralei Porțile de Fier I (părțile română și iugoslavă). Cernavoda este doar începutul de serie!

Așadar, tocmai în Dobrogea pirjolită și cîndva atît de săracă se înalță această bijuterie a științei și tehnicii. Alături de Canalul Dunăre — Marea Neagră ea semnifică, într-o formă concentrată, procesul de înnoire a unei țări, a unui popor. Descătușarea energiilor — iată semnul sub care se desfășoară, pe planul pur uman mai întîi, și doar apoi pe planul nuclear, tehnic, construcția Cetații Luminii din Cimpia Dunării.

LIONEL NIȚESCU ■

Centrala nucleare-electrică de la Cernavoda, al cărei șantier a fost recent vizitat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, marchează începutul energeticii nucleare în România

sistem de idei — purtînd înconfundabilă marcă a gândirii vizionare, originale și profund realiste a secretarului general al partidului — cu eficiență practică și imediată, și de durată, au modificat însuși conceptul dezvoltării, scuturîndu-l de dogme, coborîndu-l din scheme reci și seci în realitatea din care își trage sevele și pe care o fertilizează la rîndu-i cu o inegalabilă forță.

La baza programelor de înaintare a României, partidul, prin vocea sa cea mai autorizată, a pus în acești ani, la o inedită dimensiune, politica industrializării, privită nu „în sine“, ca altădată, ci în strînsă relație cu criteriile sociale. ca primordială condiție a ridicării standardului de viață, a întăririi independenței și suveranității, a înscrierii României în orbita țărilor dezvoltate ale acestui veac. „Numai făurînd o puternică industrie națională, pe măsura nevoilor de înzestrare tehnică a întregii economii, de dezvoltare a colaborării internaționale și în stare să fim pasul cu furtunoasă dezvoltare contemporană a forțelor de producție — reliefa cîrmaciul destinului nostru — vom putea asigura temelia materială trainică a noii orînduirii, înaintarea rapidă a patriei pe drumul civilizației, reducerea decalajului care ne desparte încă de statele avansate din punct de vedere economic, ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual al poporului nostru, felul suprem al politicii Partidului Comunist Român“. Iată expuse cu claritate conceptuală proprie secretarului general al partidului, înseși determinanțele dezvoltării noastre, liniile ei de sens și de forță, pe care istoricul zilei de mîine le va descoperi în esența tuturor faptelor noastre de azi.

Ce a rezultat, se știe. Au rezultat nu numai ritmuri înalte, ci o industrie pusă, mai mult ca orînd, sub semnul noului, al unei strategii a dezvoltării care, des-

părîndu-se net de practicile anterioare Congresului al IX-lea, ce subapreciau capacitatea noastră de receptare și promovare a valorilor mari, vizează astăzi, cu precădere, înflorința acelor ramuri moderne, de înaltă tehnicitate, care sînt electrotehnica, electronica, chimia, construcțiile de mașini, vizează valorificarea superioară a resurselor României, ale pămîntului ca și ale minții omului. A rezultat nu numai racordarea noastră la nou, la cuceririle extreme ale științei și tehnicii, ci, spre deosebire de o mai veche etapă, cînd împrumutul „noului“ de aiurea și neasimilarea lui organică amenințau cu anchiloza, cu arrierarea intelectuală a forțelor creatoare, punerea unui apăsător accent pe fructificarea potențialului de gândire al națiunii, a cercetărilor științifice proprii, care să ne scutească de infirmitatea tributurilor plătite altora, sporind totodată acel grăunte de aur al geniului nostru, atribuindu-i un loc de primă mărime în propășirea patriei și a oamenilor. A rezultat nu numai o masivă producție a mijloacelor de producție, ci și critica oricăror tendințe de fetișism în acest domeniu, afirmîndu-se, cu pregnanță, necesitatea creșterii și modernizării industriei bunurilor de consum (care sporește în acest cîncin al 60 la sută!), prin programe de anvergură, atent gheate la cel mai înalt nivel. A rezultat, în dezvoltarea noastră economică, nu doar întregul, exprimabil prin grandiosul ritmurilor, ci și partea, într-o relație de reciprocă și dinamică valorificare, a rezultat o distribuție rațională, armonică, echitabilă a forțelor de producție și a bunurilor civilizației în întreg spațiul țării, în toate județele ei. Aveam, cu cinci ani în urmă, județe care raportau producții industriale de 50 de miliarde lei, dar aveam și județe (19 la număr, adică jumătate din România!) rămase sub orizontul a 10 miliarde. În acest an '80 toate

județele patriei vor raporta producții industriale de peste 10 miliarde lei, iar în 1985, conform Programului-directivă de dezvoltare în profil teritorial, adoptat de Congresul al XII-lea al partidului, fiecare județ românesc va realiza producții globale anuale de cel puțin 70 000 lei pe locuitor. A rezultat, în același timp, în acest deceniu și jumătate de maximă afirmare a capacităților noastre pe o cale de dezvoltare proprie, răspunzînd specificului și nevoilor țării, o interdependență tot mai strînsă între industrie și agricultură, fundamentîndu-se și materializîndu-se practic acea idee, scumpă cîrmaciului destinului național și de neprețuit folos pentru națiune, potrivit căreia, în condițiile noastre, agricultura e o ramură de temelă a economiei, o majoră direcție în înaintării, inclusiv azi exigențelor unei noi și adînci revoluții, care să cuprindă atît baza tehnico-materială cît și organizarea producției și a muncii. A rezultat, peste toate, ca un element de esență în dezvoltarea industriei, a întregii noastre economii, un mecanism economic-financiar de o nouă factură, expresie a democrației muncitorești în acțiune și expresie, în același timp, a maturității și competenței noastre în dirijarea proceselor economice, afirmînd pe prim plan laturile calitative, indicatorii de eficiență, utilizarea intensivă a potențialului productiv, a materiilor prime, a materiei cenușii, a celor mai moderne și mai redutabile pirghii ale progresului.

Ne aflăm, raportat la timpul istoric, pe o culme a dezvoltării, înimaginabilă cu niște ani în urmă, dar ne aflăm, raportat la evenimintele viitorului, așa cum ni le așază în fața ochilor și a inimilor directivele Congresului al XII-lea al partidului, încă pe schelele unui edificiu în plină construcție, cu acest zid compact, masiv și sărbătoros al țării de mîine, pe care îl

ridicăm, depunîndu-ne calciul și făcîndu-l să crească zi după zi. Continuăm deci, în ritmuri amplificate, opera dezvoltării, a edificării viitorului, și, nu indiferenți la cei care ne aplaudă, dar nici excesiv de sensibili la cei care ne depling eforturile și afirmarea, ne gîndim, înainte de toate, la noi, la copiii noștri, la ce oferim înfloririi țării, la ce oferim vieții ei. Știm că forța noastră, bunăstarea noastră, civilizația noastră, independența și libertatea noastră depind exclusiv de efortul nostru. Și conștiința acestui suprem adevăr ne ocupă, practic, conștiința, determinîndu-ne munca și viața.

Apt să facă față unor împrejurări istorice excepționale — așa cum a dovedit-o în atîtea rînduri — poporul nostru e, în același timp, prin firea sa și prin firea pămîntului său, un iubitor al simetriilor, al armoniei, al înțelepciunii și cumpănirii. Nu vrem să transformăm excepționalul în permanentă, ci să-l învingem și să-l supunem, ajungînd treptat, prin cuceririle noastre, la acel înfelept și echilibrat orar al efortului, singurul capabil să decidă și să asigure ritmul cert, continuu, durabil al trecerii de la azi la mîine. Deocamdată, eforturile excepționale sînt necesare, tocmai pentru atingerea acestui orar, al acestui ritm. La capătul unui cîncin în care am investit, spun statisticile, cît în trei cîncinale anterioare, privim spre ziua de mîine — cea a culesului roadelor — cu însuflețirea și cu încrederea gospodărilor care știe că distanța dintre efort și răsplata lui se scurtează nu privind către cer, căci din cer nu cade nimic, ci lucrîndu-și ogorul cu pasiune, cu dăruire, cu chipzîmț, cu credință în unica stea a fertilității, care e steaua muncii și a creației.

Vaslui, 605 ani, ridicarea la viața ca viață demnă

Moto :

„Ce este orașul, decît oamenii din el” ?
(Shakespeare)

Ce cadou i se poate face la o aniversare unui Mircea Ciobanu, inginer-director cu nume de voievod, tînăr (36 de ani), non-conformist (tumbă în biugi, nu suportă cravata, își ține biroul și subalternii direcți într-o baracă de șantier pe care a lipit cam meliorista, dar și cam pacifista zicere : „Soluțiile preferabile implică totdeauna armonie sau compromisuri între partenerii echilibrați”, joacă fotbal, se dă în vînt după muzica tînă, după psihosociologie, calculatoare, bioritmuri și management) ? A mai fost coautor, la Iași, pe vremea cînd era doar șef de secție, la două brevete de invenții trăsnet : 1. fibră poliesterică tip burnbac, cu piling redus și 2. fibră poliesterică tip in, cu piling redus. E tatăl unui Făt-Frumos de 3 ani și al unei Cosinzene de 11 și bărbatul unei femei-profesoare care, după ce el a fost numit director mai mult peste o mlaștină vasluiană decît peste un combinat de fibre sintetice — asta la 1 aprilie 1977 — ea, nevasta-profesoară, a mai făcut naveta un an, gîndind că el nu poate renunța chiar atît de ușor la o casă fără curtur, la garaj și la acel Iași care sîrîie de creier și de tentații și că negreșit va gîndi și reveni asupra unei hotărîri date ca o păcăleală. După care n-a mai plecat de lingă el, inginerul, directorul, non-conformistul, coautorul și călătorul, dar care pentru ea și copiii lor este ceva foarte scump, foarte singular, spectacular fiind doar pentru ceilalți. Și totuși ce cadou credeți că i se poate face unui astfel de om la o aniversare ?

O floare ? Nu, ar însemna să-l imiți, asta face el la aniversările celorlalți, se duce la ei și le oferă o floare, una ! Și cîteva cuvinte bune. Ce credeți că l-ar mai putea impresiona pe un astfel de om care a bătut țara în lung și în lat, în cruciș și curmezis ? Care apoi a tot alergat în Jet-uri pe deasupra planetei cînd incolo, către japonezi și chinezi, cînd dincolo, către americani și costaricani, apoi pe la italieni și pe la elvețieni, și pe la nemți și pe la alții, pînă s-au strîns și s-au adus la Vaslui utilaje specifice chimiei și valorind cam 1 miliard de lei. Și ce credeți că l-a impresionat totuși ? Un cadou numit punere în funcțiune ! Ați mai auzit de așa ceva ? Nicîi el.

Cu toate astea, prima pagină a ziarului centrale de miercuri, 9 iulie, cuprîndea următoarea știre : „Pe platforma industriei chimice din municipiul Vaslui a intrat în probe tehnologice prima capacitate de producere a firelor textile sintetice. Este prima dintre cele trei capacități de producție programate să intre în funcțiune în acest an, la Întreprinderea «Moldosin» — cel mai important obiectiv al actualului cincinal în acest județ. După cum ne informează inginerul Mircea Ciobanu, directorul unității, aici s-au realizat primele fire textile cu marca «Moldosin», obținute la capacitatea intrată acum în probe tehnologice. Noua capacitate dispune de tehnologii moderne, cu un consum energetic și de materiale mai redus față de unități similare din țară. De asemenea, aici funcționează utilaje complexe, realizate pentru prima dată în România, în unitățile Centrale Industriale de fire și fibre chimice Săvinești, precum și la Întreprinderea Unirea din Cluj-Napoca. Întregul colectiv de la «Moldosin» Vaslui este hotărît să muncească cu răspundere pentru ca în cel mai scurt timp această

primă capacitate să atingă parametrii proiectați.”

Acesta a fost nu numai evenimentul vîrf din viața prezentă și viitoare a Vasluiului, ci și cadoul pe care un foarte tînăr director, Mircea Ciobanu, l-a primit din partea colectivului pe care-l conduce (2.258 de oameni personal muncitor). Cu ce prilej ? Cu acela al aniversării a 21 de ani de activitate productivă, de cînd — exact pe 9 iulie 1959 — a pășit prin porțile industriei chimice, ca simplu operator, la Săvinești. Nu este nici o exagerare. Nu există o aniversare „scăpată” și neonorată. Evidența acestora o ține un alt pasionat purtător de „jeans” — tînărul inginer electronist Ion Agapie. De fapt nu tocmai el, ci calculatoarele cărora le este șef și care sînt implementate nu exclusiv cu date privind procesele productive ale întreprinderii, ci și cu datele personale — atît de personale și atît de amănunțite încît cunosc și temperamentele — pînă și numerele de la pantofi ! — ale fiecăruia. La cele două calculatoare lucrează tineri atît de pasionați încît nu o dată rămîn ore în șir după program, fără să-i oblige cineva, bineînțeles ; fostul profesor de matematică Ovidiu Bărgănaș, ca să poată fi admis în preajma lor, a mers pînă acolo încît a părăsit învățămîntul prin demisie. În consecință, o frumoasă surpriză i s-a pregătit pe 2 august și inginerului șef, Vlad Postică, fost coleg de secție, la Săvinești, cu Mircea Ciobanu, apoi și directorului tehnic Dorin Mircea Baciu, și el fost coleg cu recentul sărbătorit, dar la facultatea ieșeană... Dovezi multiple că cine știe să muncească tinereste știe și să petreacă așijderea — fără perorații, fără ostentații. Iar aceasta nu numai la „Moldosin”.

Dincolo, peste gardul chimiștilor, la Întreprinderea mecanică, am discutat cu Vasile Scutelnicu, 24 de ani, strungar, cu nevasta-sa, Tituța, 22 de ani, rectificatoare, cu Viorel Iacob, 28 de ani, strungar, iar și mai incolo, și peste gardul acestora, la Întreprinderea de aparate de măsură și control — inaugurată la 30 septembrie 1973, veritabil, notabil și stimabil debut al mecanicii fine în Moldova — am discutat cu Viorel Rotariu, 33 de ani, poate cel mai tînăr inginer-șef din România. Cele trei întreprinderi numite formează acum cea mai tînă platformă industrială a municipiului, o „platformă” care nu există în 1975 și, deși sînt ceea ce sînt, aproape că nu credeam că va exista în 1980”, cum ne încredințează Gheorghe Puni, primarul Vasluiului.

Iată însă că ceea ce i se părea îndolnelnic însuși omului nr. 1 al urbei, astăzi — grație aceleiași politici a partidului, de ridicare la viață nouă a tuturor zonelor țării — același om recunoaște că Vasluiul vine către venitul național cu o producție globală de 3 miliarde de lei, în iulie, cifră pe care o va spori pînă la 4,5 miliarde de lei la finele lui decembrie. Multisecularul Vaslui, orașul care a orbit ochii dușmanilor cu strălucirea paloșelor fulgerate de către vitejii lui Ștefan, — în 1980 implineste 605 ani de atestare documentară — a pus punct definitiv vieții letargice și a reluat efortul către viața ca mai multă viață, către lumea ca mai multă lume.

Credeti că-i chiar intimplător faptul că natalitatea în Vaslui este, cu 35 la mie, în 1980, prima pe țară ? Oameni care sute de ani au dus un trai atît de uitat încît părea că însăși viața lor se încheia cu mult înaintea morții, oameni care sute de primăveri au tot privit neputincioși costișele cum rostogoleau tăcute lacrimile

zăpezilor omorite de soare, ca să le mormolească și să le festelescă dinaintea țîrgului, oameni care plecat-au tot cite zece, cite zece, cite zece către toate osuarele de onoare ale națiunii și abia cite unul, cite unul către marmura soclurilor recunoștinței și admirației veșnice, ei bine, oamenii aceștia, chiar și pînă în urmă cu 15 ani, ca să trăiască trebuiau să plătească. Și plăteau cu plecarea de pe natalele costișe...

14 830 de locuitori număra Vasluiul în 1965. În 1980, din cele peste 50 000 de suflete existente, numai populația activă a municipiului a atins cifra de 30 000 de oameni, din care peste 26 000 de muncitori. Două treimi sînt bărbați și femei sub 35 de ani, iar preșcolarii și elevii școlilor generale și ai liceelor ating cifra de 12 000 ! Datele sînt absolut exacte, le-am obținut de la cele mai autorizate surse — tovarășii Vasile Pruteanu și Nicolae Florea, prim-vicepreședintele și, respectiv, secretarul Consiliului popular municipal. La glasul pămintului natal se întorc plecații de toate vîrstele. Ștefan Filote a lucrat în petrol, la Moinești, pînă la anii pensiei. S-a întors în Vasluiul copilăriei gîndind că-i poate fi de folos chiar și la vîrsta senectuții. Frezorii Aurel Sofronea și Gheorghe Bodescu s-au întors, unul de la Codlea, celălalt de la Roman ; lacătul Constantin Blănar, de la Galați ; sculerul Dinu Pricop, de la Zărnești... Se întorc generațiile muncii în orașul devenit al muncii.

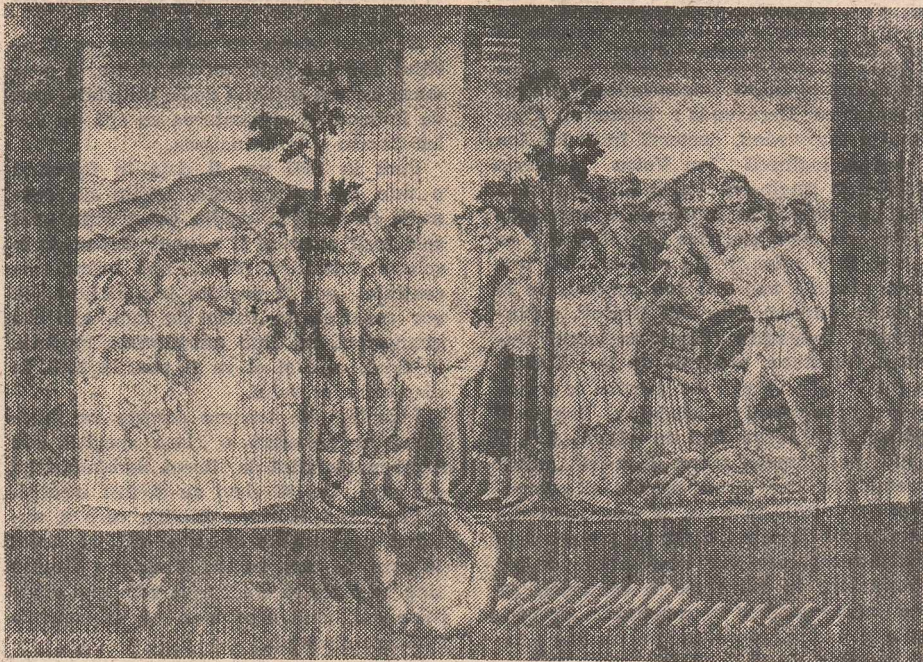
Cîndva, tomurile de sociologie urbană ne învățau precum că ar exista doar trei căi de urbanizare prin industrializare. Anume ? 1. Modernizarea vechilor țîrguri și orașe preindustriale, prin dezvoltarea de industrie. 2. Orașizarea satelor prin amplasarea de industrie. 3. Crearea de orașe complet noi, construire directă de centre industriale-urbane în spații nelocuite pînă atunci. Altfel zis, ar fi vorba de orașe modernizate, de sate urbanizate și

de centre urbane integral constituite. Ei bine, aflați că există și o a patra posibilitate. Care ? Rezultanta celor trei, acționînd împreună.

Demonstrație : în 1965, în țîrgul Vasluiului, existau cîteva mori, o topitorie de cinepă, două secții ale unor fabrici de mobilă și alta de confecții, abatorul comunal, întreprinderea de industrie locală, cooperativa de consum, fabrica de cărămidă și altele asemenea, a căror producție cumulată nu depășea cîteva zeci de milioane. Bineînțeles că acelea au rămas, dar după 1965 li s-au adăugat fabricile de mobilă și de confecții, fabrica de materiale izolatoare, de produse ceramice, Întreprinderea „Textila”. Celălalte trei întreprinderi amintite la începutul reportajului au fost ridicate ca și pe nimic, dacă ignorăm faptul că s-au ras dealuri care să astupe mlaștini aflate pe teritoriul comunei suburbane Rediu. Ce a rezultat ? O mindrețe de oraș, pe trei sferturi cu totul și cu totul nou, cu 10 000 de apartamente, față de 330 existente în 1965 ! Comparați incomparabilul, dacă reușiți dv. !

Maniera în care a fost materializat centrul civic al municipiului Vaslui impresionează prin monumentalitate și multifuncționalitate, arhitecții nu ezită să vorbească despre asta chiar în cărți în care, printre altele, sînt pomenite cu vorbe și fotografii, centre civice din capitale europene, orașe nord-americane, edificii australiene, scandinave — toate ca făcînd mindria arhitecturii de avangardă. Aduceți-vă aminte că destul de mult timp și televiziunea noastră a folosit ca generic imaginea sediului politic-administrativ de la Vaslui, edificiu la care nu puteai să nu remarci acel turn nemaipomenit, terminat cu un vîrf ce-ți trimite gîndul tocmai la un căciular de talia lui Penes Curcanul. Toate construcțiile Vasluiului par să se subsumeze adagiului după care „noi dăm formă clădirilor și apoi ele ne modelează pe noi”, mediul arhitectonic este gîndit senzorial, este deci concomitent o pirghie de ameliorare continuă a calității vieții. Pentru că nici subsemnatul n-a folosit intimplător ca titlu pentru reportajul de față : „Vaslui, 605 ani, ridicarea la viața ca viață demnă”.

MIRCEA BUNEA ■

CELLA GRIGORAȘ NEAMȚU și COSTIN NEAMȚU : Hrisov 2050

Bunăstarea ca temelie a păcii

(Urmare din pag. 1)

ale lumii în care sănătatea economică și socială au rămas și rămîn încă în stadiul de dezerat acut.

Adevărul este că avem a ne mindri și cu ritmurile noastre de creștere, dar și cu recolta de bunăstare determinată de respirația lor. De asemenea, adevărul este că toate previziunile și statisticile noastre, mai ales atunci cînd balanțele lor cumpănesc standardul nostru de viață, nivelul nostru de trai, mărturisesc și dorința și puterea noastră de a ne întrece cu noi înșine, prin noi înșine.

Iată, am traversat o vreme în care am privit cînd și cînd peste umăr spre acel an de altitudine al României antebelice, spre anul 1938 ; și atunci cînd grija noastră de căpetenie era să asigurăm fiecărui om al muncii o piine, se găseau voci de alturea, lipsite de o elementară bună-credință, să ne reproșeze că nu avem automobile. La urma urmelor, 1938 a rămas departe, în urmă, și ne-am întrecut pe noi înșine prin noi înșine. Avem acum și automobile, dar aceleași voci au întors rapid placa și ne reproșează cu o sîrguință demnă de cauze mai bune : da, aveți automobile, dar nu aveți drepturi. Și jocul acestei logici de tot dubioase, probabil, va continua : cînd vom avea toate drepturile, chiar și pe cele care încă nu au fost inventate, probabil, nu vom mai avea opinii sparte în talpă și vom fi îndemnați să le ducem dorul...

Mai tuturor cincinalelor noastre li s-a rîntat prohodul, la timpul potrivit, acolo

unde, probabil, există prea multe drepturi și prea puțînă miine. Dar pînă una alta, stăpîni pe stîna noastră, oile le numărăm noi. Și dacă despre nivel de trai este vorba, e bine să spunem că în standardul nostru de viață noi cuprîndem și liniștea : un român, într-o gară din România, nu riscă să aștepte un tren stînd cîlare pe două tone de dinamită ! Și între noi fie vorba, cînd e consultat cu atenție, chiar și mersul trenurilor noastre poate spune oricui cite ceva elocvent despre nivelul nostru de trai, despre creșterea lui neconținută din ultimele decenii, și nu neapărat prin reclamele intimplărilor culinare din vagoanele-restaurant. Acolo unde un tren staționa cîndva un minut, dacă oprește azi opt minute, să știți că este vorba despre un oraș renăscut : despre industrii diverse, despre mult mai mulți oameni care cîștigă o piine mai mare, mai rotundă și chiar mai gustoasă. Și dacă cineva care s-a născut să zicem în Slatina, și ne caută cusururi, revine astăzi în Slatina, prin București, cu acceleratela 131 sau 237, poate fi sigur că are timp să coboare în gară mult mai multe bagaje decît cele cu care mai demult a plecat.

De asemenea, în nivelul nostru de trai noi cuprîndem uneori și neliniștea. În ce fel ? — e o poveste care ține de înțelesul pe care-l dăm noi neliniștii și o vom desluși intruciva ocolit. În ultimii cinci ani, ca să începem de undeva, s-au construit în prăfuitul Tîrgu Neamț cam vreo 1 300 apartamente și numai în anul în curs se vor construi încă 600. În județul Alba, re-

tribuția reală a personalului muncitor a crescut în anul 1978 cu 58,5 la sută față de anul 1970 și cu 26,4 la sută față de anul 1975. Numai populația școlară a orașului Brad, astăzi, egalează ca număr întreaga populație interbelică a acestei așezări de mineri. În procente, cheltuielile pentru asigurările sociale de stat, în județul Ialomița, dacă luăm ca bază anul 1968, au sporit cu 126,2 la sută în 1970, cu 277,7 la sută în 1975 și cu 329,1 la sută în 1978. În județul Bihor, desfacerea de măruri prin rețeaua comerțului cu amănuntul va atinge în 1980 un volum de 6 088 milioane lei, cu 41 la sută mai mare decît realizările anului 1975. Într-un deceniu, cheltuielile social-culturale pe locuitor au crescut în județul Tulcea de la 445,50 lei la 1 036 lei. Peste 93 la sută dintre copiii care se nasc în județul Brăila vîd lumina zilei într-o instituție sanitară modernă, sub supravegherea competentă a unor cadre medicale de specialitate. În sfîrșit, numai în județul Bistrița-Năsăud vor fi date în folosință, în acest cincinal, peste 13 000 apartamente, adăugate unei zestre edificiale care oricum nu era neglijabilă. Și mult mai mulți oameni decît oricînd în istoria românilor se răsucesc cu o rodnică neliniște spre indeletniciri noi, spre rosturi noi : în 1965, industria țării aspirase în vîrtejul ei fertil 1 441 600 muncitori ; în 1979, cifra aceasta s-a ridicat la 2 945 000 muncitori. Și ar mai fi de spus că, în comparație cu anul 1965, spre sfîrșitul anului 1978, numărul muncitorilor calificați prin școli de tip mediu și post-mediu, sau prin școli profesionale, a fost de 11 și, respectiv, de 4 ori mai mare. Ceea ce, fără doar și poate, implică multă neliniște, dar neliniște creatoare, generatoare de aspirații noi, mai înalte.

„Întreaga politică a partidului, esența societății pe care o edificăm — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru —, este bunăstarea și fericirea omului”. Prin asigurarea unui trai demn și civilizat pentru toți oamenii muncii de la orașe și sate, prin ridicarea continuă a bunăstării poporului, strălucit confirmată prin elocvența faptelor și realităților, România de astăzi revindică un loc de excepție în concertul națiunilor. Acestea sînt și adevărurile primordiale pe care se clădește stîna noastră în lume. O stîmă durabilă, creată prin efort consecvent, prin munca neobosită, entuziasată și eroică a muncitorilor, țăranelor și intelectualiilor, a tuturor locuitorilor patriei, indiferent de naționalitate. Și nimeni nu-l poate deturna semnificațiile în virtutea unor interese tulburi, destinate să învîrjbească popoarele.

Prin noi înșine, am reconstruit înaltele de toate încrederea oamenilor în destinul lor consacrat de o istorie de două ori milenară, socialismul fiind prin esența sa o societate a încrederei depline și a perspectivelor crotite cu înțelepciunea vizionarălor care știu și ce pot săvîrși și ce vor să edifice. Peste suma dezastrelor din care ne-am recuperat ființa națională, o dată și încă o dată, noi înșine am ajuns la înțelepciunea de a așeza în temelie pămîntul de astăzi și efort și răsplată, oferind tuturor exemplul unei națiuni aplecate asupra uneltelor sale, mistuită de grijile sale, înnobită de o fericire care aici și-a implinit dimensiunile, lingă Dunăre și Carpați, nefiind de import. Și nu cerem nimănui decît respectul păcii atît de trudnic cucerite, al păcii în temelie căreia am așezat cîteva cărămizi de recunoscut pentru totdeauna.

UZINA VIE A BĂRĂGANULUI

Griul Bărăganului este așa cum îl fac oamenii. Porumbul la fel. Cresc potrivit priceperii acestora, a dragostei și a puterii lor de sacrificiu. Iată unul din motivele pentru care Ialomîța, „județul piinii”, este unul dintre județele cu cel mai mare număr de distincții și onoruri pe cap de agricultor.

Ce pot exprima aceste onoruri acum, în pragul împlinirii a treizeci și șase de ani de la eliberarea țării? Ce semnificații acordă timpul acestor distincții, dincolo de vrednicia oamenilor? Dragostea pentru pământ și puterea de sacrificiu dintotdeauna ale țărânului român s-au împletit tăcu cu o altă aspirație de veacuri, libertatea, întru rodnicia pământului, dar și a vieții lor. Aici, în Bărăgan, rodnicia a însemnat creșterea spectaculoasă de producții agricole, bunăstare, sate noi, bogat alcătuite după noul suflăt al oamenilor. S-ar putea începe istoria modernă a Bărăganului, ca de altfel a întregii agriculturi românești, cu primul tractor construit de muncitorii Brașovului. S-ar putea începe istoria modernă a acestui pământ, în urmă cu mai bine de trei decenii plin de haturi și ciulinii care au născut o întreagă literatură, cu acea fantastică mobilizare de forță și inteligență care a fost Congresul al IX-lea al partidului, moment care a marcat un nou ritm de dezvoltare, nu numai pentru industrie, dar și pentru agricultură, prin conectarea ei la cîștigurile tehnologiilor noi, prin dotarea cu utilaje de mare randament. Ceea ce a rămas este dragostea oamenilor de a crește griul, de a trudi pământul pentru a-i spori recoltele.

Născuți în Bărăgan sau în cine știe care alt loc din țară, oamenii Cîmpiei Române, se aseamănă, au aceleași bucurii și necazuri, aceleași griji: griul, porumbul... Întră dimineața în lan la fel cum ceilalți poartă la poarta uzinei, ceilalți care au plecat tot de aici și au ales o altă industrie decît aceea a griului. Îi leagă peste timp și distanțe priceperea, dragostea și puterea de sacrificiu, dar, în primul rînd, priceperea, deoarece industria, oricare ar fi ea, înseamnă în primul rînd tehnologii înalte, utilaje, profesionalism, disciplină.

După felul cum îți vorbește de pământul și recoltele din „baltă”, probabil că Ștefan Poenaru și-ar face chiar aici, la jumătatea drumului dintre Borcea și Dunăre, o casă cu vedere spre griu, după cum unii își doresc camera cu vedere la mare. Foarte exact exprimat, nu atât plăcerea de a privi spicul l-ar îndemna să-și ridice casă în lan, cît necesitatea de a cunoaște în permanență starea griului.

„Producția de griu se hotărâște toamna, măturisese Ștefan Poenaru. Sînt atunci o serie de faze ale tehnologiei griului care trebuie respectate cu mare sfîrșenie: rotația corespunzătoare a culturii, alegerea plantei premergătoare corespunzătoare care să permită eliberarea terenului la vreme, însămînțatul la timp. Toamna e bine să ai orice în afară de griu. Noi am mers pe floarea-soarelui, soia și porumb. Optzeci la sută din griu a fost pus după culturi prășitoare și asta înseamnă un griu frumos, sănătos.”

Ștefan Poenaru are 34 de ani, a terminat „agronomia” la București și, la sfîrșitul facultății, media i-a permis să concureze pentru un post de reporter la televiziune, pe specificul meseriei sale. A ieșit primul dintre douăzeci de concurenți după care soția, colega de grupă la facultate, l-a convins, grijulie, că e mai frumoasă viața la țară, numai în doi, să asculte glasul pământului dimineața la patru și jumătate, cînd ești în campanie, să auzi cum crește griul, să măsoare brazda și cite și mai cite. Ștefan Poenaru a renunțat la post, dîmînd o lume întreagă, intrîgîndu-i și pe cei de la „departament”, și a plecat ascultător în „baltă” să simtă cum crește griul și să măsoare brazda, treabă pe care o face și astăzi, fără nici o remușcare.

(Urmare din pag. 1)

tuși, orașul acesta moare...” Altă gazetă, din 1929, „Cura Tirgoviștei”, opunea chiar din frîntispiciu faptelor înaintașilor „brînoveștilor”, „cațavencilor”, „farfurizilor”, moravurile din „Scrisoarea pierdută” ce se permanentizau.

Priveam, împreună cu primul secretar, pe fereastra biroului său, aflat într-o construcție modernă. În arcul vizual se înalțau mari construcții, terminate sau în curs de execuție, uriași receptori de soare ce izvorăsc, în linia lor arhitecturală, din stilul brîncovenesc.

„Totuși, orașul acesta trăiește!”. Înțelegeam că venea să-mi confirme demonstrația tovarășului Ristache. „Totuși, orașul acesta, Tirgoviște, este astăzi mai tînăr ca oricînd! Iar această tinerete i-am dat-o noi, cei ce muncim și trăim azi aici!”

Am fost, la ora 9 dimineața, la un film. Realizat pe plan local, cu un subiect local: „Crizantema de aur”, un festival de romanțe ajuns, deja, la cea de a 12-a ediție (anul acesta a 13-a). Cîntecele? Frumoase, aplaudate la scenă deschisă de sutele de oameni din sală. Mărturisesc că m-au emoționat, totuși, mai puțin decît cum am numi-o? — „culoarea”, „atmosfera” etc. — de lume bună, stilată, civilizată. Filmul arată că omul simplu — spectator sau interpret — învață eleganța la proporții de masă, se obișnuiește cu scările interioare luxoase (foarte u-

doar cu o ușoară nostalgie la gîndul că-l puteau vedea sălăjenii lui duminica la televizor, în calitate de director tehnic la I.A.S. Pietroiu.

„Griul cere o disciplină și organizare perfectă. Trebuie să știi ce să faci în fiecare parcelă, să-l pregătești, să-l transportești la timp. E drept, e mai comod să pui griu după griu, în iulie ai terminat parcela, nu mai ari noaptea. Dar nici recoltă nu scoți. Noi am scos peste 5000 kilograme la hectar în acest an, fără a avea cele mai bune condiții de climă. La noi, producțiile bune s-au datorat în mare parte și îngrășămintelor naturale, gunoierii de grajd care anual fertilizează 700—800 hectare!”

Dar, dincolo de știință, deloc prea departe, este și tradiția, experiența oamenilor care au început această industrie aici, în Bărăgan. Și începuturile se leagă temeinic de numele lui Dumitru Dumitru, directorul întreprinderii, Erou al Muncii Socialiste, care acum este în concediu, și despre care Ștefan Poenaru spune că mulți oameni de aici îi datorează meseria, devenirea lor, știința de a face o parte din Bărăgan roditor. A întemeiat întreprinderea, adică a fost primul ei director, acum 33 de ani, a crescut mină de de lucru calificată, a educat pe mulți pentru că, se pare, deține un anume secret care îl face iubit, respectat, ascultat.

Cum era acum 33 de ani în Bărăgan, ne spune Petre Vintilă, tractorist, care în 1950 se ocupa cu desțelenitul. „Locuim în bordeie și vagoane, cîți încăpeam, mincam marmeladă pe rupte și veneam la lucru cu căruța trasă de boi, animale cu care aduceam și motorina de la Călărași. Scoteam pe atunci cam două mii de kilograme la hectar. Cînd am venit eu, l-am găsit pe nea Mitică aici, adică pe tovarășul director Dumitru. Ne-am obișnuit așa să-i spunem fiindcă am prins aceleași răsărituri și de soare și de griu, timp de treizeci de ani, exact cît le-a trebuit și copiilor mei, un bălat și o fată, să ajungă ei tehnician și ea textilistă. Prin '57 începuse să prindă teren mecanizarea, dar recoltatul ținea vreo două luni jumate. Astăzi, zece zile la griu, patru zile la orz. Cîștigam pe atunci aproape patru sute de lei, iar azi, cu coeficientul, iau în jur de trei mii.”

La I.A.S. Pietroiu în afară de griu se anunță o recoltă foarte bună și la porumb (în condiții de irigare), și la soia și așa mai departe. Una peste alta, un an bun, dacă nu uităm și adevărata explozie de masă verde, „lollium”, plantă furajeră, hrănitore, cu mari posibilități de producție. Mai pe înțelesul tuturor este vorba de iarba înțilnită pe un teren de fotbal, gazonul, care la Pietroiu, la prima coasă, pe un hectar, a dat o recoltă de 55 de tone, fapt ce i-a făcut pe mulți specialiști din județ și din țară să se deplaseze urgent în baltă, să vadă „minunea”. Minunea e simplă, ține tot de știință, de rigurozitate, adică de stricta respectare a tehnologiilor cunoscute de tot. Se face agricultură de secole dar înveți și azi, te adaptezi. Dacă îți dai importanță plantei, ea îți răspunde și, astfel, marea problemă a furajelor este rezolvată în bună măsură iar de aici reacția este în lanț: animale bine hrănite, lapte mai mult etc. În plus, pământul care stă liber din august și pînă în mai este mereu productiv.

Drumurile lui Dumitru Turea sînt ușor de finit minte: de acasă la cîmp, de la cîmp acasă. Casa este în comuna Balaciu, în nordul Ialomîței, iar comuna are sate obișnuite de cîmpie. Sate netede, cu porumbul crescut pînă la acoperiș, ceea ce vrea să spună nu numai că aceste case sînt joase, dar și că porumbul este foarte înalt. Incolo, decorul cunoscut celor care au trecut măcar o dată pe an prin Bărăgan, atunci cînd au plecat în concediu la mare: foile de tutun înșirate pe gardurile gospodărilor, trandafirii pe mar-

ginea șoselelor asfaltate, măgari lenevind la anumite ore ale caniculei sub cîte un copac, case solide și curățenie de țărăn multumit să le vadă pe toate la locul lor. Aici nesfîrșitul cîmpurilor și al drumurilor te-ar putea face să-ți pierzi capul, iar un copac devine un adevărat reper pentru că îl înțilnești rar. Azi nu arde soarele, 36 de grade în Bărăgan ar însemna cazan cu apă în clocot. În cîmp, ca și în sat, unde fîntînile le înțilnești la tot pasul, pricepi că bucuria și viața oamenilor sînt pămîntul și fîntînile. Pe margini, floarea soarelui, porumb, soia, culturi dese, bogate. Drumul lui Dumitru Turea, spuneam, este de vreu sfert de secol același. N-are timp pentru altceva. Se spune că nu și-a dat examenul de intrare la facultate pentru că acesta se ținea în timpul campaniei. Pînă una alta însă se afirmă la unison că porumbul lui Turea va depăși, în acest an, baremul necesar pentru obținerea titlului de Erou al Muncii Socialiste de către întreprinderea agricolă din Balaciu, adică 8200 kg la hectar neirigat. Pronosticurile se apropie de zece mii de tone chiar, deși Turea, mai modest, înclină către 9000.

— De ce spunea lumea „Turea face atîta porumb”, „Turea are o soia formidabilă anul acesta”?

— Eu știu! A căzut necazul pe mine. O recoltă bună depinde însă de respectarea tehnologiilor: arături de toamnă,

Porumbul „lui Turea” dă semne de recoltă mare

Copii ai cooperativelor din Pietroiu

îngrășăminte organice, cam 6000 de tone pe an, îngrășăminte chimice, pat germinativ bine nivelat care să asigure densitățile.

Omul e brăilean, din Grădiștea de Sus, de unde e și Fănuș Neagu, chestiune la care ține și o face cunoscută dintr-o solidaritate de brăilean. E învățat și cu căldura și cu vînturile, atît de obișnuit încît îi lipsesc dacă pleacă în alte părți. Ultima oară cînd și-a luat concediul, după zece zile a întins-o de la Slănicul Moldovei pentru că... „pentru că nu mai puteam să stau. Am bătat tablele de se rotunjiseră zarurile, găsiseră un oltean pe care nu știu cum dar l-am făcut martș și apoi n-am mai scăpat de el pînă nu m-a bătat, treaba asta luîndu-i exact cele zece zile”. Și Turea a plecat acasă, și-a reluat drumurile, nu chiar pe aceleași pentru că, între timp, acum vreo trei luni a fost și prin Statele Unite ale Americii. E bine să vadă omul cum crește porumbul și la alții, mai povestește din ce știe, mai învață și el, există un limbaj comun al muncii, al piinii, iar azi toți cei din Balaciu, se pregătesc să se bucure de rezultate mai bune ca anul trecut. Se pregătesc muncind de dimineața, de la cinci și jumătate pînă seara la șase, șapte, nu numai în lan, dar și la fermele zootehnice cu o capacitate de 65000 de capete. Și pentru că am pomenit de ele, de fermele din Balaciu, îl ascultăm pe medicul veterinar Petre Ciurea, șeful complexului. Bucureștean de fel, acum este „cioban”, după ce opt ani, la Ograda, a fost „văcar”, om căruia i-au plăcut animalele de mic, dovadă că prin 1945, aflîndu-se la bunici, la Ianca, strîngea toată ziua ciurlani (ciulini) pe care-i dădea la animale să nu moară de foame.

„In doi ani, prin fătările timpurii, folosim trei-patru luni bune și asta înseamnă un plus de 14000—15000 de capete. În ultimii cinci ani s-a luat măsura pe județ ca efectivele de ovine să se îmbunătățească prin creșterea intensivă. Am trecut și mielulele deci pe creșterea intensivă. Mielulele acestea au fost concentrate la Balaciu, pentru că devin mai repede apte de producție. Anul trecut beneficiul datorat creșterii animalelor a fost de două milioane lei. Tot în 1979 am obținut la lină 96 de tone față de 82 planificate, rezultat ce se datorează creșterii greutății medii și a suprafeței corporale a animalelor.”

Oamenii din Balaciu spun că în Bărăgan, șase luni pe an este praf, șase luni noroi și douăsprezece luni e vînt. Prin 1974, povestea directorul Rusu Vadim, zăpada viscolită vreme de trei zile și trei nopți a acoperit adăposturile animalelor. S-a făcut un șir indian și oamenii au cărat apă și mîncare prin acoperișuri salvînd mielulele și berbecuții. Unii i-au spus omenie, alții eroism. Poate și una și alta, isprava spune destule despre țaria lor, a oamenilor din Bărăgan, despre îndirjirea cu care își apără ceea ce au dobîndit cu greu, prin muncă, țarie și îndirjire pe măsura condițiilor aspre ale cîmpiei. Muncă înseamnă, ca să fim o contabilitate dreaptă, și faptul că oamenii învață să lucreze pe mașini, deși pînă mai ieri nu le văzuseră prea bine la față, și, iată, dăm un singur exemplu tot din Balaciu, numai în ultimii 15 ani, anii în care recoltele lor de porumb au primit de două ori Meritul agricol clasa I, numărul tractoriștilor s-a dublat, cum s-ar spune, cu forte proprii, crescătorii de animale devenind în timp record tractoriști combinari etc.

Așa cresc oamenii Bărăganului, așa își plămădesc recoltele, sărbătorind prin fiecare succes nu numai rodnicia unui an, ci și rodnicia tuturor acestor ani ce au trecut de la acel august care le-a dat libertatea să se bucure în pace de munca lor.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

bite în stilul tirgoviștean al spațiilor culturale), cu pluşurile, cu expozițiile florale, cu vestimentația de stil ales și demnitate, cu delicatețea gestului, la toate adăugîndu-se, firește, sensibilitatea muzicii.

Am fost, împreună cu tovarășa Gica Chiru, secretara cu propagandă a județului, la Minăstirea Dealu. Era și președinta Comitetului județean de cultură și artă. M-au impresionat — ca să spun sin-

dăresc efectiv meritînd, într-adevăr, toate laudele.

De pe terasa monumentului, urmînd linia pe care se zice că ar fi existat un tunel subteran prin care se putea circula cu trăsura pînă la Curtea Domnească, se zărește panorama Tirgoviștei, îmbrășișată de Ialomîța și Dimbovița, care se apropie la numai șapte kilometri. De la Turnul Chindiei, faimosul bastion de pază al

toare noi, ateliere noi, — la Oțelăria 2, la Romlux, la Inox — iată știrile de ultimă oră ale lunii august.

Oraș „răscolită”, adică în continuă înnoire, cu o chirurgie estetică încă neîncheiată, Tirgoviștea cea nouă are, deja, un parfum aparte, ieșit dintr-o mixtură a tradiției cu înnoirea și strălucirea, magazini, oameni frumoși, liniștiți și harnici — așa cum îmi apăreau și în aceste zile de august 1980 — nu puteau să nu-mi inspire ideea că acest oraș „mare și plin de clădiri mîndre”, cum îl numea Paul de Alep, adevărat „Versailles al Bucureștilor”, cum îl lăudaseră alți străini, poartă în pulsul existenței sale pecetea unei strălucitoare demnități, puternic înnoibilă în anii socialismului.

Ce e stabil, definitiv, în pulsul Tirgoviștei contemporane? Aș zice că aici gata sînt doar muzele. Multe și deosebit de interesante. Cu documente care trezesc mîndria pentru lumina cărturarilor și talentul artiștilor care s-au născut pe plaiurile dimbovițene, îmbogățind ființa noastră națională. În rest, poate tocmai datorită progreselor foarte mari, totul rămîne deschis prefacerii, perfecționării. De la Curtea Domnească, căreia tirgoviștenii vor să-i redea una din multiplele imagini ale trecutului, pînă la fabrici și întreprinderi, care se tot dezvoltă, la străzi și bulevarde, care se tot înalță. Căci pulsul Tirgoviștei — deși calm, stăpînit și bine gîndit — e unul al mersului perpetuu înainte.

Innoirea — iată pulsul ei normal.

Tirgoviște — puls normal

cer — relațiile de foarte bună cunoștință cu starea minăstirii. Am și explicația: deși deosebite fundamental prin concepții filozofice, cele trei femei găsesc un fundamental punct comun — conservarea și protejarea valorilor din patrimoniul național. Nu se amestecă, firește, ideologiile, dar aici, la Minăstirea Dealu, s-au cules primele litere ale unei cărți românești; și tot aici se păstrează într-o urnă capul Viteazului, cel ce a unit pentru inția oară provinciile locuite de români. Nimic mai firesc, deci, ca în grija omului de partid să intre, în măsură egală cu toate celelalte treburi, și ansamblul de construcții de la Dealu — înscris între valorile universale menționate de UNESCO —, hărnicia celor ce-l gospo-

lui Vlad Tepeș, pe care se aprindeau focuri în pragul serii, privirea curge spre dreapta, îmbrășișînd relieful noi, oprindu-se atrasă ca de un magnet de marea cetate a industriei tirgoviștene. Am fost acolo, pe locurile unde se înalță cosurile metalurgice, încă de la primii pași ai industrializării și nu pot să nu vibrez gîndindu-mă că dacă astăzi Dimbovița produce de 195 de ori mai mult oțel decît în 1938 aceasta se datorește, în primul rînd, pulsului metalic al Tirgoviștei celei noi. După cum nu pot uita că ea, Tirgoviștea, are o contribuție fundamentală în saltul extraordinar al producției industriale județene (de la 3 miliarde în 1968 la 22 miliarde în 1980, iar de aici la 38 de miliarde în viitorul cincinal!). Cup-

Din cronica județului erou

20 august 1980. Inainte cu două zile de a 36-a aniversare a eliberării patriei, județul Cluj, Erou al Muncii Socialiste, raportează conducerii partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, îndeplinirea prevederilor planului cincinal 1976-1980 la producția globală industrială. Pentru a cincea oară în acest cincinal al revoluției tehnico-stiințifice, și al calității, oamenii muncii din județ — români, maghiari, germani și de alte naționalități — își etalează prin fapte înalte virtuți muncitorești, conștiința patriotică și revoluționară, capacitatea de înfăptuire exemplară a politicii partidului, situându-se consecvent în fruntea întrecerii socialiste. Pentru a cincea oară inimile acestor oameni minunați bat la unison încălzite de mindria datoriei împlinite, de bucuria și onoarea că pe toate fronturile muncii angajamentele lor sint convertite în fapte și izbniți care aparțin eroismului cotidian.

Raport cu mina pe inimă

20 august 1980. Pe străzile municipiului Cluj-Napoca s-a instaurat luminoasă atmosferă de sărbătoare. În fața chioșcurilor de ziare stăruie o animație neobișnuită: grupuri de localnici, mai vîrstnici sau mai tineri, citesc și comentează zărele Făclia și Igazsag. În coloanele ziarelor se evidențiază în primul rînd îndeplinirea prevederilor planului cincinal la producția globală industrială în preajma zilei de 23 August. Acest fapt în sine este un demn raport muncitoresc, cu mina pe inimă, oglîndind hărnicia, eforturile și sentimentele oamenilor de pe aceste meleaguri în fața partidului și patriei socialiste. Cifrele tipărite azi vor fi mult depășite simbăta, cînd miile de clujeni vor defila pe străzile străvechiului oraș transilvan, dar noi le reproducem pentru valoarea lor documentară: în perioada parcursă din actualul cincinal, județul Cluj a dat economiei naționale, peste prevederile planului, 12 tone diferite mașini și utilaje, 136 mii tone ciment, 20 mii tone cărămizi refractare, 58,8 milioane metri pătrați hîrtie, 4,8 milioane articole de tricotație, mobilă, produse de sticlă, porțelan, ceramică fină și altele în valoare totală de peste 10 miliarde lei. Investițiile din actualul cincinal se ridică la fantastica cifră de 22,4 miliarde lei, iar pe seama lor au intrat în producție 171 noi capacități și au fost date în folosință 677 obiective economice, 30 de mii apartamente și 37 cămine muncitorești cu 7 500 locuri. În răstimp, la Cluj-Napoca au răsărit platforma industrială Someș-Nord și platforma Zorilor. Succes și sintetic, acestea sint datele semnificative ale raportului muncitoresc prezentat de oamenii județului Cluj cu mina pe inimă.

Formule și ecuații ale succesului

Dacă nu chiar imposibil, a fost extrem de greu să discuți ieri, 20 august 1980, cu oamenii Clujului. Totuși, am reușit să repetăm de cîteva ori întrebarea: „Care este formula succesului dumneavoastră și în ce ecuații se poate ajunge la asemenea

Cursul organizat la Întreprinderea „Grivița roșie” a fost condus de un expert al Centrului de perfecționare a cadrelor de conducere — CEPECA, ing. Miron Popescu, binecunoscut prin preocupările sale de durată în domeniul care ne interesează — pregătirea maștrilor. N-am ezitat să-i propunem o convorbire pe această temă. Iată ce ne spune:

— Maistrul reprezintă, mai mult ca oricînd, punctul de articulație între suprastructura întreprinderii și executant, între cei ce manevrează creionul și hîrtia, rigla de calcul și cei ce manevrează mașinile, sculele. El are în acest fel o poziție dificilă. De ce? În ochiul muncitorului, el reprezintă întreprinderea. Orice greșală a lui este privită drept o orientare greșită a întreprinderii. Orice nereușită în întreprindere va fi considerată parțial și o responsabilitate a maistrului. Pe de altă parte, suprastructura unității, care se confruntă prin maistrul cu probleme de execuție, apreciază de multe ori maistrul ca pe un surclasat de probleme zilnice.

Efectele acestei poziții nu sint greu de imaginat: în absența unei pregătiri care să facă din maistrul un conducător competent, acesta este scurtcircuitat din ambele sensuri: multe din rezolvările problemelor relațiilor de muncă se solicită, trecînd peste maistrul, direct conducerii secției și multe din soluțiile organizatorice, tehnice sint impuse de conducerea secției, făcîndu-se abstracție de maistrul. Dacă el nu se dovedește în stare să conducă schimbările din jurul lui, maistrul poate deveni o simplă rotiță antrenată în angrenajul economic în loc să constituie o rotiță motoare, așa cum ne-o cerem. El însuși trebuie să genereze schimbări, să

realizări constante? Inginerul Ion Corovan ne-a propus o formulă generală: „Cred că oamenii muncii din județul Cluj au înțeles din timp care sint cerințele prioritare ale cincinalului revoluției: organizarea științifică a producției și muncii, creativitate în proporție de masă, la toate nivelele producției și în toate unitățile economice, activități eficiente și produse de calitate superioară. Firește, cu acești termeni nici o ecuație nu poate fi dusă pînă la capăt, dacă nu se pune accentul pe factorul om, pe implicarea sa conștientă în dezvoltarea economico-socială a patriei. Deci, nu avem de-a face nici cu formule, nici cu ecuații, ci, așa cum cred eu, trebuie să asigurăm funcționarea la toți parametrii săi generosi a noului mecanism economico-financiar, care apropie cele trei calități ale omului societății noastre, de proprietar, producător și beneficiar, transformîndu-l într-un bun gospodar al microavuuțiilor tuturor și al avuuțiilor naționale.”

Un activist U.T.C., Ioan Presecan, sublinia pe bună dreptate rolul inițiativelor muncitorești în realizarea cantitativă și calitativă a prevederilor planului. La începutul anului 1976 au fost aplicate 12 inițiative ce cuprindeau în sfera lor interesul a 23 mii de oameni ai muncii; după numai un an, rodul inițiativelor se concretiza în 23 milioane lei. În 1980 sint aplicate, de către 100 000 de oameni ai muncii, 23 inițiative, eficiența lor economică n-a fost calculată încă, dar estimînd simplu s-ar ajunge la cel puțin 100 milioane lei. Cel de la I.C.M.A. din Cluj-Napoca sint de părere că hotărîtoare în succesele lor constante au fost modernizarea proceselor de producție și diversificarea produselor competitive; de aceea au depășit de 3 ori planul la export. Maistrul Mina Cădere, de la C.C.H.-Dej, releva importanța creației tehnico-stiințifice: „La noi, în cincinal, au fost aplicate 400 de creații proprii, la care au muncit 1 500 de oameni. Ele au vizat modernizarea utilajelor sau asimilarea unor noi produse. Am asimilat, de exemplu, celuloza holerith necesară fabricării cartelelor pentru mașini de calcul, sau celuloza superalbită. Ca piese de schimb am asimilat pompe reglatoare de postavuri, mașina de tăiat celofibră, vane speciale pentru circuitele pastei de celuloză. Mai spectaculoasă cred că este darea în folosință a unui cazan în care se ard resurse energetice secundare, înlocuindu-se anual 10 000 tone combustibil convențional. Dar eu susțin o idee generală și n-am toate datele și cifrele la îndemînă.”

La I.M.M.R. „16 Februarie”, colectivul se mîndrește cu dublarea productivității muncii și cu porțile deschise competitiv pentru export; dealtfel, aici s-au reparat în cinci ani 2 085 locomotive diesel hidraulice, iar depășirile de plan sint de peste 600 milioane lei. În căutarea formulilor și ecuațiilor succesului la „Clujana”, la „România muncitoare” sau Combinatul minier, la Sticla Turda sau la „Iris”, am descoperit scurte istorii ale unor fapte de muncă, anexe materiale palpabile și moderne la monografia întreprinderilor, neastimpăr creator și atmosfera aceea firească de „nimic senzațional nu s-a întîmplat”; oamenii muncii simpli, își măsurau sporul din priviri și cu instrumente sofisticate, n-aveau timp de vorbă, zîmbeau și se pregăteau de sărbătoare. În fond, poate aceasta este formula formulilor.

Dialogul faptelor

La Dej, dialogul faptelor de muncă confirmă personalitatea urbei. Acest dialog

determine progresul fundamental al procesului de muncă și producție de care răspunde, schimbări impuse de modificările tehnico-organizatorice, de structurile de organizare ale întreprinderii.

— Aveți o definiție pregătită pentru „maistrul ideal”?

— Cele mai multe opinii pe această temă converg spre indicarea maistrului, conducătorul complet, în postura de om care dispune de autoritate morală și de autonomie organizatorică, corespunderilor răspunderilor lui social-economice. Ce

se poartă din adîncuri spre exterior și invers. Certe sint însă mesaje și valoarea lor. Pe mesagerii ni numim mineri și chimiști, două profesii nelipsite unei economii moderne, două colective capabile de o maximă angajare. Minerii salinei Ocna Dej, oameni ai adîncurilor, s-au depășit pe sine, au spart tiparele obișnuitului subteran, au „scormonit” cu rivnă zeci de hectare de rocă, alimentînd economia națională cu peste 200 mii tone mai multă sare decît prevedea actualul cincinal. Dealtfel, cincinalul '76-'80 a fost depășit cu aproape 8 luni mai devreme, iar exportul întregului cincinal a fost realizat în august 1979. Produsele suplimentare livrate peste granițe vor ajunge la circa 30 milioane lei valutat în decembrie 1980.

Un dialog la „Gura Ocnei”, în ajunul mării sărbători a țării, are anume valențe în plus, aduse, firește, de rodul muncii acestor cinci ani fierbinți și, poate, de tonul curat și mîndru al minerului șef de echipă Emil Silvășan: „Bucuria pe care o împărtășesc cu ortacii mei e cum nu se poate mai mare. Facem parte din organizația județeană care și îndeplinește prima angajamentele în marea întrecere socialistă. Ce poți să închini mai de preț partidului, patriei, secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, decît datorita supremă a faptei împlinite.

Să trecem fără paranteze peste numai un deal, poposind la C.C.H. Acest mare combinat produce din mai 1966. Cele două produse de bază, celuloza și hîrtia, sint nelipsite vieții, civilizației. Cîți kilometri pătrați de covor alb s-au depănat pe uriașele bobine este greu de calculat. Drumul lemnului în universul chimiei este complex și cu multe rosturi. Rețetele au dimensiuni neobișnuite. Istoria Combinatului de celuloză și hîrtie deja se circumscrie istoriei celor 15 ani de lumină, de spectaculoase prefaceri, adică al ascendenței spre noi împliniri. În acest cincinal, ne mărturiseste inginerul Ioan Ungur, directorul combinatului, ne-am probat competența profesională. Astfel, în 1977 combinatului i s-au decernat Ordinul Muncii clasa a III-a și locul I pe ramură, fapt ce a alimentat permanent dorința unanimă de autodepășire. Producem peste prevederile cincinalului încă din ziua de 20 aprilie 1980. La „zi” avem un plus la producția industrială de 430 milioane lei, ceea ce ne dă posibilitatea să realizăm încă alte 170 milioane pînă la sfîrșitul anului.”

La C.C.H.-Dej a crescut an de an volumul producției fizice, dar au descrescut considerabil consumurile energetice. Un exemplu avut la îndemînă de economistul Gheorghe Budăceanu confirmă pe deplin această idee: „Cu economiile de combustibil convențional înregistrate în 1980, poate funcționa combinatul 50 de zile, iar cu cele la energie electrică, 48 zile”. Cuvintele reporterilor ar fi de prisos în acest dialog concret al realității.

Perle cu nume de flori

Să nu uităm, ne atenționează inginerul Al. Șerban, directorul „Irisului” Cluj-Napoca, că primul cuptor aprins și prima roată a olarului destinată modelării porțelanului românesc s-a învîrtit pe acest teren. Au trecut 58 de ani, timp în care porțelanul Cluj-Napoca, ce produce perle cu nume de flori, a devenit elementul necesar al civilizației și bunăstării. Ce frapează la ora de față în interiorul orașu-

— Un om se naște cu înclinații, nimeni nu se naște conducător. În programele actuale de pregătire a maștrilor, datorită și duratei scurte de școlarizare, accentul e pus pe priceperea tehnică. Nu e rău, pînă la un punct. Dar astfel el nu învață să rezolve probleme privind relațiile de muncă, să-și instruiască personalul din subordine și nici să fie preocupat să conducă schimbările în zona lui de acțiune. S-a considerat că priceperea în organizare poate fi asimilată prin practica de producție.

Maștrii (III)

Rotița motoare

înseamnă, practic? El este omul înarmat cu informațiile necesare conducerii procesului de care răspunde. Un maistrul se preocupă de informarea lui, știe oricînd care e situația sectorului condus în raport cu obiectivele unității și ale perioadei respective. Este omul ce contribuie efectiv la rezolvarea tuturor problemelor din sectorul său — tehnice, economice, organizatorice. La cele ce nu le poate rezolva independent, rămîne factorul de bază în furnizarea informațiilor pentru șefii săi ierarhici. De aceea este vitală, așa spune, informarea exactă, sistematică, permanentă a maistrului asupra corelațiilor dintre realizările sectorului pe care îl conduce, celelalte sectoare de maistrul și realizările întreprinderii în ansamblu.

— Ați folosit la un moment dat o noțiune: conducător complet. Ce vă relevă studiile dv.?

— Așa se și întîmplă?
— Sigur că se poate întîmpla și așa. Să nu uităm totuși, între poziția de maistrul și cea de șef de echipă e un salt calitativ. Uneori, trimițînd la școala de maștri un meseriaș destoinic, se pierde și un muncitor foarte bun și un loc de maistrul bun.

— Cum se înlesnește, după opinia dv., acest nedorit proces?

— Școala de maștri nu dispune, la intrare, de o baterie de teste psihotehnice pentru verificarea aptitudinilor de maistrul. Un muncitor, fie și foarte bun, nu știe ce se întîmplă în sfera de existență a unui maistrul. El vede doar manifestările exterioare.

lui Cluj-Napoca aparține domeniului artelor, al frumosului. Președinta COM, secretara comitetului de partid, Valeria Bădea ne însoțește în atelierele celui mai tânăr colectiv, acela al secției de porțelan artistic, capacitate pusă în funcțiune în acest cincinal, mai exact în 1 aprilie 1979. Faptul că la Cluj-Napoca se produc cele mai complicate bibelouri din porțelan sau servicii, că ele innobilează de trei ori mai mult kilogramul de materie primă indigenă, se datorează secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, din a cărui indicație s-a ridicat această modernă investiție. Cum este și firesc, cele aproximativ 200 de muncitoare ale secției (absolvente ale liceului și Institutului de arte plastice), de la început mențin la cote sporite tonusul muncii, reușind realizări în acest răstimp de peste 120 la sută la plan producție globală și marfă. În noua capacitate cheltuielile totale la 1 000 lei producție marfă au scăzut cu 379 lei, comparat cu secția porțelan menaj, iar din această reducere cheltuielile materiale reprezintă 202 lei. Din aprilie 1979 și pînă în august 1980 au fost livrate pieței interne și externe peste 150 de produse de o elevată ținută artistică.

Teme pentru o carte de reportaj

Am înregistrat grăbți imagini dintr-o realitate densă a existenței din primul județ-erou al țării. Putem afirma cu certitudine că, în ultimii 15 ani de cînd în fruntea partidului și a țării se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, județul Cluj a înscris file de aur în marea epopee a muncii noastre creatoare. Pe drept cuvînt, clujenii se mîndresc că marele inițiator al izbniților de azi este secretarul general al partidului, președintele țării. Ei au respectat neabătut înaltele exigențe formulate de partid, de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu ocazia vizitelor de lucru pe aceste meleaguri transilvane, în dialogul permanent cu oamenii țării. Ei au respectat exigențele epocii și ale luptei pentru perfecționare și astfel Cluj-Napoca și-a adăugat renumelui de cetate universitară și pe acela de puternic centru industrial. Activitatea industrială de azi a cucerit definitiv 2 poli ai complexității creației umane. Pe unul l-am numi polul industriei grele și constructoare de mașini, pe celălalt tehnica de virf. Ultimul, plasat pe noua platformă a „Zorilor” stăpînește spații largi în domeniul electrotehnicii, electronicii și tehnicii de calcul, iar pe această platformă cercetarea științifică și ingineria tehnică sint comandamente cotidiene și de lungă durată. Și astfel în orașul Cluj-Napoca, în numai 5 ani, a apărut un nou oraș — 30 000 apartamente — în care trăiesc peste 100 000 cetățeni. Și astfel, la Zagreb și Plovdiv, mașinile textile concepute în uzina „Unirea” au fost medaliat cu aur. Și iarăși astfel, I.C.M.A. produce generatoare pentru inecții de abur în zăcăminte sărace în țiței în vederea creșterii factorului de extracție a petrolului: I.T.I.M. realizează un spectrometru lansat cu o rachetă tip Vertikal în cadrul programului intercosmic care transmite la sol date privind compoziția chimică a atmosferei înalte; Combinatul metalurgic de la Cimbia Turzii produce oțeluri înalt aliat pentru industria de automată și aeronautică. Și astfel, cu mintea și inima, cu brațul și forța ideii, clujenii își compun exigent personalitatea. Dar acestea sint teme pentru o carte de reportaj. Iar noi vom reveni doar pentru a fixa imagini care, din necesitatea istorică și din setea de alte orizonturi, sint mereu în mișcare.

ION ARCAȘ
DUMITRU VATAU

— Aveți, prin urmare, sentimentul unui viciu de fond al pregătirii școlare.

— Nu cred că școala face ce ar trebui să facă în prezent. Muncitorul, viitorul maistrul, primește acolo o calificare ce i-ar putea permite să devină un muncitor și mai bun, eventual șef de echipă. Dar nu el va face asta! El va trebui să conducă. Chiar lucrarea lor de diplomă este una de tehnologie și nu una de conducător. Asta îl poate apropia de poziția tehnicianului, ajutor al șefului de secție, dar nu de cea de maistrul. Lipsește un element esențial din acest efort laudabil pe care școala de maștri îl depune cu rezultate bune în alte planuri ale instruirii tehnico-productive: cursanții nu cunosc o metodologie a lucrului cu oamenii.

— Cum credeți că s-ar putea dobîndi această importantă componentă a calității de maistrul?

— Înșușirea tehnicii de conducere nu se poate face decît pe studii de caz. Metoda nu este scutită de dezavantaje: necesită spații mari de lucru, clasele trebuie împărțite în mai multe grupe, sint necesare cadre didactice în specialitatea de conducere. S-a rămas încă în faza în care profesorii cu experiență — ingineri, șefi de secție — transferă experiența tehnică dar nu și organizatorică, de pe poziția maistrului. Sint necesare metodele participative.

Așa au fost gîndite lucrurile și la „Grivița roșie”, la cursul despre care am relatat într-un număr trecut. Cineva, care cunoaște bine situația, se exprima deosebit de plastic: inițiativa organizării clasei respective pentru perfecționarea maștrilor reprezintă o dovadă de maturitate.

Pe cînd și alte asemenea dovezi?

NEAGU UDROIU

Ce e nou cu...?

Confirmări importante în
situația Tamara Păunescu

„Apifitol”, un biostimulator general „cu efecte mielostimulatoare evidente”

— Înainte de a vă întreba ce-i nou, stimată tovarășă Tamara Păunescu, să reamintim că „Flacăra” a susținut de la bun început, în temelul unor dovezi concrete, cauza unor medicamente noi, brevetate, pe care dumneavoastră, în calitate de descoperitoare, le-ați numit apifitoterapeutice. De ce, se știe, pentru că ele au la bază amestecuri de plante și produse apicole. Susținând această cauză, revista noastră a revenit, de câteva ori, asupra temei, una din multele aparținând bătăliei pentru promovarea noului, arătând neajunsurile experimentului științific care a însoțit, la Institutul de virusologie „Ștefan S. Nicolau”, realizarea medicamentelor în discuție, solicitând urgentarea lui. Acestea fiind zise, ce-i nou, tovarășă Tamara Păunescu? În ce stadiu se găsește, la ora de față, experimentul?

— Așa s-au petrecut lucrurile, aveți dreptate. „Flacăra” m-a ajutat mult.

— Concret, la ce-a folosit acest ajutor?

— A învins, cit s-a putut, inerția. A grăbit faptele.

— Anume, ce fapte?

— De pildă, recent, medicamentelor apifitoterapeutice li s-a făcut onoarea, altfel n-o pot numi, de a fi expuse în cadrul Salonului internațional al chimiei organizat la București. Onoarea aceasta, în fond o recunoaștere la nivel superior a valorii produselor, m-a bucurat enorm. Pe aceeași linie, o serie de firme renumite în fabricarea și vânzarea medicamentelor, „Ciba” din Elveția, „Alcaloid” din Iugoslavia, „Herba” din Italia, s-au interesat de „Apifitol”, de celelalte produse originale românești, arătându-se dispuse, din cite am înțeles, să le cumpere. Cum încă nu dispunem de ele, cercetarea fiind în curs, unii parteneri străini s-au declarat gata să asigure ei, la nevoie, materia primă.

— Ziceți că cercetarea e în curs. Ne-ați putea spune pe ce bază se desfășoară ea?

— Utilă întrebare, pentru că am fost acuzată, e drept, voalat, că lucrez după ureche! Cercetarea are ca punct de plecare un brevet de invenție obținut în 1977, după ani și ani de muncă. Pentru că tot veni vorba, permiteți-mi să precizez că mă ocup de apifitoterapie de 17 ani, o viață de om, așa-i?!

— Așa-i. Ce număr poartă brevetul? Cum se intitulează el?

— Se cheamă „Medicament biostimulator destinat tratamentului bolii de iradiere și al insuficienței medulare și procedeu de obținere a acestuia”, numărul 65 422. El a constituit, ca să zic așa, prima cărămidă. Au urmat altele, precum și, cu timpul, diversificarea produselor din punct de vedere al formei galenice. La Salonul internațional al chimiei au fost prezentate fiole, tablete, ovule, plăci, poțiuni, drageuri, unguent și, firește, injecții. Ultimele cu aplicare intramusculară, intravenoasă și intratingivă.

— Tovarășă Tamara Păunescu, în ce maladie sint recomandabile produsele apifitoterapeutice?

— Gama e largă, am să mă opresc la câteva afecțiuni. În sîngerări, în plăgi, ca cicatrizant și hemostatic, cu acțiune antiseptică. În rinosinuzite, în faringoamigdalite, în stomatite. Fiind vorba de un biostimulator, el ameliorează starea generală, scurtînd convalescențele, mărînd rezistența la infecții. S-au înregistrat, „Flacăra” a mai scris despre asta, rezultate spectaculoase în tratamentul hepatitelor cronice și al cirozelor, precum și remisii încurajatoare în unele cazuri de insuficiență medulare.

— Să ne reîntoarcem, cu voia dumneavoastră, la experimentul propriu-zis, merit să asociez medicamentele în discuție de o documentație științifică limpede, convingătoare. Cum decurge el?

— Bine. Cînd a fost de criticat, am criticat, acum nu e cazul. Am primit,

cu excepția materiei prime, cu care e o poveste întreagă, tot ce-am solicitat.

— Vă plîngeați de lipsa personalului calificat. Care-i situația?

— S-a rezolvat. Am 3 colaboratoare, farmacistă Valeria Scopelițchi, tehniciana Marcela Stănescu și laboranta Mariana Chițu, cu care mă înțeleg, facem împreună treabă bună. În plus, la „Biofarm”, Elena Zamfirescu se ocupă, cu sirguință, de întocmirea documentațiilor.

— Ce-i cu materia primă?

— Din cauza timpului, sint probleme. N-avem fagure cu păstură. Am obținut, în schimb, propolis, Ministerul Sănătății făcînd în această direcție eforturi demne de laudă. În altă ordine de idei, am asistat, nu demult, la o ședință la care s-a pus problema standardizării extractului de propolis. Personal, cred că produsul, provenit din diverse zone, de la munte, de la șes etc., nu poate fi uniformizat.

— Cînd am discutat ultima oară, urma să livrați o șarjă importantă de biostimulator „Apifitol”. Ce...?

— Exact, am livrat o mie de flacoane care au ajuns, prin intermediul Institutului pentru controlul de stat al medicamentului și cercetării farmaceutice, în clinici, în vederea obținerii avizului terapeutic. La „Fundeni”, la „Grivița”, la „Colentina”, în alte părți. De la „Fundeni”, profesorul Ștefan Berceanu, hematolog de faimă mondială, și-a dat avizul, semnînd, la capătul unui text din care v-aș citi ultimul fragment, concluziile științifice. Considerăm, notează profesorul Berceanu, că preparatul „Apifitol” are proprietățile unui biostimulator general cu efecte mielostimulatoare evidente, căruia i-ar putea reveni un loc important în rîndul mijloacelor actuale de tratament al aplaziilor și hipoplaziei medulare, precum și al altor mielopatii cronice cu insuficiență medulară. Rețineți, vă rog, boli foarte grave pe care „Apifitol”, chiar dacă nu le face bine, le ajută substanțial. O astfel de recunoaștere reprezintă un pas mare. În urmă cu o lună, am pus la dispoziția profesorului Clement Baciu, șeful secției de ortopedie de la „Colentina”, citeva sprayuri de „Apifitol” și citeva tuburi cu unguent. Au dat, mi-a mărturisit, rezultate bune în ameliorarea unor plăgi infectate. Mi-a mai cerut, dar n-am avut de unde să-l mai ofer. V-am spus, materia primă e problemă greu de rezolvat.

— Din cite cunoaștem, în paralel cu activitatea laboratorului ce vi s-a încredințat, Institutul de virusologie, titularul contractului de cercetare, a întreprins și întreprinde studii aparte, făcînd tot felul de experimente. E ceva nou în această privință?

— Da. Pînă acum cercetările de laborator confirmă valoarea terapeutică a produselor deși, nu mă îmbăt cu apă rece, munca e departe de a se fi terminat. Mai sint multe de lămurit. Unele însă s-au lămurit.

— De pildă?

— Colectivul de viroze respiratorii, condus de doctorul Alexandru Petrescu, a încheiat, recent, testarea capacității biostimulatoare sub formă injectabilă. Diluat 1 la 10, produsul a fost inoculat, subcutan, la 20 de șoareci, timp de 6 zile. El a fost bina tolerat, n-au apărut modificări la locul inoculării, nici simptome de boală sau moarte. După 12 zile de la administrarea ultimei doze, cei 20 de șoareci și alți 10, aceștia constituînd lotul martor, au primit pe cale nazală, sub anestezic, un anumit virus gripal, fiecărui animal dîndu-i-se minimum 100 de doze.

— Clar, v-am ruga să evitați amănuntele, care a fost concluzia testului?

— Produsul a redus mortalitatea cu 15 procente.

— Da, e ceva, să recunoaștem. Altceva, tovarășă Păunescu?

— Am în intenție o colaborare cu Institutul de cercetări pentru creșterea taurinelor de la Balotești. Aflînd, din „Flacăra”, de produsele apifitoterapeutice, medicul veterinar Gabriel Fecioru mi-a trimis o adresă oficială, solicitîndu-mi o părere. Am răspuns prompt, luînd legătura cu dînsul. Voi insista în această direcție, biostimulatoarele putînd fi, după opinia mea, de mare folos în sectorul zootehnic.

— Vă mulțumim pentru amabilitate, vă urăm spor la lucru!

OIDIU IOANIȚOIA

O nouă prioritate medicală românească

Transplantul de dinți

Acum numai citeva săptămîni, mai exact la 26 iulie 1980, într-o zi de sîmbătă, în clădirea Dispensarului stomatologic de la numărul 132 al străzii Știrbei Vodă din București s-a consumat o premieră mondială în tratamentul de specialitate, pacientul Ilie Romanescu, 55 de ani, primînd un dinte de la fetița Florentina Drăghici, 15 ani. Pe scurt, o grefă de dinte. În lume, ca să ne lămurim de la început, se fac de mai multă vreme implantate aloplastice sau reimplantări de dinți, metodele amintite bucurîndu-se dealtel de mare publicitate în unele țări. Implantate aloplastice folosesc însă grefoane osoase, dinți de plastic sau de porțelan, pivoți, sirme și alte asemenea lucruri, pe care organismul nu le tolerează, forțînd expulzarea lor. În cazul reimplantărilor de dinți, aceștia cad — așa cum dinții de lapte părăsesc gura copilului plecat spre adolescență. Stomatologii români au folosit o altă metodă, care lărgeste acum posibilitățile de tratament, este vorba despre „transplantul de bloc dento-alveolo-osos”, cazul citat mai sus fiind, așa cum am spus, primul în lume de acest gen. Echipa care a izbutit acest lucru a fost formată din medicii Dragoș Penteliciuc și Dorina Marinescu, tehnicienii Paul Stinghie, Vasile Podaru și asistentele Larisa Stegărescu, Adriana Enache, Ecaterina Ion și Mariana Miută.

Am avut de curînd ocazia să stăm de vorbă cu medicul primar Dragoș Penteliciuc, șeful dispensarului policlinic de pe Știrbei Vodă, aparținînd de Spitalul „Grivița”. Dînsul este, în fapt, autorul brevetului de invenție (recunoscut în Franța, R.F.G., Statele Unite și U.R.S.S.) privind transmutarea blocului dento-alveolo-osos, în special cu scop protetic. S-a născut la Rădăuți, acum 49 de ani, a absolvit facultatea la Cluj-Napoca, apoi a lucrat 12 ani la Sighișoara. Soția sa este medic stomatolog, iar copiii, o fată și un băiat, sint deocamdată studenți la... stomatologie! Grefa de dinți îl „mănîncă”, așa cum se zice, de multă vreme. A prezentat pentru prima oară subiectul în anul 1972, drept element de noutate în teza sa de doctorat. Nu prevăzuse însă, la acea vreme, decît transmutarea blocului, mutînd dintele în gura aceluiași pacient, nu și transplantul, de la un pacient la altul. Între timp, pasul înainte s-a și petrecut, prin reușita amintită la început. Iată ce ne spunea: „Ca la oricare alt fel de grefă, și cea de dinți poate duce la o respingere, la reacție din partea organismului, în cazul cînd între un pacient și altul nu există o anume compatibilitate genetică. Sigur, în cazul nostru este vorba de un țesut mai primitiv, spre diferență de cel al organelor vitale, inimă, ficat, rinichi, unde grefa pune probleme mult mai dificile. Grefonul nostru, adică blocul de care am vorbit, are în mod sigur o viață mult mai lungă, fiindcă și capacitatea de adaptare, să-i zic locală, a organismului este mai mare. Totuși, nu ne-am putut apuca de grefe decît după ce s-au perfectat o serie de teste de compatibilitate genetică, de probe preliminare transplantului propriu-zis. Aici, ajutorul pe care ni l-a dat medicul Maria Danielescu, de la Institutul de hematologie, a fost imens — ea stabilînd un număr de 11 probe preliminare”.

Statisticile de specialitate arată că, în rîndul populației trecute de 40 de ani, circa 30—40 la sută din oameni sint purtători de proteze mobile, sau ar trebui să poarte una. Sigur, se vorbește mult despre profilaxia stomatologică, dar încă există la ora actuală foarte mulți oameni care pierd dinți, ajungînd la 40 de ani, sau chiar mai devreme, la proteza mobilă pe care o scot noaptea și o pun într-un pahar cu apă. Lucrul acesta duce nu numai la mutilări funcționale (de masticăție, deglutiție și chiar absorbție), avînd deci importante repercusiuni asupra stării de sănătate, ci și la mutilări estetice, fizice

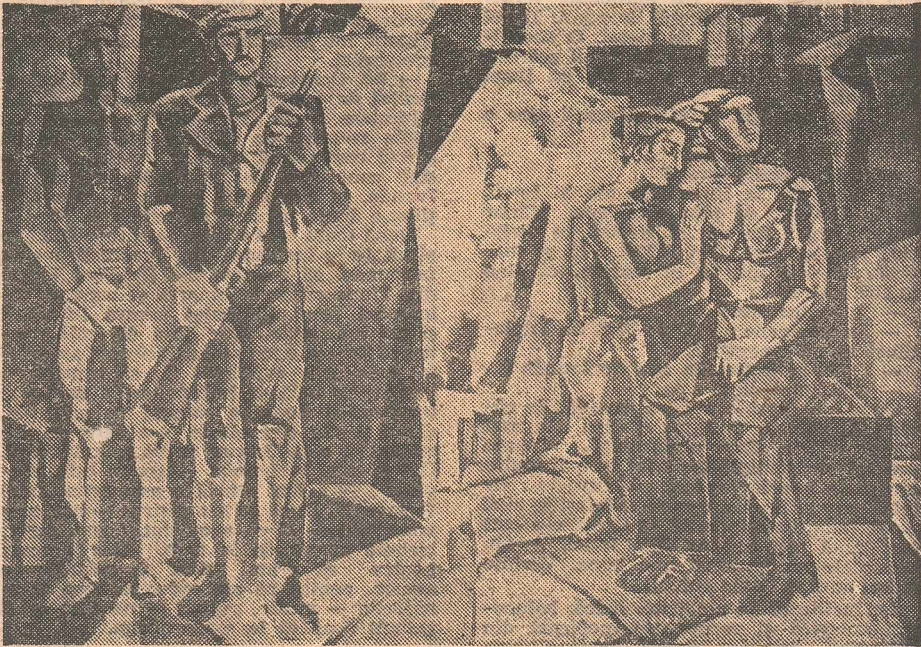
chiar, cu grave urmări, asupra psihicului, ducînd pînă la nevroze. Proteza, cea mobilă în primul rînd, este cu alte cuvinte o problemă de prim plan. Însă, la ora de față, stomatologii, și întreaga medicină curativă de specialitate, nu au prea multe soluții la îndemînă pentru evitarea ei, acceptînd-o aproape ca unică soluție. Iată însă că vine un medic român, care se gîndește la posibilitatea valorificării materialului biologic ce se extrage, fiindcă, nu-i așa, dinți se extrag încă cu duimul, și folosința lui măcar drept stîlp pentru o proteză fixă, dacă nu chiar pentru reintregirea completă a dentiției. Dinți se extrag în cazul pleiodontiei (dinți supranumerici, ca în cazul fetei de 15 ani amintită la început), în scop ortodontic, adică pentru o poziționare și o funcționalitate corecte ale celorlalți dinți, sau pur și simplu în cazul dinților socotiți drept nerecuperabili, ori dificil tratabili, așa cum sint molarii de minte. Obişnuița era ca acești dinți să se arunce, fiindcă nimeni nu le găsisse o cit de mică utilitate. Astăzi, oda-

tă scos, dintele poate fi eventual tratat exo-bucal, „în mină” ca să zicem așa, apoi din nou utilizat, fie la același pacient, fie la altul, bineînțeles după metoda doctorului Penteliciuc. În fapt, el scoate dintele cu suportul alveolar cu tot, plus o mică porțiune osoasă. Operația nu este cu nimic mai neplăcută față de o banală extracție. Astfel obținut, grefonul dento-alveolo-osos se plantează forțat în alveola chirurgicală practică în gura celui alt pacient, apoi se imobilizează într-o mască dentară, care fixează tot ansamblul dinților. După 2—3 săptămîni gutiera se scoate și se poate înlocui cu puntea dentară, în final executată. Avantajul acestei metode este în primul rînd legat de păstrarea aparatului de susținere al dintelui, ligamentul alveolo-dentar, care asigură reușita grefonului. La locul transplantului se formează o sudură osoasă, un calus — iar dintele, iată, devine proprietatea noului său posesor! Metoda e totuși simplă și, de reținut, nu necesită un cadru supraspecializat, ci poate fi practică cu succes în oricare serviciu stomatologic dotat cu o sală de intervenție buco-dentară. Problema principală care se ridică în momentul de față este aceea a posibilității de conservare a materialului biologic. Astăzi, cum spunem, dinții extrași se aruncă. Pe cînd o „bancă” de dinți?

Dincolo de cele spuse pînă acum, să recunoaștem că succesul medicilor stomatologi români citați aici este remarcabil, metoda de tratament chirurgical a doctorului Dragoș Penteliciuc deschizînd practic noi orizonturi în această specialitate. Există deci posibilitatea grefei de dinți. Ea a fost realizată pentru prima oară în București, pe strada Știrbei Vodă!

DUMITRU GRAUR

IOAN TENGHERU — Noapte de August

DE CE NU ȘI O MICĂ INDUSTRIE A TURISMULUI?

România deține unul dintre primele locuri în lume privind bogăția apelor termale și minerale, a apelor de cură cu efecte terapeutice impresionante, spectaculoase în maladii dintre cele mai contradictorii. Și țara noastră e plină într-adevăr de stațiuni balneare celebre așezate în diferite zone climatice și de altitudine care le fac din ce în ce mai căutate de cetățenii planetei. În fiecare an vin tot mai mulți oameni de peste mări și țări să se trateze de suferințe efemere sau cronice prin sanatoriile noastre moderne, servite de un personal competent și din ce în ce mai bine administrate. Dar țara e plină încă de așezări care numai printr-un joc al hazardului n-au ajuns să fie transcrise în marile ghiduri de sănătate ale lumii, să intre în circuitul traseelor turistice. Unele dintre ele au prins, e adevărat, perioade scurte de înflorire și de animație datorită unor inițiative mai ales particulare, altele au intrat în anonimat înainte de a stârni interesul concertat al opiniei publice, iar cele mai multe se află abia în faza febrilă a organizărilor și amenajărilor.

Harta țării este însă plină de stațiuni balneare cu caracter județean, unele intrate în circuitul recomandărilor medicale, altele așteptându-și rindul. La o verificare efectuată de noi am constatat cu surprindere că unele stațiuni, deși prezentate cu lux de amănunte în ghiduri, au dispărut sau sînt în curs de dezafectare, din cauza indiferenței, a lipsei de entuziasm și de spirit gospodăresc. Refacem situația exactă a citorva asemenea stațiuni pentru a atrage atenția forurilor în drept asupra unor izvoare nesecate de sănătate, din păcate neglijate în ultimul timp. Dar, mai ales, supunem interesului și răspunderii forurilor locale faptul că în perimetrul lor de acțiune gospodărească și cetățenească se află resurse inepuizabile de bogăție în interesul obștii, că e momentul fertil ca stațiunile de acest fel să fie revitalizate prin inițiativa conjugată a cetățenilor, pentru a fi redată circuitului medical și turistic. Lată un teren larg de angajare a spiritului gospodăresc, al micii industrii locale în spiritul documentelor de partid și mai ales în interesul oamenilor muncii.

Ivanda:

Hală de îmbuteliere transformată în grajd

Ivanda. Sat în comuna Giulvăz, județul Timiș. Unele ghiduri ale stațiunilor balneoclimaterice din țara noastră numesc localitatea stațiune cu ape fosforice în cura internă. Se află la nici 40 de kilometri de Timișoara. Cel care caută stațiunea iese din municipiu pe Calea Șagului și, înainte de intrarea în Giulvăz, părăsește șoseaua asfaltată, virind la dreapta, pe un drum pietruit de patru kilometri. De o parte și de alta a drumului, iarba începe, fără tranziție, exact de la pietroaiele pe care autorismul țopăie, în viteză a doua, ca într-o pedeapsă ciudată și nemeritată. Vineri, 15 august. Plouă. Înainte de intrarea în sat, apare o fîntină, pe dreapta. Un om își potolește setea. Oprim. Cum nu mai e altcineva în jur, înțeleg că vrem să vorbim cu el și se apropie. Se numește Iosif Pop. Este păstor la vitele satului.

— Aveți pe aici o apă tămăduitoare?
— Avem. Mai mult aveam. Cum să mă pricep să vă spun? Au fost, demult, trei fîntini cu apă din asta. Două s-au astupat în 1937. Dar una mai este și astăzi deschisă. O caută unii bolnavi. Vin oameni și de prin satele din jur și mai de departe după apă la noi. Cum să vă știu eu zice? Tata a fost servitor la proprietarul care îmbutea apa de Ivanda pe vremuri. Se și exporta apă de aici. Pînă prin '40. Eu eram copil. Păzeam porcii. Pe urmă a rămas numai fîntina, cum o s-o vedeți. E la sectorul nostru zootehnic, al C.A.P.-ului.

La sediul cooperativei agricole îl găsim doar pe tractoristul Vasile Subici. E mai tânăr. S-a născut în 1940. Ce-a fost înainte a auzit de la alții. Acum știe că președintele cooperativei este plecat cu contabilul șef și cu primarul la județ, la o ședință. Despre fîntina aceea de care întrebăm — ne ferim să mai vorbim de vreo stațiune — ne poate spune mai multe fratele său care e brigadier la zootehnie.

Isidor Subici, brigadierul, este într-adevăr acolo. Ne arată, în fine, fîntina cu apa de Ivanda. În incinta sectorului zootehnic, aproape de cabina cintarului, se înalță, mai bine de un metru de la pămînt, un cilindru de beton acoperit cu un con de tablă. Atît. Ne apropiem, ferindu-ne, cît este cu putință, de noroi. Tubul de beton are o ușiță de metal. O deschidem și apare o scară — în genul scărilor de incendiu — care coboară, pe lângă ghizduri.

— Cum iau apă de aici oamenii care o caută?

— Cu cîte o frînghie.
— Și vine multă lume?
— Vine. De la Sinmartin, de la Ionel, de la Dinași, de prin aite sate. Chiar bucureșteni. Ba vin și străini, în vizită prin țara noastră. Din R.F.G. Vin cu mașinile și duc apă să se trateze, că le-o indică doctorii.

— În ce duc apa?
— În damigene de 50 de litri. Cu impletitură de nuiele rezistă.

— Unde se îmbutea apa de Ivanda?

— Aici, în clădirea asta.
Omul ne arată o clădire masivă, de cărămidă, alături. O fostă clădire. Nu mai are timolărie. Este o paragină. Coama acoperișului de țiglă s-a frînt în mai multe locuri. În interior se mai văd urmele... vitelor care au fost, o vreme, adăpostite aici. Apoi, hala, transformată în grajd, n-a mai fost bună nici pentru atîta lucru. Acum, animalele au grajduri mai bune. Vechile ziduri au fost lăsate ruine.

La Institutul de medicină fizică, balneoclimatologică și recuperare medicală din București, tovarășa Sanda Samson, șefa laboratorului pentru chimia apelor mine-

rale și a nămolurilor terapeutice, îmi arată, în volumul al treilea al lucrării „Apele minerale și nămolurile terapeutice din Republica Socialistă România” (Editura medicală, București, 1970), la paginile 342 și 343, prezentarea a două izvoare din Ivanda, primul numit FINTINA MAGUS, iar al doilea FINTINA GRAF PETRU. Prima pare să fie fîntina pe care am văzut-o. Transcriem caracterizarea: „apă feruginoasă, sulfată, clorurată, sodică, magneziană, hipertonică”. Indicații terapeutice: în cura internă, ca apă purgativă; în afecțiunile căilor biliare. Se menționează de asemenea că „prin diluare, s-ar extinde și mai mult indicațiile, în afecțiunile gastrointestinale și chiar hepatobiliare”. Pentru al doilea izvor — cu compoziție asemănătoare — se face trimitere la aceleași indicații terapeutice.

Din discuțiile cu alți colaboratori ai Institutului am mai reținut: Vasile Hoancă, medic primar, președintele C.O.M. din instiut: Noi nu mai cunoaștem situația de la Ivanda. Județul își dezvoltă unități în funcție de obiectivele politicii sanitare pe care o desfășoară în teritoriul consiliului popular județean. Sînt necesare investiții. La Ivanda nu există nici canalizare. Eventualele amenajări balneare ar porni de la zero. Noi primim scrisori din toată țara prin care ni se cere să avizăm, din punctul nostru de vedere, asemenea lucrări. Avem foarte multe izvoare de ape curative. N-ar ajunge tot bugetul țării să facem stațiuni peste tot. În Timiș, de pildă, există apă termală chiar în municipiul Timișoara. Nu știu ce interese au cei de acolo. Poate vor să facă investiții mai întîi pentru folosirea acelor ape. N-aș vrea să intrăm în neconcordanță cu forurile județene. Imbutelierea pretinde, în primul rînd, piață de desfacere. Pentru ape sulfatate — mai avem asemenea izvoare în țară, chiar dacă nu cu exact aceeași compoziție — au fost făcute deja investiții, în alte locuri. E drept, de imbuteliat nu se imbuteliază niciunde. Pot să vă spun că noi avem gata pregătită întreaga documentație științifică, în ce ne privește, pentru momentul în care s-ar face investiții, orîndu, deci și la Ivanda. Acolo, însă, ar trebui asigurat perimetrul de protecție sanitară, de care izvorul nu beneficiază, dacă e în incinta zootehniei.

— Dr. Constantin Stoicescu, șeful colectivului de cercetători care, printre altele, întocmesc fișele farmaco-dinamice pentru apele curative de diferite tipuri: Ivanda a fost cum uitată, aș zice. Apele de acolo sînt cunoscute de mult. Au existat, în Ivanda, și amenajări balneare, cu condițiile, e drept, precare, de prin anii '20-'30.

Duă toate cele văzute în satul bănățean și aflate la Institutul din București, nu ne propunem să spunem noi forurilor locale din Timiș cum să îmoartă și cum să folosească banii județului pentru investiții și noi amenajări. Dar lipsa de grijă pentru păstrarea unor amenajări care au existat este prea evidentă. Ca să transformăm în grajd o hală de îmbuteliere a unei așezări terapeutice pe care oameni bolnavi vin, chiar și din străinătate, s-o care cu damigenele, asta întrece parca imaginabilul. Din păcate, la Ivanda — acesta este adevărul! — a fost atinsă o asemenea „performanță”. După ce s-a distrus — așa cum am văzut — și ce a existat, acum, sigur, trebuie pornit de la zero. Dar aceasta pentru că n-am știut să păstrăm ce aveam, pentru că am redus la zero amenajările — multe, puține — pe care ar fi trebuit doar să le modernizăm.

DORIN GHERGHINESCU

Poiana Cimpina:

Nu dați curs invitațiilor: stațiunea a dispărut

În 1939, sub conducerea a doi particulari, funcționau la Poiana-Cimpina așa-numitele băi-sărâte. În fotografie aveți bazinul nr. 1 al băilor reci. (Existau și calde). În 1980, exact pe aceste locuri, se întîlnesc exclusiv ruine.

Cităm dintr-un prospect al stațiunii balneoclimaterice Poiana Cimpina: „Situația localității. Comuna Poiana Cimpina unde se află și băile minerale cu același nume este situată pe frumoasa Vale a Prahovei la jumătate distanță între Ploiești și Sinaia, la o altitudine care variază între 440—500 m. Gara Cimpina se află chiar pe teritoriul comunei Poiana Cimpina, iar distanța de la gară și pînă la băi este numai de 400 de m. Orașul Cimpina este la distanța de 1 500 m de gară așa încît această gară mai corect ar fi putut să se numească gara Poiana Cimpina. Poziția localității. Este una dintre cele mai pitorești prin așezarea ei pe un deal cu orizont larg deschis spre virfurile Munților Carpați, o localitate acoperită cu livezi, păduri și fînețe care dau un colorit verde incîntător pentru ochi și un aer curat și răcoritor. Analiza apei. Apa este clasată printre apele cloruro-sodice concentrate. La analiza făcută de Institutul de chimie al Ministerului Sănătății s-au găsit la un litru de apă următoarele: clorură de sodiu 261,6897 gr.%, clorură de potasiu 0,0455, sulfat de sodiu 1,2155, sulfat de calciu 3,5396, sulfat de magneziu 0,1770, hidrocarbonat de magneziu 0,4390, hidrocarbonat de fier 0,0508, siliciu 0,0122, bioxid de carbon liber 0,4792, bioxid de carbon combinat 0,1320. Total 267,7805 gr.%. Indicațiuni de cură. 1. Reumatism articular și muscular cronic și subacut. 2. Dureri reumatice în urma scarlatinei și a altor boli infecțioase. 3. Afecțiuni diatezice: gută, artrism. 4. Lumbago, nevralgii sciatiche. 5. Boli de femei: metrite, anexite, ovarite, salpingite, amenoree, dismenoree, sterilitate. 6. Afecțiuni vasculare: flebite, tromboflebite, varice însoțite de infiltrații perivasculare. 7. Boli de piele: pitiriazis și unele eczeme... Transporturi. Trăsuri și automobile așteaptă la gară la toate trenurile. Trăsurile și automobilele pot merge pînă la parcul băilor...” Pentru edificarea dv. trebuie adăugat că prospectul citat a fost întocmit prin anii '30. Iată însă și texte ceva mai recente (deși există unele de-a dreptul vechi, primul stabiliment balnear la Poiana Cimpina fiind datat 1885): „Datorită unui masiv de sare situat la mică adîncime, apele meteorice care pătrund în masiv se mineralizează și reapar la suprafață ca ape minerale. Apele minerale de la Poiana Cimpina sînt cloruro-sodice concentrate, bicarbonatate, sulfatate, hipertone, atermale, cu o mineralizare totală de 194 gr la litru, la izvorul principal care alimentează băile”. (Itinerare turistice, Ghid, 1968, Editura Meridiane); „În ceea ce privește stațiunile de interes local — denumite astfel datorită capacității lor mai reduse de tratament, dar avînd factori balneari de aceeași valoare (subl. ns.) — lista este impresionantă... (Aici, printre cele 11 stațiuni, este citată și Poiana Cimpina).

Bădești:

O stațiune balneară care intră în anonimat

Iată cîteva impresii vii din stațiunea balneară Bădești, comuna Birla, județul Argeș: 1. Drumul spre stațiune, venind dinspre Olt, este parcă făcut anume pentru a nu se ajunge la destinație: hîrtoapele se țin lanț, zdruccind entuziasmul celui mai optimist turist. 2. Vestea aflată la intrarea în sat că duminica stațiunea este închisă prin „program ferm”, e în măsură a scoate din sărite și pe cel mai calm ins. Ceea ce nu s-a întîmplat cu noi întrucît am fost mai norocoși. Oficiantul

Fragmentul l-am extras din lucrarea doctorului în științe medicale Elena Berlescu, apărută în Editura Medicală, 1971 și intitulată Stațiunile balneare de-a lungul timpului și azi. Iată însă și un alt citat. De astă dată din ziarul Flamura Prahovei (din 30 mai 1973) care sub titlul Unde sînt gospodarii? inserează: „Înainte vreme, în comuna Poiana Cimpina au existat niște băi, unde cei suferinzi de reumatism veneau să se trateze. Astăzi aceste băi sînt comple neglijate... Dacă ar exista mai multă preocupare din partea organelor locale băile ar putea fi transformate și într-un punct de agrement, deoarece instalația bazinului este intactă, numai cabinele au început să se deterioreze. Unde sînt gospodarii?” Astăzi, adică în august 1980 se poate spune că pe locul fostelor (pînă în 1973) băi domnește dezolarea. Planșee din beton armat răsturnate, ruine, cabinele au dispărut cu totul, bălăriile au crescut cît un stat de om pe locul unde cîndva exista bazinul nr. 2, amprentele nepăsării ridicate la rang de virtute sar în ochi de la o poștă. Aceasta este «opera» fostei conduceri a comunei. Bineînțeles că localnicii nu s-au împăcat cu situația. Am în față un memoriu semnat de 125 de cetățeni ai comunei Poiana Cimpina din care citez: „Ținînd cont că în comună avem dispensar și două spitale, plus cele din orașul Cimpina, aceste băi ar fi binevenite pentru recuperarea bolnavilor care ar evita astfel deplasările în alte localități balneare”. Memoriul — depus la Consiliul popular al comunei la data de 18 iunie 1980 — se încheie astfel: „Avem credința că tovarășa primar, așa cum o cunoaștem noi, cetățenii, va face lucruri bune și frumoase pentru această comună care este vechi pentru muncitorese. Dorim ca și cu concursul nostru materializat în ore de muncă concretă să reparăm ceea ce au ruinat anii și indiferența onora”. Ce răspuns ați oferit cetățenilor?, l-am întrebant pe tovarășul Nicolae Voicu, vicepreședintele Consiliului popular (primăria se afla în concediu). În locul așteptatelor cuvinte dumnealui mi-a propus o deplasare la izvoarele fostelor băi. Am fost, am văzut. Trebuie muncit zdravăn pentru ea să poată intra într-o exploatare intensivă, dar debitul lor este suficient, iar calitatea apelor, susțin analizele, este excelentă. O conductă a fost întinsă — „în luna iulie, cu sprijinul conducerii uzinei Poiana Cimpina și al cetățenilor — pînă la fostul bazin nr. 1. Deocamdată atît, pînă la anul sperăm să putem pune în funcțiune măcar băile reci”, a încheiat viceprimarul. Sperăm și noi. Numai că dacă întîlniți prospecte, pliante, cărți etc., etc. care vă imbie să vă tratați afecțiunile la numita stațiune vă rugăm frumos să nu dați curs invitațiilor. — Stațiunea Poiana Cimpina a dispărut. Deocamdată.

MIRCEA BUNEA

Capitol, Bulevard, Național

(Urmare din pagina 24)

scurt, în 1973, Capitala dispunea doar de 17 hoteluri. Da, 17 hoteluri, mari și late. Știți câte avem azi? 40.

Această vertiginoasă dezvoltare s-a realizat ca o consecință firească a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, care ne-a cerut, ca pe lângă noile construcții hoteliere să redăm circuitului turistic, toate, dar absolut toate, hotelurile cărora, de-a lungul anilor, li s-a schimbat destinația. Pentru a fi mai bine înțeles voi enumera câteva hoteluri, azi în folosință ca atare, ieri cu destinații cel puțin bizare: **Hotelul Național** de pe Bd. Republicii, care beneficiază de o superbă clădire construită la începutul secolului; **Hotelul Capitol** de pe Calea Victoriei, aflat într-un local de 7 nivele, ridicat tot la începutul secolului; **Hotelul Bulevard** de pe Bd. Gh. Gheorghiu Dej, ce a făcut cîndva faima Capitalei și care se află într-un local ridicat în 1867. Cu aceste exemple am dorit să ilustrez și ideea că toate vechile hoteluri au fost amplasate într-un perimetru central, ceea ce înseamnă enorm.

— Bănuiesc că această sarcină a fost cu atât mai grea, cu cât ea trebuia îndeplinită concomitent cu munca de fiecare zi a I.T.H.R.-ului.

— Ca în orice mare bătălie care trebuie cîștigată, ne-am organizat munca pe câteva direcții principale: repunerea în stare de funcționare a vechilor clădiri, toată atenția noilor construcții (doar noi eram și beneficiarul deci nu aveam pe cine păcăli și desfășurarea unei activități ritmice în localurile și hotelurile deja existente. Cel mai mare izvor de griji l-a reprezentat acțiunea de repunere în circulație a vechilor hoteluri, care trebuiau: depistate, eliberate, consolidate, reamenajate, modernizate, păstrându-li-se, bineînțeles, linia arhitectonică. Ele trebuiau redat circuitului normal cu un plus de lumină, liniște și, de ce nu?, siguranță. Astăzi, când lucrurile sînt terminate, totul poate părea ușor, dar atunci am trăit momente de grea cumpănă. De unde să fi avut experiența necesară? Dar, pînă la urmă, am izbutit și, după cinci ani, am avut plăcerea și onoarea de a raporta partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, faptul că sarcina primită a fost îndeplinită. Nici un hotel din cele vechi, care primise altă destinație, nu a fost uitat. Toate funcționează normal.

— Ceea ce spuneți dv. mi se pare extraordinar. Din păcate, noi, bucareștenii, trecem peste asemenea realizări, parcă cu prea multă ușurință. Rar ridicăm capul pentru a admira lucruri minunate ce se petrec sub ochii noștri. Iată de ce vă rugăm să sintetizați, în câteva cuvinte, ce a însemnat această acțiune?

— Prima realizare a fost de ordin social. În loc de 4 700 de locuri de cazare, dispunem acum de peste 10 000 de locuri; numărul de locuri de muncă în turism a crescut foarte mult.

A doua realizare este de ordin edilitar. Cele mai multe hoteluri, așa cum am mai arătat, și-au schimbat de-a lungul anilor funcționalitatea, trecînd de la profilul tipic de hotel, la cel de deservire a unor familii eterogene. Aceste modificări au avut darul să îndepărteze clădirile de la destinația lor inițială și să le degradeze chiar valoarea materială intrinsecă. Scoaterea lor din circuitul turistic a lăsat impresia, foarte justificată, că cel mai mare oraș al țării este lipsit de locuri de cazare publică, de hoteluri. Construirea de noi astfel de așezăminte, uriașe, nu era cea mai potrivită soluție, deoarece orașul dispunea de clădiri destinate a fi hoteluri, plasate excelent și cu valuri ideale (zona Gării de Nord, str. Academiei, Calea Victoriei etc.). Trebuie să mai remarc că aceste vechi clădiri dădeau orașului un anumit farmec, datorită poziției și arhitecturii lor, dar mai ales diversității publicului pasager și eterogen.

A treia realizare privește păstrarea vechii linii arhitectonice a centrului Capitalei. Când vezi cum au fost amenajate și redat circuitului național aceste vechi clădiri, încerci un sentiment de mîndrie, deoarece arhitectura românească între cele două războaie mondiale a creat mult și frumos. Dacă în trecut linia arhitectonică era dată de micile clădiri, astăzi marile construcții sînt acelea care au menirea să se integreze conceptului arhitectonic național, să-l dezvolte și să-l ducă mai departe.

— Din hotelurile vechi pe care le-ați repus în circulație, multe sînt de categoria a II-a. Înseamnă oare că turistul care beneficiază de serviciile unui asemenea hotel nu are la dispoziție întregul confort?

— Hotelurile de categoria a II-a sînt și ele foarte solicitate. Turistii care vin împreună cu familiile în vizită la București le preferă pentru că sînt centrale și ieftine. Pentru noi, cei din conducere, hotelurile de categoria a II-a sînt la fel de importante ca și celelalte.

— Fără a diminua cu nimic faima noilor hoteluri, doresc să vă amintesc un lucru pe care, poate, îl cunoașteți mai bine: în toată lumea vinurile și hotelurile vechi sînt căutate și preferate celor noi! Lucrurile s-au terminat cu bine, iar mulțumirea dumneavoastră trebuie să fie cu atât mai mare, cu cât grandioarea acestei acțiuni nu se poate vedea în toată măreția ei, decît în stadiul final.

Cum viața merge înainte, iată... eu mă

întorc și vă întreb: ce este nou în activitatea dumneavoastră?

— Pe Calea Victoriei, pînă la întretăierea cu str. Luterană, se ridică un hotel de 850 de locuri cu un mare restaurant. La proiectarea lui s-a ținut cont de funcționalitate și avem convingerea că această preocupare se va vedea în final.

— Un hotel nu trebuie să fie, în primul rînd, funcțional?

— În afara unor spații cit mai bine gândite și a unui mobilier cit mai adecvat, noi mai înțelegem prin funcționalitate rezolvarea unei vechi probleme: personalul de serviciu să nu se întilnească niciodată cu turistul. Este un vechi deziderat al meseriei, pretutindeni, pe care, în fine, credem că l-am rezolvat.

— Cu „Pescărușul” ce se întimplă?

— Il renovăm. Unitatea aceasta a fost ridicată în 1936 și nu mai corespundea actualelor exigențe.

— Nu protestați dacă vă rog să dați definiția unui hotel modern?

— Nu. Dar nu voi da o definiție, pentru că așa ceva nu există și voi spune doar că un hotel modern trebuie să fie locul unde omul trebuie să se simtă ca acasă. Să explic: în ciuda vieții trepidante și a aplombului, omul zilelor noastre este un mare timid. Scoate-l din matca sa și te vei convinge. Cînd vine la hotel, merge în necunoscut. A părăsit ambianța familiară și se izbește de răceala hotelului. Interiorul îi este străin, mobila necunoscută, camera rece. De aceea punem flori (naturale), din dorința unei intimizări. Rolul cel mai mare revine șefului de unitate, care trebuie să înlocuiască tot ceea ce-i lipsește pasagerului. Nu este deloc ușor. Șeful de unitate trebuie să-i cunoască pe toți călătorii, să le ghicească intențiile, să meargă în întimpinarea lor, fără să deranjeze. De aceea atunci cînd recrutăm cadre ne interesează, în primul rînd, dacă sînt ori nu, adevărați iubitori de oameni.

— E superb ce-mi spuneți, dar imi puteți da și un exemplu de responsabil de hotel care să intrunească toate calitățile pe care le-ați pomenit?

— Mă puneți la încercare? Notați: Florin Niculescu de la Hotel Flora și...

— Am cerut un singur exemplu. Vă mulțumesc. Turismul internațional a căpătat în ultimii ani la noi o mare amploare și, cum este firesc, toate drumurile duc la București, adică la I.T.H.R. Pentru turistul de peste hotare primul contact cu România are loc prin I.T.H.R. Care este rolul dumneavoastră în această privință și ce trebuie făcut pentru ca turistul să simtă că este la noi și nu aiurea?

— Ne străduim ca în marile hoteluri personalul care vine în contact cu turistul să cunoască cel puțin două limbi de circulație, pentru a se putea infiripa imediat un dialog. Nu aveți idee ce bine se simte omul cînd este întrebat ceva, în limba lui, imediat ce a venit la hotel. Vede că i se dă atenție, că este cineva. Orice informație care ne este cerută trebuie însoțită de date legate de geografia sau istoria aceluia loc, de țara noastră. Apoi avem grijă cînd întocmim meniurile să promovăm bucătăria românească, dar să satisfacem și gusturile specifice diferiților turiști. Am impresia că la acest capitol lucrurile stau puțin altfel, adică mult mai bine. Eu cred că am depășit acel stadiu, cînd trebuia să facem totul pentru a-l convinge pe turistul de aiurea că produsele noastre sînt excelente. Bucătăria românească este binecunoscută și datorită săptămînilor culinare pe care le organizăm, regulat, în marile orașe europene. Am avut mare succes cu aceste acțiuni și fără falsă modestie putem afirma că mulți turiști au început să ne viziteze tocmai datorită acestor săptămîni culinare.

— Nu este pentru nimeni un secret că, în meseria aceasta, tentațiile sînt mari. Din acest punct de vedere nu vă învidiez. Bănuiesc că atunci cînd viața vă este mai dragă, vă ajung pe birou fel de fel de reclamații. Cum vă organizați munca, cum vă este viața, cum procedați?

— Lucrez de mulți ani în turism și mi-a fost dat să văd multe. Cer colaboratorilor mei o deosebită grijă în alegerea cadrelor, înainte de a fi școlarizate. Personal prefer copiii celor care lucrează de mulți ani la noi. Este o garanție. Cer teste de cinste și de răbdare. Doar aceștia vor fi, peste cîțiva ani, viitorii responsabili de unități. Merg foarte mult prin unități, caut să am dialoguri cu consumatorii.

— Cum trebuie să arate un hol modern?

— Curat, aerisit, dotat cu un mobilier adecvat stilului. Holul trebuie să fie primitor, intim, pentru că este și loc de întîlnire. În ciuda forfetelor, în hol trebuie să fie liniște, multă liniște...

— Ce trebuie să vadă turistul de la fereastra hotelului?

— Foarte greu de răspuns, deoarece avem obligația să ocupăm toate etajele. Un recepționar cu discernămint trimite la etajele superioare pe noii veniți și le recomandă ce trebuie să vadă de la fereastră. Și dacă este îndrăgostit de meserie, a doua zi se interesează dacă turistul a putut să recunoască locurile semnificative. Dacă nu, atunci e indicat să-l însoțească pe turist și să-i arate el.

pierduse speranța cînd a descoperit Bădești. Încercase pe rînd toate stațiunile țării dar piciorul tot înțepenit li rămăsese. Acum, e bine, sănătos, conduce și mașina, își vede de treburi. Numai că, de cîțiva ani, concediul și-l petrece aici. Vine omul pentru sănătate, se lipsește, de bunăvoie, de confort și distracție. Ca el, Constanța Sucitu din București care tot la aceste băi s-a pus pe picioare. Și Elena Lazăr din Pitești a găsit leac pentru boala băiețelului său de 6 ani, tot aici. S-ar bucura, desigur, dacă ar avea și confort. Dar, dacă nu este...

Reținem și alte declarații despre efectul miraculos al acestor băi asupra multor afecțiuni. Și atunci, ne întrebăm, care-i rostul beneficiarului unei stațiuni dacă, în loc să o scoată la lumină, o împingem spre anonimat? Să nu se găsească o soluție de repunere a ei în toate drepturile? Dacă consiliul popular comunal și-a luat mișcările de pe stațiunea Bădești — și nimic nu ne îndreptățește să credem altfel — să nu se găsească un alt beneficiar care s-o îngrijească așa cum se cuvine?

Întrebările noastre își așteaptă un răspuns. Nu de alta, dar firma unei stațiuni balneare trebuie respectată, chiar dacă este vorba de o stațiune locală.

G. ȘTEFANESCU

pentru băi reclamă mina bunului gospodar. Același lucru despre complexul de cazare: chiuvete murdare, robinete ce curg continuu, aceeași atmosferă dezolantă în dormitoare. 4. La întrebarea cum își petrec timpul în zi de duminică cei veniți la băi și cazați la dormitoare stațiunii răspundem: stau și... postesc! Dacă nu au venit cumva cu mincare de acasă sau dacă nu și-au procurat cu o zi mai înainte cele necesare! Pentru că, în același riguros program de închidere în zi de duminică, intră și cantina care nu și-a asumat nici măcar obligația pregătirii pachetelor cu hrană rece. 5. De buna gospodărire a stațiunii răspunde, după cite ni s-a spus, consiliul popular comunal. Concret însă lucrurile stau astfel: stațiunea e deservită de 3 oameni — unul este al consiliului popular, altul al Direcției sanitare județene și, în sfîrșit, al treilea este încadratul cooperăției de consum. Trei oameni care primesc lefurile din trei părți, așa încît fiecare ascultă de mai-marele său. Iar aceștia, pare-se, lasă unul asupra celuilalt rosturile stațiunii, care, în aceste condiții, a devenit un fel de copil cu 3 moașe. 6. Cu toate aceste condiții vitrege băile de aici sînt asaltate. S-a dus vestea prin viu grai despre binefăcătoarele ape de la Bădești, stațiunea avînd deja clienții casei care vin an de an. Ion Lolea din Slatina își

Murighiol:

Așteptînd apă minerală

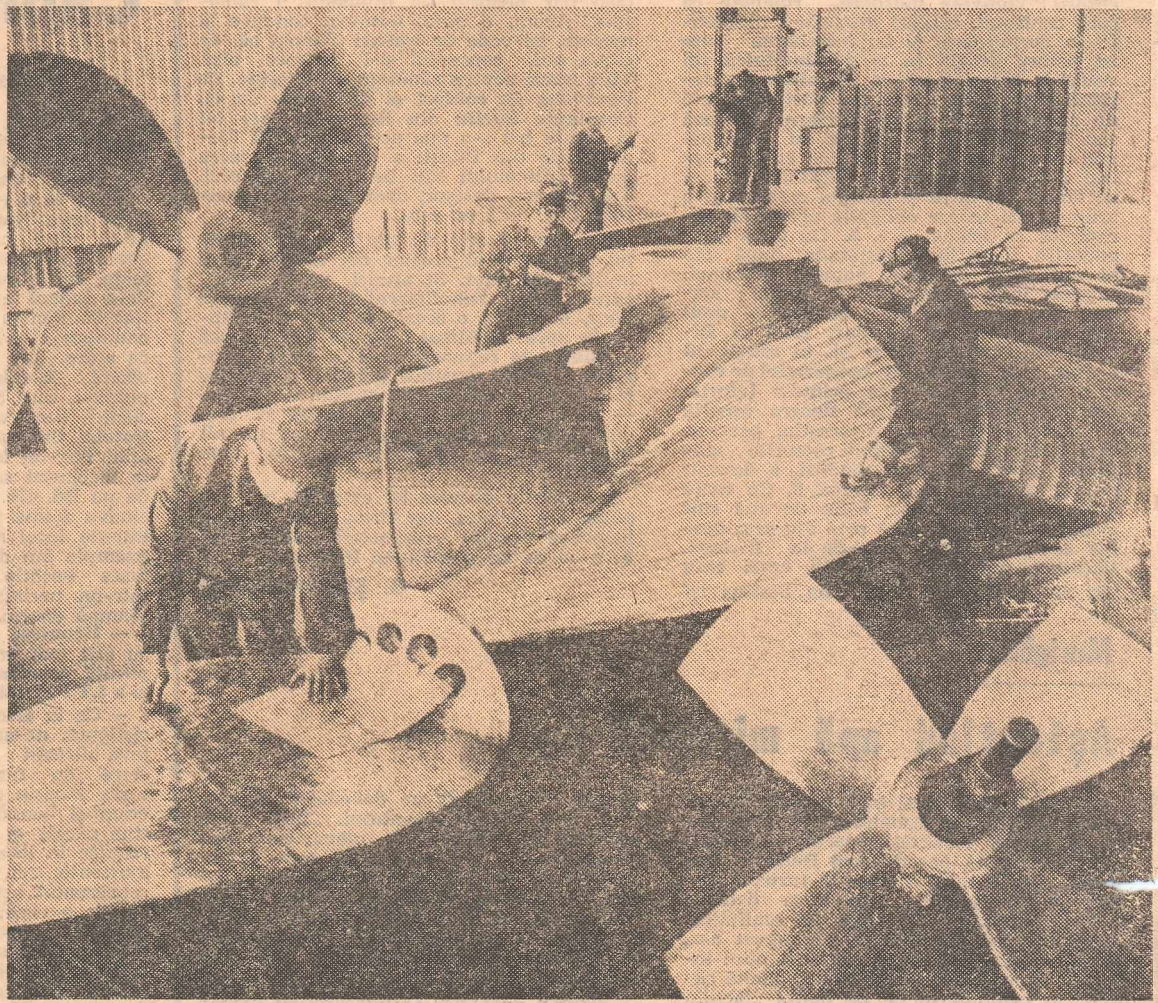
Murighiol figurează încă (și tot!) în circuitul stațiunilor sezoniere, deși rezonanța și faima localității-poartă a mirificiei, fascinantei, paradisiacei Delte a Dunării, sînt de mult impuse în turismul intern și internațional. Așa cum demonstrează, nu atât ghidurile, cit realitatea. Incognito, ne aliniem, pe 12 august a.c., turiștilor rînduiți în pragul unei miți-închepări numită „Recepție” care solicită căsuțe în camping-ul de pe malul „lacului albastru”, al lacului Murighiol, denumirea turcească veche de unde provine și numele comunei din apropiere. Înaintăm timid și fără speranțe, dat fiind forfota de pretutindeni, de pe plajă, dintre căsuțe și din tabăra de corturi, dat fiind imaginea de necuprins a autoturismelor parcate... Recepționarul Ion Cuceravi, fost casier și fost președinte al cooperăției de consum din sat căreia aparține stațiunea, și unul dintre cei care, în 1968, l-a pus bazele, ne răspunde prompt, și fără nici un „supliment” financiar, ascuns între coarcele actului de identitate: „vă servesc”. „S-au eliberat ceva căsuțe azi. Cu cite paturi doriți?”. Pînă să ne servescă însă, e asaltat de telefoane. O.J.T. Tulcea, O.N.T. Litoral anunță grupuri de peste grupuri de turiști de peste hotare cărora să le asigure un bun prînz specific (adică pescăresc) și bărci (fără motor) pentru plimbări de agrement în deltă, pe brațul Sf. Gheorghe, la malul căruia s-a cuibărit satul... Totodată, e asaltat de noi, cei de-aici. Doi băcăuani vor să plece și, ca atare, să li se întocmească formalitățile, doi italieni cer permisiunea să-și instaleze cortul în perimetrul unui boschet, și foarte mulți, foarte mulți cerem cazare, bărci, informații... Omul acesta, iată, se descurcă bine, deși nu are nici o școală de turism. El are un plan pe care știe să-l respecte, o înțelegere exactă a ceea ce înseamnă serviciul pentru populație, are omenie și, neîntinată, proverbiala ospitalitate românească. Cifrele sale demonstrează, indubitabil, ceea ce afirmam la început. Că există la Murighiol un tot mai mare trafic turistic intern și internațional, căruia cooperăția de consum îi face tot mai greu față. Din lipsa dotărilor, a bazei materiale! În medie, poposec zilnic 4 000—5 000 de persoane. „Ca să facem față solicitărilor din vara aceasta, ni se plînge recepționarul, ar trebui să mai avem cel puțin încă 100 căsuțe, pe lângă cele existente și care totalizează 230 locuri. Restaurantul, deși în actualul sezon s-a extins cu o nouă terasă de 100 locuri, nu poate să servească prompt și turiștii veniți individual, pe cont propriu — de unde tot solul de nemulțumiri —, deoarece e suprasolicitat zilnic de grupurile organizate venite prin agențiile de turism ale O.N.T., O.J.T., A.C.R. Să nu mai vorbim cît de insuficiente au ajuns cele vreo 80 de bărci pe care le definim, cu barcaii încadrați sezonier — pescari și cooperatori pensionari, elevi de liceu localnici aflați în vacanță”. Cifrele de beneficii sînt clare: se realizează zilnic, la capitelele cazare și bărci de agrement, încasări între 85 000—100 000 lei, iar restaurantul a înregistrat pînă acum peste 200 000 lei depășiri de plan față de aceeași perioadă a anului trecut, iar responsabilul acestuia, Dima Bavaleta, un foarte bun gospodar, are toate datele să afirme că pînă la sfîrșitul sezonului va ajunge la 400 000 lei.

Sînt foarte multe de spus despre eforturile cu care Uniunea județeană a cooperativelor de consum Tulcea și unitatea ei subordonată din Murighiol reușesc să asigure confort și să mențină faima acestei stațiuni județene, înscrise în toate ghidurile turistice și balneare ale țării. În parte reușesc, în parte nu. Este departe de ceea ce ar putea fi! Nu se valorifică deloc potențialul natural balneoclimateric pe care îl posedă. Paradoxal, într-un ținut al apelor, bătălia se dă în prezent, mai ales pentru apă. Pentru apa potabilă. Ca să nu vorbim despre cea minerală. E un lux prea mare la Murighiol, acum în plină caniculă. „Foarte greu ni se ono-

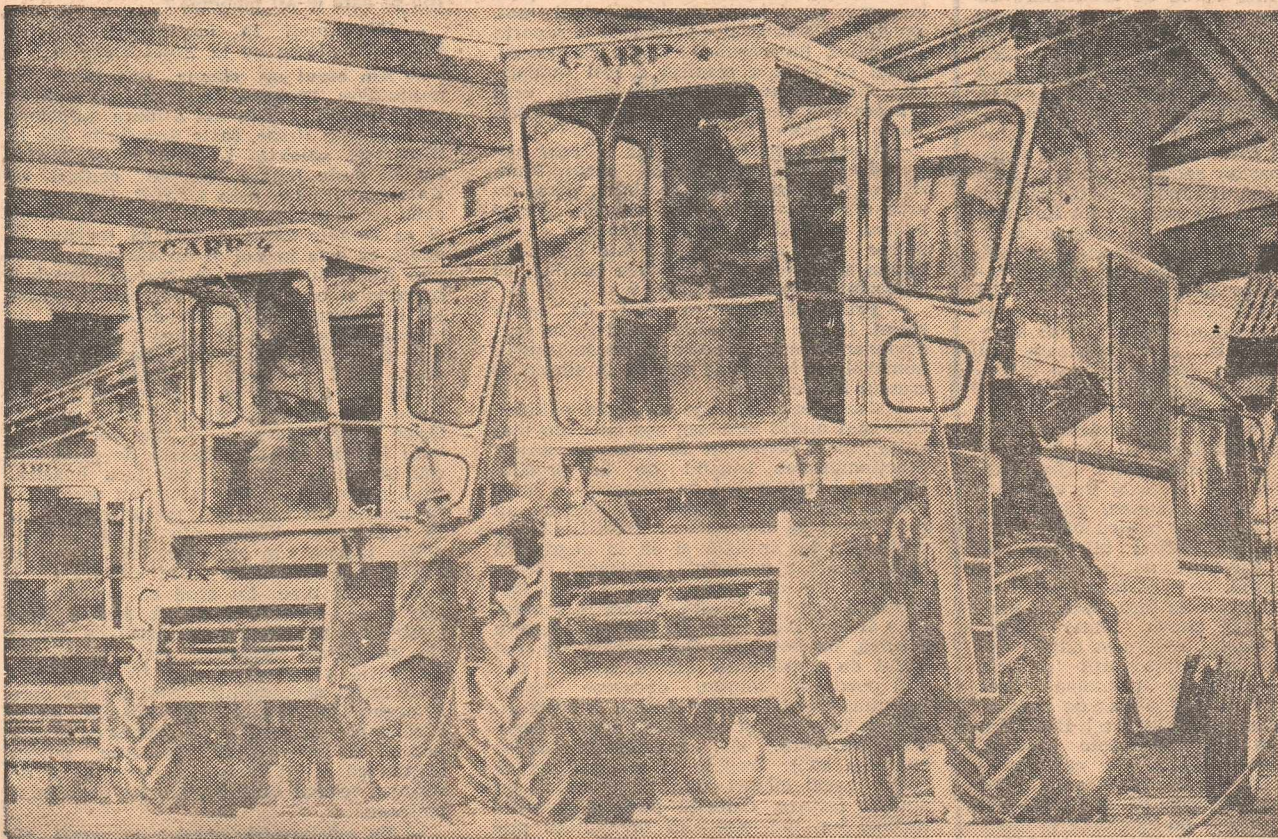
rează comenzile”, ne dovedește cu acte responsabilul restaurantului. „Deși avem un puț, săpat la 15—16 metri, cu o apă foarte bună, și fiind omul care deserveste cele două pompe instalat și noaptea, nu asigurăm necesarul. Pentru dușuri, pentru grupurile sanitare, pentru spălătorie — ne-am organizat și o spălătorie proprie, pe loc, pentru lenjeria de pat, e mai rentabil decît să ducem la Tulcea — pentru bucătăria restaurantului, pentru necesitățile oaspeților — ne spune Ion Cuceravi. Alte posibilități de investiții nu avem”. În mod cert, Murighiolul turistic reprezintă un progres net față de anii anteriori, cînd nici vorba de alimentare cu apă și canalizare, dar, tot cu certitudinea afirmării că nu e valorificat, nici pe departe, la nivelul posibilităților. Tot Ion Cuceravi ne demonstrează că Murighiolul nu e doar o stațiune sezonieră. După ce trece exodul iubitorilor de soare, al vacanțelor de vară, vine sezonul celor ce iubesc farmecul toamnelor în deltă, al vinătorilor și pescarilor sportivi care asaltează Murighiolul pînă la zăpezile lui decembrie, și chiar și atunci. (El locuiește în stațiune, pe post de cabanier, ca să alba grijă de inventarul fix, de baza materială creată, și poate dovedi acest lucru cu cifre și registre.) Tot el, ca și mulți alți localnici probează cu numeroase fapte valoarea terapeutică a nămolului sapropelic al lacului albastru, înscris, cum spuneam, în ghidurile balneare. Fapt care a și determinat să includem Murighiolul în demersul nostru privind ceea ce sînt și ar putea fi stațiunile de interes județean. Apa lacurilor e „clorurată, sodică, magneziană, calcică și cu nămol sapropelic. Climat de cruțare. Stațiunea e indicată în afecțiuni reumatismale, posttraumatice, ginecologice, endocrine. Instalații pentru băi cu nămol și helioterapie”. Cînd întrebăm de așa ceva, Ion Cuceravi ne privește suspect. Confidențial, ne trimite în sat și să aflăm singuri, dînsul nu face reclamă particularilor, pe cele citeva femei istețe, balneologi de ocazie, care scot nămol din lac, îl încălzesc cu improvizatii proprii, aplicînd impachetări și „tratamente” celor care le solicită. Bolnavilor de reumatism. Cu efecte extraordinare! Discutăm acest aspect cu vicepreședintele Uniunii județene a cooperativelor de consum — Tulcea, Pompiliu Haraidon, și e cu totul surprins că se vorbește pe undeva — și încă negru pe alb — de existența vreunor instalații de tratament balnear la Murighiol! „Unde ați găsit dumneavoastră o asemenea informație?! Sînt total străin de ea. Știu doar că nămolul lacului s-a studiat de către cîțiva specialiști, ai nu știu cărei instituții, de la București, dar nu le-am aflat și concluziile. Dacă poate sau nu să asigure o rezervă de cură pentru o durată care să justifice investițiile în baze de tratament. Deși poate era cazul, Centrococo, forul nostru tutelar fiind un titular potențial de investiții în așa ceva. Ar fi minunat să avem o bază turistică mai de anvergură, în acest sens s-ar valorifica de către județul nostru, mai rentabil, întreg potențialul turistic al deltei și al Dobrogei de nord. Ce pot să vă răspund cu certitudine este că Murighiol are viitor. Din punctul nostru de vedere. S-a reactualizat o idee mai veche — și mulți ani abandonată — de a construi acolo o unitate de cazare și alimentație cu 200 locuri. Va fi un hotel solar, unul dintre cele citeva pe care le vom construi noi, cooperăția de consum, în această parte a Dobrogei. Care să-și asigure necesarul de energie prin energia solară. Amplasamentul este aprobat, proiectul întocmit și avizat, s-au realizat și ridicările topo. Va începe construcția în 1981, iar predarea la cheie va fi în 1983”. Dar pînă atunci? Și numai cu o floare se va face oare primăvară? Ce înseamnă 200 de locuri față de 5 000 de oaspeți zilnic? Organele județene de turism nu reflectează la această cifră?

CICI IORDACHE

Republica noastră socialistă de la un August la altul

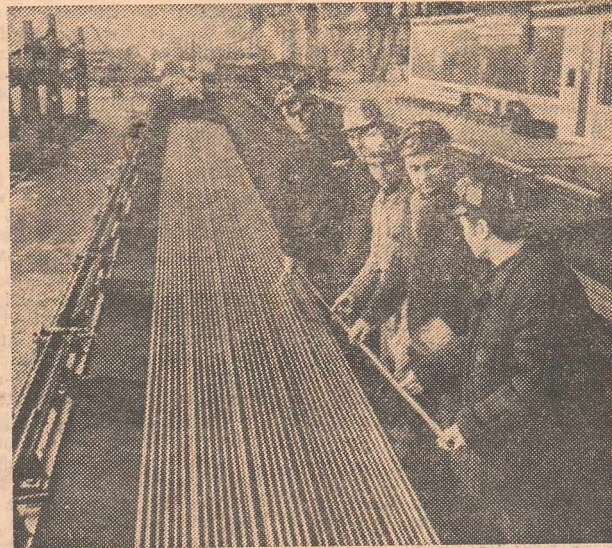
Intreprinderea navală de elice, piese turnate din materiale nefecase și oțel a intrat în funcțiune în octombrie 1979, cu două luni mai devreme. Acum își făurește cu tenacitate o reputație

CARP-4, combina autopropulsată pentru recoltaș porumb, o variantă a combinei C-12, destinată, în exclusivitate, recoltării porumbului știuleți. Execută, concomitent, următoarele operații: detașarea știuleților, depănșarea lor, încărcarea lor în remorcă și recuperarea boabelor în buncăr. Datorită ei, în această toamnă, productivitatea recoltării va fi cu 20 la sută mai mare decât în anul trecut

Magazinul universal Maramureșul, inaugurat la începutul lunii mai 1980, întregeste zona comercială a orașului Baia-Mare și completează ambianța urbană a acestui cartier

Calitate superioară și productivitate, iată atributele laminorului de țevă inoxidabilă, intrat în funcțiune în primăvara aceasta, la Intreprinderea de țevi REPUBLICA

An și bilanț — iată două noțiuni care la noi se suprapun. An și etapă istorică — iată o realitate care încorporează în substanța ei efortul pasionat al 22 de milioane de oameni care, ajunși în balconul de lumină al lui August, în tribuna marii demonstrații a victoriilor noastre, pot contempla, cu satisfacția pe care numai creația o poate da, urcușul rodnic pînă aici.

De la un August la altul devenim mai bogați. De la un August la altul, de la o treaptă a devenirii noastre la alta, întorcînd capul în urmă găsim drumul parcurs măsurat de pietrele kilometrice ale noului, pietre țesute strins, alcătuind un zid puternic, masiv, încordat și sărbătoresc, ce ne desparte tot mai mult — tot mai definitiv — de vechea țară, de vechea istorie a înapoierii, situîndu-ne an de an pe o nouă culme, într-un cu totul alt punct — și mai înalt — al existenței noastre sau al istoriei.

Acest nou August aniversar, al 36-lea de la revoluția noastră, al 15-lea de la Congresul al IX-lea al partidului, înseamnă, cu adevărat, din acest punct de vedere, un moment de sinteză istorică. El înseamnă — spun documentele vechii noastre, spune de fapt viața însăși — un an de vîrf dintr-o etapă de vîrf. El înseamnă culmea cea mai înaltă de muncă din panorama construcției României socialiste, avînd ca focar de idee și faptă Congresul al XII-lea al Partidului Comunist Român. El înseamnă anul de pisc al unui cincinal în care s-au investit, pentru progresul și forța țării, cit în trei cincinale anterioare, în care numărul noilor capacități de producție trece de 7 000, în care numărul apartamentelor noi trece de 900 000. Aliniînd astfel de cifre sau, și mai bine, traducîndu-le în piatră, lăsînd piatra să se constituie singură — conform planurilor partidului — în cadrul arhitectonic al zilei de astăzi, aliniem, de fapt, niște imagini ale noului de o unică anvergură, vorbind despre modul nostru, al românilor, de a concepe dezvoltarea, despre resursele creatoare — ținînd de darurile acestui pămînt, de darul de vrednicie și de conștiință al oamenilor — cu care ne angajăm în dialogul cu lumea și timpul.

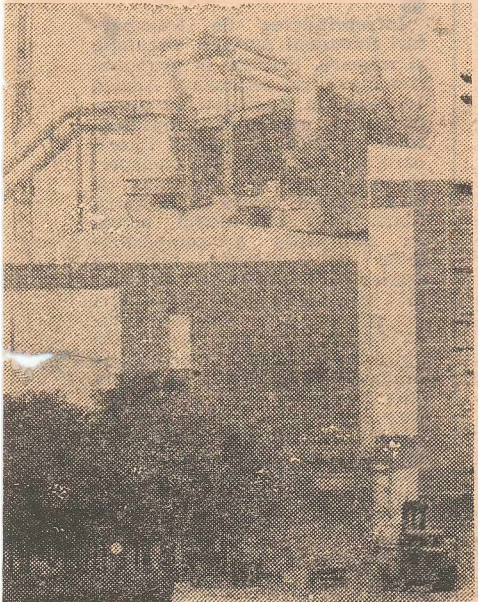
Cîteva din aceste imagini — aflate cu un an în urmă doar în proiect sau în vîșminte de schele, astăzi prezente la marea demonstrație a victoriilor noastre ca monumente înfăptuite, ca edificii de nouă civilizație îmbogățind harta țării și a devenirii noastre, ca temelii ale bunăstării, independenței și libertății noastre — le prezentăm în aceste pagini. Nu vom transcrie, fiindcă spațiul nu ne îngăduie, date tehnico-economice care să le măsoare însemnătatea, performanțele sau proporțiile, ne vom gândi doar, contemplîndu-le, la peisajul uman din care emană, la cei care le-au gîndit și le-au făurit, ades cu prețul unor eforturi excepționale, ne vom gândi, socotînd ce înseamnă ele, că nu vom avea de ajunsă inimă să-i dăm omenirii noastre truditore, muncitorilor, țărănilor, cărturarilor, cită inimă au pus, pun și vor pune în asemenea isprăvi. Dar toți ținem un creion în mină și toți știm să facem socoteli. Le face toată țara. Fiindcă cine muncește, cine face eforturi și sacrificii, trebuie să știe pe ce se bizuie, ce vor însemna munca lui, efortul lui, sacrificiile lui. Cînd vom alinia, la marea demonstrație a lui August, bilanțul sarcinilor Congresului al XII-lea cu bilanțul înfăptuirilor, vom vedea că, oricît de greu au atîrnat pe umerii țării sarcinile înaintării, darul de cuceriri și victorii al oamenilor noștri atîrnă cu mult mai greu.

De la un August la altul, de la o treaptă a devenirii noastre la alta — imagini noi ale României socialiste, pietre noi ale edificiiului împlinirilor noastre, monumente purtînd pe frunțile lor, ca o aură, zîmbetul viitorului, de fapt zîmbetul țării, aureolînd chipul atît de pilduitor al constructorilor ei.

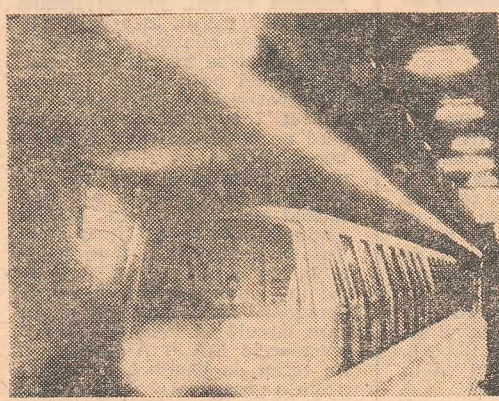
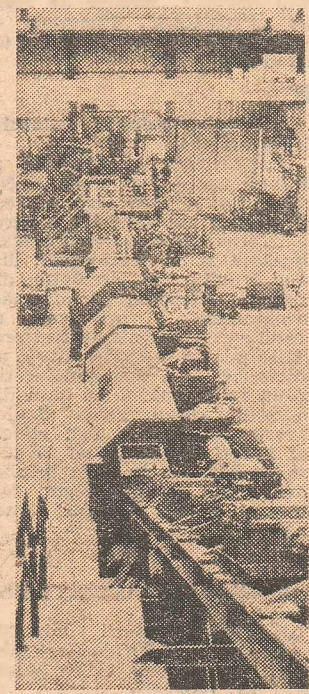
P. ILIE

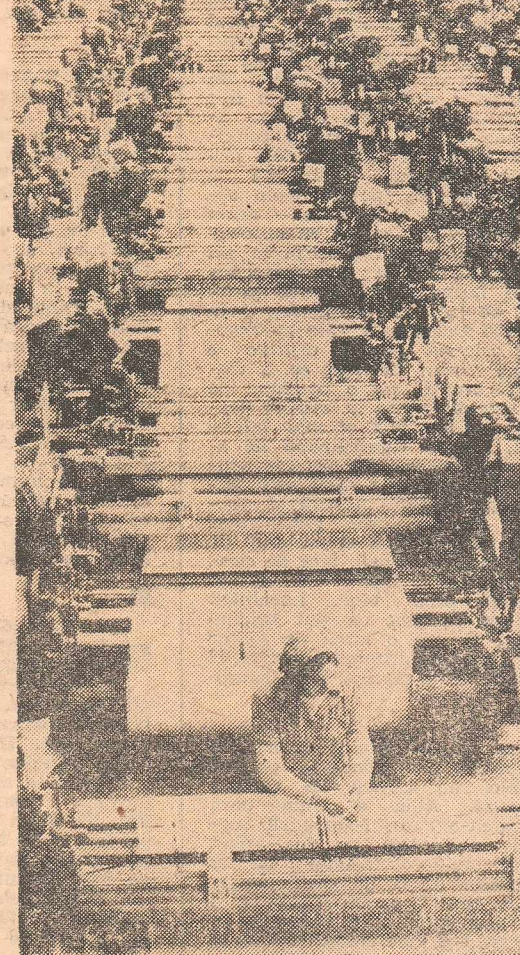
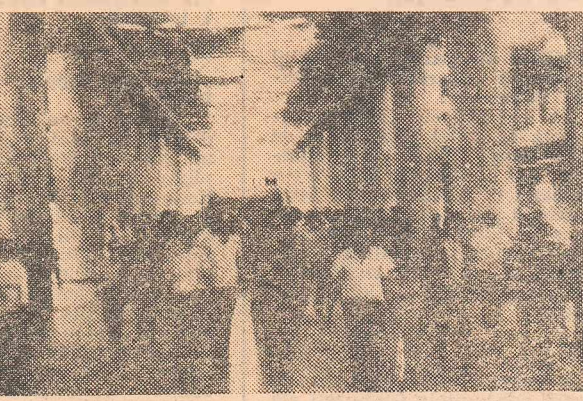
Între 23 August 1979 și 23 August 1980 s-au mutat în casă nouă un număr record de 183 000 de familii. În imagine, cel mai proaspăt cartier al Iașului : cartierul Alexandru cel Bun

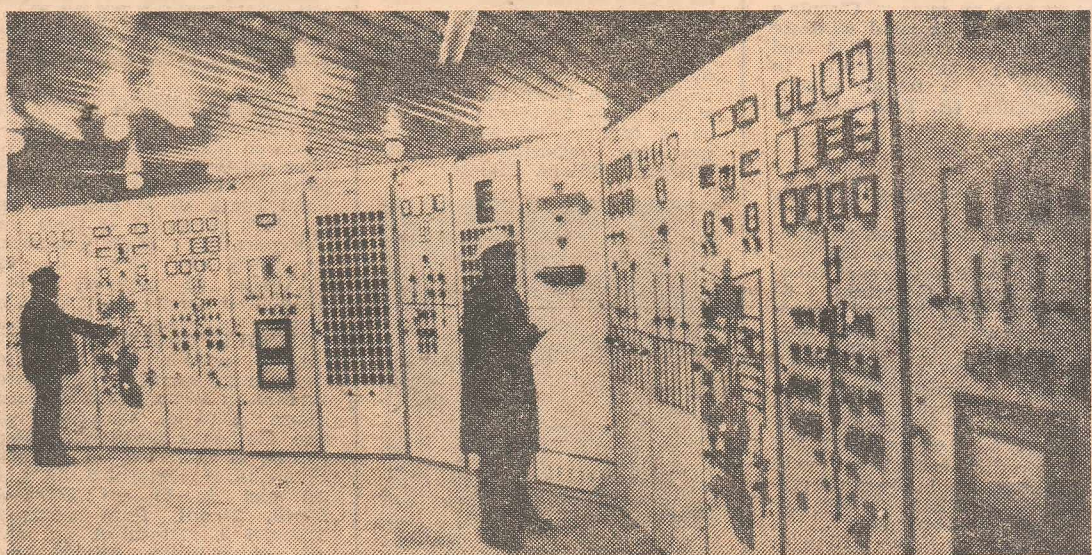
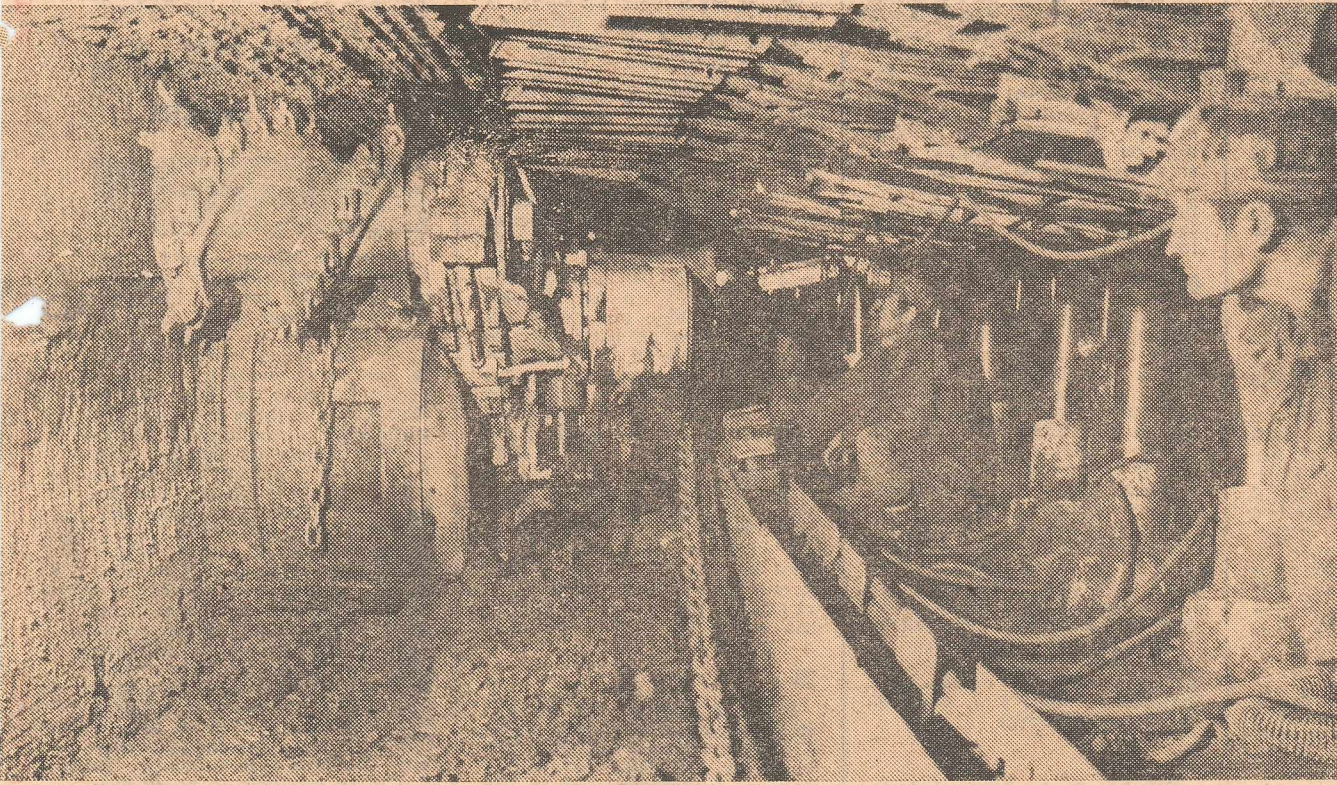
... și, în zilele fierbinți ale acestui august, se încheie istoria oțelului românesc cu noi obiective : primul de tablă groasă și noua oțelărie cu o capacitate de 3 milioane tone

La 20 decembrie 1979 s-a inaugurat primul tronson al metroului din Capitală (sus)
 Pentru Zalău, anul 1980 a însemnat și intrarea în probe tehnologice a laminorului de sirmă de cupru, ca secție a Întreprinderii de conductori electrici emaliați (stînga)
 Minerii din Valea Jiului dispun acum, pentru tăierea mecanizată a cărbunelui, de combina frontală de abataj KS 3M — modificată. Începînd cu sfîrșitul anului 1979, acest utilaj agregat este fabricat în țară, ceea ce înseamnă importante economii valutare. În mare, coeficientul de mecanizare atinge procentul de 90 la sută (jos)

La Botoșani (în imagine), Adjud și Fălticeni au intrat în producție filaturi și țesătorii integrate tip in, iar la Tulcea a intrat în funcțiune fabrica de confecții, astfel că, în această perioadă, de la un August la altul, în România s-au asigurat peste 25 000 noi locuri de muncă pentru femei

... în țarăși, la ora actuală, înseamnă simplu : PÂINE și OȚEL. La 18 noiembrie 1979, prima șarjă a cuptorului de 100 tone a marcat semnătura de oțel pe aurul Bărăganului
 La 9 aprilie, sistemul energetic național și-a anexat stația de transformare de 220 kW a uzinei hidro-electrice de pe riul Sebeș

În cinstea celui de-al XV-lea Congres de științe istorice, Biblioteca Centrală de Stat a organizat în incinta Institutului de arhitectură din Capitală, o expoziție de cărți, reunind exponate ale editurilor din lumea întreagă, pe care am vizitat-o de curind. Tematica, de o mare diversitate, atrage luarea aminte prin caracterul preponderent istoric și social. Văzând un a-dinc respect față de personalitatea politică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, un număr important de editori din Japonia, Israel, India, Grecia, România, consacră conducătorului României socialiste, volume omagiale, revelatoare pentru eforturile neîntrerupte a contribuției la crearea României moderne, la crearea unui climat de pace și înțelegere între toate națiunile lumii. Prezentarea exponatelor beneficiază de un aranjament special, realizat cu simplitate și rafinament de arhitectul Teodor Constantinescu. (Dorin N., București).

Primum din partea Consiliului popular al sectorului 6, municipiul București:

„În legătură cu scrisoarea adresată redacției FLACĂRA de către Viorela Nițu, vă comunicăm: din verificările noastre s-a constatat că sesizarea este întemeiată și s-a făcut demersul necesar pe lângă organele de miliție în vederea stabilirii domiciliului soțului său legitim în spațiul pe care îl deține aceasta.”

Indreptându-mă spre unele dintre nebanuitele frumuseți ale Munților Apuseni — Peștera „Ghețarul Scărișoara”, unicul monument al naturii de acest gen din țara noastră, vizitat anual de mii și mii de turiști din patrie și străinătate — am fost dezamăgit de felul cum se a-juge aici. Din centrul comunei Girda de Sus am fost nevoit să parcurg o distanță de 8 km pe jos, pe un drum accidentat, timp de 2 ore — drum ce putea fi parcurs cu autobuzul sau mașina proprie în cel mult 45 minute; aceasta datorită faptului că drumul turistic de la Girda la ghețar, prin cheile Ordincusei, este inaccesibil oricărui vehicul, urmare a unei viituri de apă ce a distrus drumul pe o porțiune de 2 km. Ajungând la cabana Scărișoara am fost și mai intrisat, cabana fiind lipsită de alimente — tot din pricina drumului — nu am găsit nici măcar piine, fiind nevoiți să apelăm la ajutorul localnicilor, printre noi fiind și un grup de turiști cehoslovaci, față de care, ca gazde, evident, nu ne-am simțit prea bine. Localnicii ne-au declarat că sînt oricînd gata să dea o mină de ajutor la repararea drumului, dar cui?! (Radu Andronache, Tg. Neamț)

La etajul Halelor Obor din Capitală, funcționează, printre altele, un centru de reparat sifoane. Abia a treia oară cînd m-am dus l-am găsit deschis — centrul nu are afișat program de funcționare, iar un vânzător de la un chioșc vecin mi-a spus că „acolo deschide și închide cînd vrea omul”. În sfîrșit, îmi vine rîndul și îi spun „omului” că am 2 sifoane, la unul desprinsă fiind teava, iar la celălalt uzată garnitura. Mi-a răspuns că nu se poate repara — deși avea teavă în local, iar garnitura nu era o problemă — iar cînd l-am întrebat dacă mai există un alt centru, mi-a răspuns iritat că „asta nu mă mai interesează pe mine!”. Cîrculă o vorbă, anume că omul sfințește locul, în cazul relatat însă cred „sfințirea” este reciprocă, în nici un caz în folosul nostru, al clienților. (A. Traian, București)

Platforma petrochimică Media Năvodari:

„Referitor la scrisoarea adresată redacției de către Ilie Turcanu din Iași, prin care solicita eliberarea Carnetului de muncă și garanția pentru gestiunea avută la noi, vă informăm că pe data de 27.05.1980, cu adresa 8204 l s-a expediat Carnetul de muncă seria MR nr. 91 673. Referitor la acordarea garanțiilor, vă precizăm că aceleora care părăsesc șantierul și li se desface contractul de muncă disciplinar, nu li se acordă restituirea garanțiilor conform metodologiei de acord global”.

Sîntem locatari ai imobilelor din strada Franklin nr. 16 și

Goiescu nr. 6, care țîn de I.C.R.A.L. Herăstrău. În decembrie anul trecut vă făceam cunoscută printr-o scrisoare starea de mizerie în care se află aceste imobile, în urma căreia dv. ați întreprins cercetări, iar imediat după anchetă s-au luat unele măsuri, dv. fiind, credem, înștiințați de acest lucru. Ei bine, după ce a trecut efectul sesizării noastre, totul a intrat în normal, adică în anormal, imobilul arătînd în clipa de față exact ca și la început, adică nu mai lucrează nimeni, cițiva zidari vin și pleacă zicînd că cîștigă mai bine în altă parte, etc. Au circulat diverse zvonuri, că imobilul va fi luat de către Biroul de Turism al Tineretului, acesta a confirmat că are repartiție într-adevăr, pe de altă parte I.C.R.A.L. Herăstrău susține că imobilul este în consolidare. Pînă una alta, am devenit depozit de gunoaie, mulți cred că sîntem două clădiri părăsite, și asta în centrul orașului. (Scrisoarea este semnată de 7 locatari)

Consiliul popular al județului Brașov:

„Referindu-ne la scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de un grup de locatari ai municipiului Brașov, din strada Mihai Eminescu nr. 36, prin care se sesizează modul în care s-a executat în anii 1977—1979 reparația imobilului de la adresa de mai sus, solicitînd totodată sprijin pentru remedierea defecțiunilor existente, vă facem cunoscut că în urma analizării situației cu conducerea G.I.G.C.L. Brașov, s-au luat măsuri ca în cursul trimestrului III a.c. I.C.R.A.L. Brașov să execute toate lucrările necesare”.

Avem o nepoțică de 4 ani și trei luni care în toamnă va merge la grădiniță. Ca orice bunică, am început să mă interesez din vreme de diferite obiecte ce îi vor fi necesare, și m-am izbit din capul locului de o problemă aparent minoră: lipsa de pe piață a gențuțelor din tablă, acele cutii viu colorate și prevăzute cu găurele de aerisire în care copiii își duc ceau „ujina” și mărul sau sandvișul de acasă — pe lângă laptele și alte cele puse la dispoziție la grădiniță. Cu chiu cu vai și la a doua mină am reușit să procur una. Deși prost colorată, am constatat că e produsă: „I.U.P.S. 9 MAI, Lugoji, NII 8259—79, Preț 7 lei, Tr. II 80”. Oare numai aici, la Lugoji, se produce astfel de obiecte atât de necesare celor mici din întreaga țară? (Victoria Munteanu, Timișoara)

C.P.M.B.-D.G.D.A.L. — Intreprinderea pentru construirea și vinzarea locuințelor:

„La scrisoarea Mariei Muscă, din București, prin care beneficiara apartamentului 53 din blocul PM. 77 Titan sesizează unele deficiențe și lucrări neterminate în apartament, vă informăm următoarele: blocul PM. 77 Titan este în curs de predare către beneficiari. Remediile solicitate de către M.M. au fost executate de constructor, după cum rezultă din minuta încheiată la fața locului în ziua de 28 iulie 1980”.

Nimic nu este mai urît, în plină civilizație, decît să treci pe lângă lăzile de gunoi special amenajate în marile cartiere, puse însă în cele mai multe cazuri cît mai la vedere, și de la care se degajă un miros insuportabil. Un astfel de exemplu negativ, în ceea ce privește amplasarea, este și cel din municipiul Buzău, cartierul Crîng, unde lăzile au fost instalate chiar pe terenul de joacă al copiilor, iar asta în apropierea Inspecției de stat. (Corneliu Băloiu, Ploiești).

Inspectoratul General al Miliției:

„Referitor la scrisoarea trimisă redacției de către Petra Stoica din București: din scrisoarea rezultă că soțul ei refuză să plătească pensia de întreținere celor doi minori rezultați din căsătorie, la care a fost obligat pe cale judecătorească. În urma verificărilor efectuate s-a stabilit că aspectele reclamate se confirmă. Pe baza unei plîngeri depuse de P.S. la Procuratura locală a sectorului 3, Circumscripția 13 miliție a efectuat cercetări, cauza făcînd obiectul dosarului penal nr. 1.000.809/1979, care la data de 10 mai 1980 a fost trimis organului de procuratură menționat mai sus cu propunerea de trimitere în judecată a numitului Sebastian Stoica pentru comiterea infracțiunii de abandon de familie”.

Sîntem un grup de tineri din comuna Tufești, județul Brăila. Pînă anul trecut, în această comună care numără peste 7.000 locuitori și se întinde de-a lungul șoselei pe o distanță de aproximativ cinci kilometri, au existat 2 terenuri de sport pe care ne stringeam în timpul liber pentru a ne recrea. În această primăvară unul din terenuri a fost arat — s-a arat tocmai acela situat în centrul comunei! — teren situat între Tufești și Tibănești, împrejmuit și închis circulației. A fost lăsat în schimb cel din marginea comunei, neimprejmuit și pe care circula în voie căruțele și tractoarele C.A.P. A existat și un teren de handbal, s-a săpat acolo o groapă acum cîteva luni și de acolo iau oamenii pămînt galben pentru cărămizi. Poate că prin publicarea acestor rânduri cei în drept vor înțelege că și noi, tinerii, avem nevoie, dincolo de muncă, să ne consumăm energia și în acest sîntos și plăcut mod de a-ți petrece timpul liber: sportul. (Scrisoarea este semnată de 14 tineri).

Din partea I.C.V.L. — București:

„La scrisoarea Asociației de locatari a blocului G. 1 din Bulevardul Păcii nr. 182, sectorul 6, vă facem cunoscute următoarele: în urma verificărilor făcute la fața locului s-a încheiat un proces verbal prin care s-a stabilit că asociația de locatari să depună la I.C.V.L. lista cu toate defecțiunile apărute în perioada de garanție, pînă la data de 31 august a.c., urmînd ca după aceea constructorul să înceapă remedierea lor”.

În această lună am mers prin sindicat în stațiunea Amara, fiind tare bolnavă, neputînd umbla decît însoțită. Aici, la Amara, am găsit multă înțelegere, multă omenie și m-am bucurat de un tratament extrem de eficace recomandat de medicul curant balneolog Valentin Cornănescu. Acum sînt în mijlocul familiei din nou, am început serviciul și mă simt foarte bine. Nu am cuvinte de mulțumire pentru minunatul colectiv medical care m-a tratat la Amara, pentru întreg personalul acestei stațiuni, care lucrează cu mult simț de răspundere și competență exemplară față de pacienți. (Maria Farcaș, str. Smîrodava, bloc 6/15, scara A, Roman, jud. Neamț)

Primum de la Intreprinderea comercială de stat — Magazinul universal „BUCUREȘTI”:

„Interesul pentru omul de astăzi, pentru îmbunătățirea și asigurarea unei vieți cît mai civilizate a acestuia, a făcut ca, prin grija partidului nostru, să se înlesnească acestuia cumpărarea cu plată în rate a mărfurilor existente. Dar mai sînt elemente înraite care prin minciuna caută să se sustragă de la plată, preferînd să ducă un trai parazit: Iosif Czuczura, de pildă, în vîrstă de 39 ani, șofer de meserie, a fugit dintr-o unitate militară unde lucra, declarînd un domiciliu fals, strada Cernica nr. 2 Pantelimon, unde nu mai locuiește de 19 ani; lucrurile cumpărate în rate au fost vindute. Paguba adusă: 6.000 lei. Vă oferim și alte asemenea exemple: Petre Marcu, 41 ani, fost în strada Podușului 41, sectorul 6, nu mai stă aici de 15 ani; Eugenia Dincă, 24 ani, fostă în strada Frecăței 3, sectorul 6, nu mai stă aici de 9 ani; Anghel Linca, strada Plumbuita 99, 39 ani, nu mai stă aici de 9 ani, etc. Considerăm că este de da-

toria tuturor cetățenilor cinstiți să ia atitudine împotriva unor astfel de specimene care furînd din buzunarul statului, fură la urma urmei din propriul nostru buzunar”.

Mă numesc Maria Mateescu, locuiesc în Rimnicu-Vilcea, strada Dr. Hacman 4, blocul A1 scara B, etajul 5, apartamentul 28, zona Traian. Pe data de 28 ianuarie a.c. s-a prezentat la locuința mea o delegată a Atelierului de creație „Pictura” — București pentru a comanda tablouri. Am comandat un tablou pentru care am achitat un avans de 300 lei și la fel ca mine au mai făcut și alți vecini. Termenul de livrare a tabloului era luna martie, cînd urma să achit restul, în luna aprilie urmînd a face tabloul cadou unor tineri căsătorii. De atunci însă nici o veste, deși am solicitat atelierul în nenumărate rânduri la telefon. Pe nota de comandă este înscris: „Atelier de creație „PICTURA”, București 45 cod. 70 750, căsuța poștală 8, telefon: 84 22 21”.

Consiliul popular al sectorului 2 București:

„Ca răspuns la scrisoarea adresată revistei de numitul Nicolae Stoica, prin care sesizează că unii lucrători de la serele „Carpați” depozitează resturi vegetale și că tractoarele distrug drumul de circulație din comuna Voluntari, vă informăm următoarele: în primăvara acestui an cînd serele au fost pregătite pentru a doua cultură, un tractorist nu a dus gunoiul rezultat la groapă ci pe unul din malurile riului Valea Saulei. Ulterior gunoiul a fost ridicat iar rutieristul atenționat să nu-l mai depoziteze în zona lacului. Menționăm că în prezent cele sesizate de N. S. s-au remediat”.

Direcția județeană P.T.Tc. Brașov:

„Urmare scrisorii adresate revistei FLACĂRA de către Ana Borza din Brașov, Calea București 96, bloc 206, scara C, apartamentul 8, referitor la instalarea unui post telefonic la domiciliu, vă facem cunoscut: cererea ei a fost aprobată în data de 23.VII.1980 și în data de 28.VII.1980 a achitat taxa de instalare, primînd nr. 29 128, rîmas liber ca urmare a unui abonat din zonă”.

Mă numesc Angela Alecu Stoica, din București, șoseaua Căilei nr. 6, bloc PM 52, scara D, apartamentul 204, proprietate personală. Din luna decembrie 1979 cînd s-a dat în folosință acest bloc am tot sperat să beneficiem de liftul care să ne urce la cele 10 etaje ale blocului, dar așteptarea a fost zadarnică: acest lift se odihnește între etajele 5 și 6, avînd și lumina aprinsă, probabil să nu se sperie noaptea. Cine va plăti consumul de energie electrică risipit astfel fără nici un rost? Cine va plăti suferințele bătrînilor, oamenilor bolnavi, femeilor cu copii mici, obligați să urce, pe jos, zilnic, atîtea etaje? În numele tuturor locatarilor, vă rugăm să interveniți în problema urgentării dării în folosință a acestui lift.

Baza județeană de aprovizionare tehnico-materială Ilfov.

Urmare a scrisorii adresate revistei dv. de către tov. Silviu Tănase, conducător auto în cadrul bazei noastre, vă facem cunoscut că cele sesizate sînt juste și au fost verificate de comisia noastră socială. Pentru anul 1980, pe tabelul de priorități petentul figurează la poziția I, așa cum a fost aprobat în ședința COM. Întrucît la sectoarele municipiului București pentru anul 1980 nu s-a mai primit necesarul de locuințe din fondul de stat, am fost îndrumați și am depus necesarul de locuințe la Consiliul popular al județului. Pînă la această dată însă, cu toate intervențiile noastre, consiliul popular județean ne-a comunicat că nu a primit în acest an nici un apartament cu trei camere. Am primit în schimb asigurări că primul apartament cu trei camere va fi repartizat bazei noas-

tre, întrucît și la consiliul popular județean omul figurează, ca prioritate, pe primul loc.

Intreprinderea pentru construirea și vinzarea locuințelor București. Referitor la scrisoarea înregistrată la dv. cu nr. 6537/1980, vă facem cunoscut că Nicolae Vlădescu — cetățeanul care a contractat apartamentul 75 din blocul 31 Rahova — a ocupat în mod abuziv apartamentul 73 contractat de tov. Uță Dumitru. Cu toate intervențiile făcute de noi și de conducerea Intreprinderii „Victoria”, unde lucrează Nicolae Vlădescu, acesta nu a voit să se mute în apartamentul 75 pe care l-a contractat. În această situație, intreprinderea noastră a înaintat actele necesare la Judecătoria sectorului 5 al Capitalei pentru a delibera și a-l repune pe tovarășul Dumitru Uță în drepturile sale.

Intreprinderea de transporturi București, serviciu circulație și mișcare.

Privitor la propunerile făcute de cetățeanul Adrian Ionescu din București vă comunicăm că montarea compoastorelor se face pe barele interioare ale vehiculelor de transport în comun, atît în zona ușilor cît și pe partea opusă a acestora. Considerăm că modul actual de amplasare a compoastorelor cît și măsura luată de mărirea a numărului acestora în vehiculele de transport în comun pot asigura călătorilor o circulație interioară optimă. La aceasta se adaugă și inscripționarea din zona ușilor, care indică pe unde se face urcarea și, respectiv, coborîrea. Faptul că în unele cazuri conducătorii de vehicule nu deschid toate ușile constituie acte de indisciplină și căutăm să le înălțurăm prin munca de educație și intensificarea controlului. În ce privește acordarea de abonaamente cu prețuri reduse pentru elevi și studenți, vă informăm că aceste categorii de călători beneficiază de asemenea abonaamente, cu cost redus cu 50 la sută, pe una sau mai multe linii de transport și nu se justifică eliberarea de abonaamente generale pe toate liniile de transport, cu preț redus.

Pagina realizată de HORIA PATRAȘCU

Posta redacției

ADMINISTRATIV

Gheorghe Mares — com. Adu-nații Copăceni (Ilfov): Aveți domiciliu stabil într-o localitate care este situată la o distanță de pînă la 30 km de București, de unde se poate face naveta.

● Constanța Ionescu — București: Locuința din fond locativ de stat se atribuie în folosința titularului contractului de închiriere și membrilor familiei sale, care vor fi prevăzuți nominal în contractul de închiriere. Din familie fac parte, în înțelesul art. 15 din Legea nr. 5/1973, soțul și copiii, precum și părinții soților întreținuți de aceștia, calculul chiriei pentru locuința ocupată de o familie în care sînt mai mulți retribuiți sau pensionari se face pe baza retribuiții tarifare lunare sau pensiei celei mai mari.

● Maria Coca — com. Maglavit (Dolj): Începînd cu anul 1980, conform Decretului nr. 169 din mai 1980, specialiștii retribuiți de stat care lucrează în C.A.P. se retribuis în acord global avînd rețineri de plan lunare de 20% (inginerul șef și contabilul șef) și de 10% (șeful de fermă) din retribuiția tarifară lunară de încadrare.

● Comitetul asociației de locatari „Pajura” — str. Pecetei nr. 4 — București: Sumele reprezentînd cota de contribuție la constituirea fondului de rulment se restituie membrilor asociației în cazul în care nu mai au aceeași calitate după reținerea cotelor de contribuție datorate la zi.

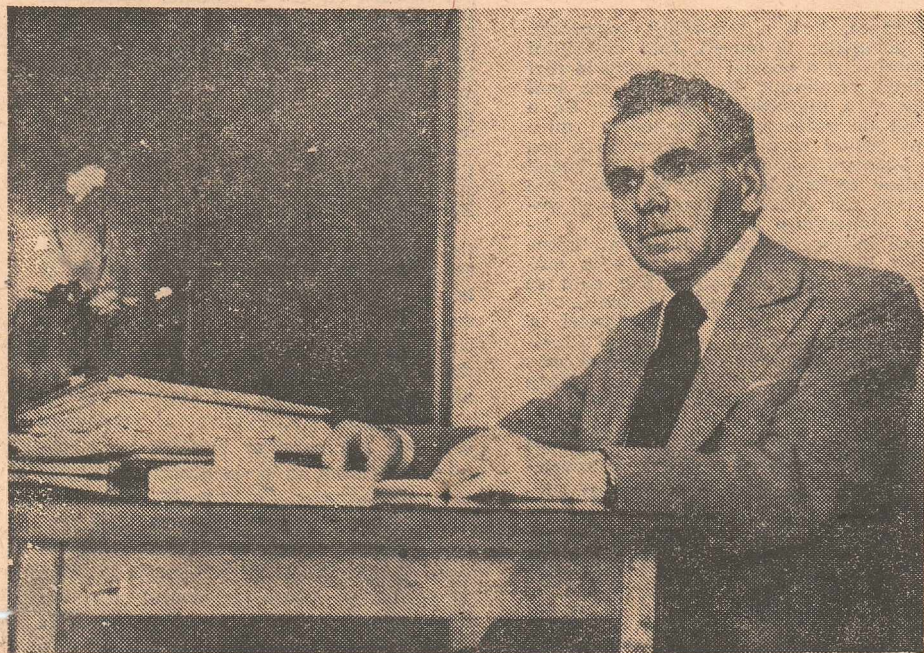
● Neașca Costache — com. Dobroești (Ilfov): Aveți dreptul să primiți numai o singură pensie, fie pensia pentru activitate proprie prestată ca membră cooperatoare, fie pensia de urmaș de pe urma soțului dv.

MARGA NEDELEA

„FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

MESAJUL CLASICILOR MEREU ACTUAL

De curând s-au decernat Premiile Academiei Republicii Socialiste România, lucrările premiate impunând un univers tematic original, profund uman constituindu-se în adevărate mesaje etice și filozofice proprii lumii noastre socialiste. Acordarea acestor premii, după criterii obiective, care onorează prestigioasa instituție academică, și care consacră valori certe ale culturii române, este rodul politicii partidului de încurajare și dezvoltare multilaterală a culturii românești de azi. Este graiul faptului că eminentul critic, profesorul Al. Piru, este unul dintre premiați, cu lucrarea sa **Istoria literaturii române de la origini până la 1830**, contribuție esențială a valorificării, trecutului nostru cultural. Cum priviți această distincție? „Rămân îndatorat celor care au decis să-mi onoreze munca, pentru că, prin tot ceea ce fac nu doresc decât să fiu prezent în spiritualitatea contemporană. Este o datorie și o onoare a fiecărui om de cultură să-și facă simțită munca. Istoria premiată a fost la origine un curs predat de mine la Universitate începând din 1959 și până în aproximativ 1969. L-am redactat în două etape de câte zece luni între anii 1959-1960 și 1962-1963. Veneam cu o interpretare estetică a fenomenului literar din perioada veche și premodernă a literaturii române, vedea că pentru prima dată integral și consecvent în istoriografia noastră. Aceasta și explică rezistența întâmpinată din partea unor specialiști care mă credeau diletant în materie. Nu eram, dar eram mai avizat decât ei în interpretarea literaturii pe care înțelegeam s-o delimitez din fenomenul mai larg, cultural. Cei mai receptivi au fost studenții mei care au consumat trei ediții din **Literatura română veche** (1961) și două ediții din **Literatura română premodernă** (1964)”. Sinteți, de fapt, singurul care priviți în ansamblu această perioadă a literaturii române, iar studenților le sint mai mult decât utile cursurile și volumele dumneavoastră. Vă opriți la 1830, la perioada premodernă, înțelegem că aveți în intenții să continuați **Istoria literaturii române** până la zi? „La Universitate am predat, începând din 1969-1970, toate cursurile de istoria literaturii române (modernă, contemporană, actuală), fixându-mă de citiva ani la Epoca marilor clasici. După studiul adinc al începuturilor, până la 1830, voiam să mă ocup de ultima perioadă, din 1940, unde se opriese G. Călinescu cu expunerea sa până în prezent. M-am gândit că până în 1940 **Istoria...** lui Călinescu era suficientă mai ales dacă s-ar fi reeditat, și mai important era să venim cu **Istoria...** până la zi. M-am ocupat de deceniul 1940-1950, care e o fază de tranziție spre literatura actuală, apoi de poezia dintre 1950-1957. Am publicat multe lucruri și despre proză, dramaturgie și critică din aceeași perioadă, însă volumele promise nu le-am scris. M-am luptat să fac să apară ediția a doua din **Istoria literaturii române de la origini până în prezent**, deocamdată fără succes. Am publicat în 1968 doar a treia ediție din compendiu”. Sinteți unul dintre foștii colaboratori apropiați ai lui G. Călinescu și sinteți direct interesat în restituirea acestei prețioase opere a marelui critic. Ce ne puteți spune despre stadiul reeditării **Istoriei literaturii române** a lui Călinescu? „Anul acesta s-a aprobat tipărirea celei de-a doua ediții, lăsată de G. Călinescu în manuscris, din **Istoria literaturii române de la origini până în prezent**, pusă de mine la punct pentru imprimare încă din 1967. Manuscrisul dactilografiat are aproape 4000 de pagini, cam cu 300 mai mult decât cel al primei ediții, și va apărea într-un format foarte asemănător cu cel din 1941 (text pe două coloane, cu clișee). Editura Minerva acordă toată

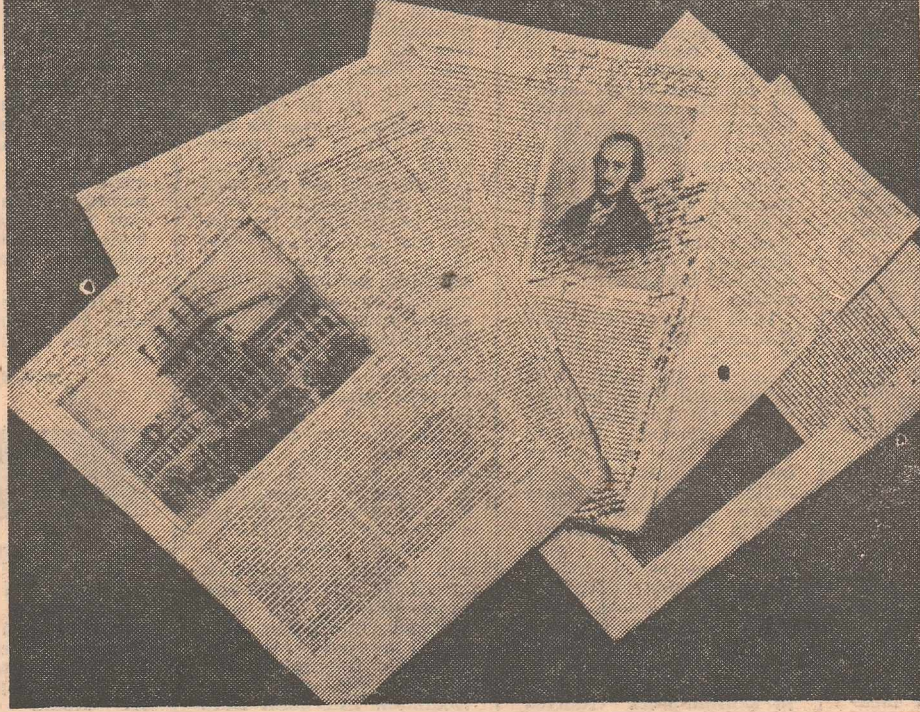
atenția acestei lucrări monumentale. Sperăm ca la începutul anului viitor ea să se afle în mâinile cititorilor”. Sperăm și noi, cu atât mai mult cu cât subiectul reeditării acestui volum a constituit și tema mai multor dezbateri găzduite cu ani în urmă de revistele noastre literare, dezbateri la care ați participat și dumneavoastră. Ne închipuim că întreaga muncă depusă pentru reeditarea cărții v-a absorbit. Ați

Atelier

Al. Piru

*Cititorilor revistei
Flacăra, un salut
cordial din partea
lui Al. Piru*

mai scris ceva între timp? „Mi-au fost necesari doi ani după moartea lui G. Călinescu, repetate reveniri după aceea în susținerea reeditării și punerea la punct a viitoarei cărți. Am scris o prefață de aproximativ 30 de pagini și o notă explicativă asupra izvoarelor textului ediției a doua. Desigur, am publicat între timp diverse cărți, din 1964 cam cite una pe an. M-am întors uneori la o activitate mai veche, dar am făcut și critică la zi, indeosebi în

La Editura „Minerva” reeditarea „Istoriei literaturii române de la origini până în prezent” este în faza de început. Iată câteva file, desprinse din carte, devenite manuscrise de referință, în urma numeroaselor modificări operate de mina lui G. Călinescu.

România literară, Ramuri și Luceafărul. După Marginalia, care este de fapt al treilea volum din seria **Varia**, voi publica un volum despre câteva debuturi din ultimii ani. Nu am urmărit, firește, sistematic debuturile cele mai semnificative, am întreprins doar un sondaj. Raportez totuși asupra aproape 150 de cărți și autori noi, în care unii de perspectivă. În rest glumesc, căci și critica este literatură, operă de fantezie, nu numai hermeneutică sau exegetică, nu numai analiză și sinteză, dar și umor intelectual”. Ați susținut în revista **Luceafărul** rubrica intitulată **Cartea de debut**, în care prezentați cărți și autori ce vă așteaptă girul confirmării talentului lor. De ce oare? „Nu sint rau, ci afabil, cu iritari reprimabile, înțelese de cei despre care am scris și care, în multe cazuri, îmi trimit mulțumirile lor. Îmi displace să desființez, dar și să aculez. Având eu însumi îndoieli în privința criticii pedagogice, vorbesc doar în numele unei experiențe și, natural, al unui oarecare gust. Nu creș că se poate lua în seamă opinia criticului care n-a avut în chip normal timp să se instruiască și se precipită să facă educația altuia mai înainte de a lui”. Sototii importanți și necesară critica de întâmpinare a debutanților? „Da, e important să ni se arate ce cărți noi, promițătoare, au apărut, ce autori demni de semnalat. Însă asta trebuie s-o facă numai critica de autoritate, nu toți debutanții, cum, din păcate, se întâmplă. Dar, în fine, se scrie destul de mult și cineva trebuie să refere, să spună ceva despre necunoscut, pe cit posibil fără părtinire, drept”. Cu toate că, așa adăuga, la baza opiniei critice stă și noia de subiectivism a criticului. De unde și greșelile păreri de grup, de simpatii și antipatii, de opinii mai puțin personale și originale. Unii critici preiau judecățile și păreri ale colegi de breaslă, fie din lipsă de opinii, fie din lipsă de cultură, sau spirit și discernământ critic. În orice situație, este valabilă și se impune, cum ați specificat și dumneavoastră, numai părerea criticului de autoritate intelectuală, spirituală etc. Totul spre promovarea culturii de calitate, înălțându-se nonvalorile și pigmeii literaturii ce mîșună cu insistență în jurul adevăratelor valori, asaltându-le.

Plecând de la problema debutanților am atins o altă. Aceea a literaturii la zi. Cred că cititorii revistei noastre ar fi dornici să afle cite ceva despre **Istoria literaturii române de la început până azi**. Ce dimensiuni are cartea și ce criterii ați folosit, ce selecție ați operat în alcătuirea acestui viitor tom? „Încă de la 30 iunie am terminat **Istoria literaturii române de la început până azi**, o carte pe care m-a cerut-o colegul și prietenul meu Romul Munteanu pentru Editura Univers. Fusese vorba să întocmesc un manual pentru străini de circa 350 de pagini. Am promis și m-am apucat de lucru la 1 septembrie 1979. Urma să scriu cite o pagină pe zi ca să termin cartea într-un an. Curînd mi-am dat seama că în asemenea spațiu n-aș putea să fac decât o operă de informație minimă, fără interes pentru conașionali. Atunci m-am hotărât să măresc proporțiile, să le dublez, ca să le dau autorilor ponderea cuvenită. Am repartizat din 1893 scriitorii pe direcția fundamentală a operei lor și pe genuri în ordinea debutului în volum, adică a intrării în literatură. În felul acesta cititorul are imaginea cursului firesc al evoluției istorice, ca și viziunea reliefului, a tuturor accidentelor de teren,

(Continuare în pagina 17)

CORNELIA BARBU ■

Sub cerul lunii August

I se cuvin Patriei,
rostindu-i numele,
înalte vocale de aur
sînd în albe rotiri
aidoma unor largi aripi
fremătînd cu limpede lumină
sub cerul lunii August

I se cuvin Patriei,
desenîndu-i chipul,
înmișmate culori
pure aidoma florilor toate
risipite pe-o pajiște-n care
cade pururi rouă de taină
sub cerul lunii August

I se cuvin Patriei,
cîntîndu-i făptura,
sunete lungi și ușoare
neconținut undîndu-se
aidoma unui ocean
de flamuri tricolore
sub cerul lunii August

VICTOR NIȚA ■

Patria în August

O, Patrie, de tine nicînd
n-am să mă satur,
cu soarele tău mare, cu păsările-n zbor,
cu dulcea rumeneală a piinii, și cu case,
cu oameni ce creează în timpul tău sonor.

Secvențe mari și grele sint holdele alături,
apele, lire-nținse cu trupul aburînd,
coboară riu metalul, incandescent și neted,
alături de o piine pe care-n miini o prînd.

Desăvîrșînd în forme, pămîntul te respiră,
cu cei mai pămînteni odată dintre oameni,
aici conturul lumii-e dulce și prin tine,
Carpații ne dau vise, tu Patrie, destine.

Poartă de August din zi douăzeci și trei
prin care-a intrat Țara în evul comunist,
pot spune roitoare cuvinte de cristal,
în timpul tău acesta, pot spune că exist!

VASILE PĂTRU ■

Mult e dulce

Șiroind de stele

In fața toamnei care vine, stau în cerdacuri prididite cu lună, cum spun cei din întemeierea limbii, și-mi place să fantalez. Eu cred, după ce-am cunoscut oameni și țări, că așteptarea toamnei e o vocație pur românească. Cînd se petrece vara, au loc amestecurile pumnalului. Șiroind de stele, ca un trup ieșit din ape, cerul de la sfîrșitul lui august aduce zvon că în munți au căpiat arinii și fagii. Vînturi aurii transfigurează pădurile. Adăpostit sub cîrcel de iederă roșie văd cum depărtările-și fărîmă oasele și se string mai aproape de noi. A fost o vară descultă, cu buzele sărate și pline de flori de pus semn într-un roman de dragoste. Acum, fructele mîinului negru fac borangicul verde, nucii descătușează melancolii, pelinul se încarcă de poleiuri de argint și dureri necunoscute beau somnul podgoriilor. Poarta livezii, care-a văzut atatea bătaii de fluturi, și-a tras lingă umerii mici și înguști două tufe de gherghine. Dincolo de ea, prunele sint brumării și-n scorbura vișinilor vechi plouă torențial cu amintiri. Vîietul drumurilor mă cheamă-n amăgiri. Dar pasul nu se mai încheagă spre nicăieri. Iluziile-mi sint mai dragi decât împlinirile. Semnul puterii mele stă între granițele lui septembrie. Vara sint ca un zid în cîmp, care nu închide și nu desparte nimic, bîntuit, la poale, de iarba boilerului și a dragostei; toamna mă schimb în salcîm crescut lingă fîntînă și ocrotesc cu toate crengile numai iarba fierului, iarba de tăietură și iarba de venin. Toate minunile și toate mirsele de peste vară topecs în mine gînduri orientale. Septembrie le risipește. Sint asta ca o înfrîngere — orice castană căzînd sună ca ruperea unui picior de miel — dar și ca o făgăduință de răsturnări tulburătoare. Orientalul fermecat de ostroave și de plauri lunecînd în lumi asfîntite se înalță ca un septentrional prodigios. Se ne așternem, dar, ultimelor dezmierdări ale verii, în pridvoarele castelului de cărți de joc.

FANUȘ NEAGU ■

Cronica spectacolelor

SLĂBICIUNE LA BOEMA

Desfășurat în aceeași veche, demodată și pestriță „Grădina Boema”, a unui București de odinioară (deși ulterior Capitala s-a mai modernizat, în timp ce „Boema” nu, păstrându-și nota de improvizație); spectacolul „Boema, slăbiciunea mea...” își prezintă numerele în această ambianță, cel puțin ciudată, amintindu-ne de vechiul Circ Kratyl. Așadar, prinși în meandrele unor plase pescărești spinzurate deasupra capetelor noastre, cu decupaie din staniol în ea, ca la bilci (ce fac, oare, scenografiile ce semnează montarea?), sub o prelată ce acoperă doar pe jumătate grădina (cei cu bilete de 11 și 7 lei, în caz de ploaie, nu beneficiază de protecția ei, deși în caietul program scrie altceva!), cu o scenă tot improvizată, inestetică și tristă pe deasupra (chiar dacă staniolul tăiat din abundență creează o falsă strălucire, înlocuind luminile multicolore și scările impozante ale revistei de tip clasic), cu o cortină ce se înfoaie în bătaia vântului înainte de-a fi trasă, frisonind spectatorii și obligându-i să-și ridice ochii la cer (mai ales cei care nu se află sub prelată), cu o orchestră așezată în fosa ei cu perdeluță (orchestră negălagioasă, ceea ce dă o notă bună spectacolului) și care din când în când e înlocuită de banda magnetică, cu... Dar toate acestea fac parte doar din ambianță, nu constituie spectacolul propriu-zis.

În sfârșit, cortina umflată de vânt se dă la o parte și-ncepe pledoaria pentru eura de slăbire și teoria iaurlului, scrisă-n rețete distractive de Mihai Maximilian și V. Veselovski, și prezentate de trei băieți simpatici, alcătuiți Rise-jokeii revistei (de fapt ei sînt „Trio Reflex”, membrii brigăzii artistice „Cooperativei „Artă și precizie”). Pentru niște artiști amatori își îndeplinesc misiunea cu dezinvoltură, nu și antren, ruind costume colorate, vioaie, în ritmul muzicii. Spectacolul cuprinde cite un cîntec, un scheci, un dans, o recitare și din când în când își face apariția Radu Gheorghe, ce-și prezintă momentele pe făcute, obținînd ropote de aplauze. Actorul Naționalului bucureștean demonstrează cum că vorba multă... nu stîrnește în totdeauna risul. Păcat că repertoriul său e mereu același. Unde sînt noutățile? Pe bună dreptate unul criticarii au observat inconsistența momentelor prezentate de Radu Gheorghe, care nu face nici un efort de a ieși din tonul general al spectacolului, de a scăpa de blazarea ce-l compromite talentul, pentru că are. De ce nu face efortul de a renunța la rebuturi, care nu-l servesc deloc, cu atât mai mult cu cit ele se completează la seria de rebuturi artistice găzduite cu generozitate la Boema. Puțin efort, puțină intranșigentă și spirit critic din partea interpretului de estradă ar fi spre binele lor, al spectacolului și al publicului. La „Institutul de infumusefare” Boema începe parada: „Parada, aceasta-i parada, și luna oftează din greu. Ea știe de o veșnicie că moda se schimbă mereu” spune textul. Prima manechină — actrița Tamara Buciuceanu — susține un scheci cîntat tot pe tema modei, în care ne convinge cum că „Hai că rid ca o vedetă” Păcat că umorii și buna dispoziție ale actriței sînt cheltuite în cuplete mai puțin favorabile talentului ei. În schimb, vedeta spectacolului, actrița Stela Popescu, susține un maraton artistic cîntat, mimat, dansat, lăcat, recitat de excepție, convingîndu-ne încă o dată

de harul ei revuistic. Putem merge la Boema să o vedem pe Stela Popescu. Merită. Cu voce, cu farmec, cu talent Stela Popescu ne demonstrează faptul că e mereu la modă, chiar și atunci cînd reia scheciuri arhicunoscute de la radio și TV. Ne nedumirește însă acceptarea de către actriță a scheciului, deloc distractiv, scris în jurul violentei tîntarilor-oameni, care „n-o iartă nici pe actriță” dar nici pe spectatori și care „Chisă, chisă, chisă” năvele provinciale, fie ele și din Moldova, dar și urechile noastre. Foarte bun momentul „Slăbirea celor cu relații grase” în care Alexandru Arșinel interpretează remarcabil inspiratul text. Mai puțin inspirat costumul, care-i chiar derutant. De aici încolo începe un fel de ceartă pe scenă care ține în mai multe cuplete tonul ridicat, unde actorii țipă unii la alții și la noi: „Fonofobia slăbește nervii”, deși este o pledoarie pentru liniste și împotriva stresului, nu reușește decât să ne poluzeze urechile (în ciuda celor patru apariții ale Stelei Popescu deghețată ba într-o soție peltică și cicalitoare, ba într-o soacră infernală, ba în puștii Tuțu, băiatul lui Tăutu, sau în vecina bătaioasă). Cearta continuă și în disputa din „Pasiune și scandal”, aflat la margine de mahala.

Multe, prea multe certuri și țipete, scandaluri conjugale și extra aduse pe scenă. Oare asta să fie eternul subiect distractiv?! Cu atât mai mult cu cit nici compozitorii nu se dau bătuți încredințîndu-i lui Luigi Ionescu melodia „Despărțirea”, inspirată tot de delicata problemă conjugală dar și de cea a departajării bu-nurilor mobile și sufletești. Eva Kiss ne moralizează într-o melodie din care aflăm cum că dragostea trădată se plătește scump, chiar dacă în cîntec se afirmă: „Vreau să exist pentru tine. O altă dorință nu am”.

Fluturașul din caietul program ne anunță că „astă-seară” va cînta Corina Chiriac. Pentru început ea ne cîntă un potpourri autobiografic și autocritic. Așa e Corina Chiriac, o mare vedetă care cîntă frumos (chiar în concurență cu orchestra Cinei), care știe să se prezinte pe scenă ca o veritabilă actriță și să susțină, ca o adevărată cîntăreață, show-uri pline de farmec (filmul făcut cu ea de Tudor Vornicu ne-a demonstrat asta). Corina Chiriac recompensează spectatorii cu citeva melodii interpretate de frumosul ei glas alcătuiind momentul muzical de care revista are atîta nevoie. O proastă impresie ne-a lăsat și corpurile de balet, pus într-o permanentă „Mișcare de întreținere”. Chiar într-un dans ritmic ne-reușind să-și lasă din seria mișcărilor de înviore a bratelor, făcute fără nici un zîmbet pe chip. Parcă ar dori să ne convingă de greua misiune ce o au în economia spectacolului. Dacă tot e vorba de economie, ne întrebăm de ce se face atîta risipă de costume, voaluri și palete, cînd foarte bine s-ar fi putut și fără ele? (fără foaie deosebită, adică), „Trio Boema” punctează în psicoase falseturi lipsa de voce a componentelor. Păcat. Avem și „Trio express” și „Trison” și alte trio-uri mai în voce. Ce caută ele acolo? Nu putem nega calitatea unor texte, ce se arată incisive, cu adresă, actuale. Nu putem nega buna intenție a autorilor lor care s-au strădui să depășească tiparul obișnuit, dar nu înțelegem de ce se lasă furat atît de des de vulgaritate. Oare numai vulgaritatea poate stîrni risul? Radu Gheorghe demonstrează uneori contrariul. Slăbiciune-slăbiciune dar de ce se alegează atît de mult la slăbiciunea publicului? Chiar dacă sîntem în sezon estival. Harnic, Bițu Fălticeneanu, care semnează regia.

C. BARBU

P.S. Lecturați programul. Veți constata ce plin de ghiduși și cit de distractiv e.

Sublinieri

Griji pentru arta Vrancei

„Vrancea, țară a minunilor naturale, țara poveștilor bătrînești, țara cîntecului strămoșesc și a poeziei neîntrecute în nici un ținut românesc, este partea cea mai frumoasă a depresiunii carpatine”. Ca o stampă de valoare, nepieritoare, mi-a rămas gravat în memorie acest text, așa cum l-am întilnit într-un volum de Poezii populare românești, mărturisesc cea mai sintetică, dar și cea mai suculentă și veridică monografie a Țării Vrancei, a ținutului în care istoria a intrat în legendă, iar legenda a statuat istoria în modul real, pentru totdeauna, așa cum se întilmește în marile epopee ale lumii...

Vrîncenii — cei de pe Valea Zăbalei și a Putnei, începînd din îndepărtatul Chiriaci, satul unde trăiește și creează moș Pavel Terțiu, părintele celebrelor măști de Nereju, cei din Vilcani, unde s-a plămădit un mare talent în arta creației de fluier — din păcate mai puțin cunoscut și, uneori, ignorat pe nedrept de specialiști! — Toader Arbănaș, nărujenii, alături de care trăiesc superba voce a baladei românești, Lina Vetrescu, și sculptorul în brad, stejar și paltin, Toma Rapa, și-au dat întilnire, ca în fiecare an, în ultima duminică din luna iulie, la sărbătoarea cîntecului, dansului și portului, a artei populare, pe platoul Tojanului, la Paltin. Peste Zăbala și Putna, spuneam deci, și dincolo peste munți, a răsunat cîntecul românesc, izvorit din sute de fluieri și cavale, din cimpoaie și buciu-

me, alcătuiind, toate la un loc, o orchestră unică — și fiecare în parte — o partitură ce ar sta cu cîinste în fonoteca tezaurului cultural național. Cîte case de discuri sau colecționari de aiurea, din lumea largă, n-ar plăti aur pentru muzica noastră, interpretată de Ansamblul de instrumente populare din Paltin, care a impus simfonismul în acest domeniu al artei amatoare, pe fluviile de note divine, născute din simțirea artistică a inaintașilor și pe care azi le aduc pe scene și la concursuri cavaliștii din Valea Sării, cimpoierii din Nistorești, fluierașii din Nereju sau cei din Năruja?! Cîte voci se pot măsura cu cea a Ștefanei Toma, din Vîzantea-Livezi, sau a Steluței Bratu, din Birsești, în evocarea baladescă a trecutului, în interpretarea unor creații nepieritoare ale folclorului românesc de ieri și de azi?! Cîte miini muncite, cîți ochi plini de culoare, cîte fantezii neșcolite nu dau linii valoare de artă, atunci cînd o vedem ca păretar, cergă, suman sau ca țîțar, așa cum le-am văzut într-o amplă și reprezentativă expoziție de pe Valea Zăbalei și a Putnei?!

Oamenii aceștia fac artă dintr-o vocație ancestrală, dau glas simțului artistic, se infățășează semenilor lor nedorînd să le scadă demnitatea în lucrări mărunte sau făcute de mîntuială. Există păstrată cu sfințenie valoarea muncii, respectul ei, dragostea față de frumos. Iar dacă de aici, de la Paltin, de la acest prim centru al tradiționalului Festival al folclorului vrîncean (cu caracter interjudețean!) — onorat în acest an și de participarea unor colective artistice din județele Bacău, Covasna, Galați și Vaslui — ne vom opri în alte două centre ale cîntecului, dansului și portului popular — adică la Jiția, 10 august, pe Valea Rîmnicului și la Soveja, 17 august, pe Valea Susiței, acestea ne face să mărturisim hotărîrea de a păstra în sîpete valorile de mare preț, nealterate, ale culturii și civilizației noastre milenare.

AL. CRIHANA

PREMIILE ZIARIȘTILOR

Vineri, 15 august, cu prilejul sărbătoririi „Zilei presei române”, în Sala de marmură a Casei Științei, într-un cadru solemn, au fost decernate premiile acordate de Consiliul Ziariștilor în urma concursului de creație și publicistică cu tema „Timp al marilor împliniri, timp al certitudinilor comuniste”.

A. — Pentru materiale publicate în presă: Premiul I — TEODOR BALȘ, secretar responsabil de redacție la revista „Luceafărul” — pentru ciclul de reportaje „Zilele genezei”, publicat în revista „Flacăra”; Premiul II — MIHAI CARANFIL, publicist comentator la ziarul „Știința”, — pentru reportajele, anchetele, însemnările și celelalte materiale dedicate Zilei de 23 August și Congresului al XII-lea al P.C.R. publicate în ziarul „Știința”; GEORGE POTRA, redactor-șef al Redacției publicațiilor pentru străinătate — pentru articolul „Făuritor al României socialiste, promotor al păcii și colaborării”, apărut în revista „Contemporanul”; ISTVAN BARABAȘ, publicist comentator la ziarul „Előre” — pentru ciclul de reportaje dedicate Zilei de 23 August și Congresului al XII-lea al P.C.R., publicate în ziarul „Előre”; Premiul III — ION

PAVELESCU, publicist comentator la ziarul „România liberă”, pentru comentariile, reportajele și însemnările dedicate Zilei de 23 August și Congresului al XII-lea al P.C.R., publicate în ziarul „România liberă”; FRANZ ENGELMANN, redactor la ziarul „Neuer Weg” — pentru reportajul „Von Wachsen und Werden um den Gemeinschaftskern” („Roadele voinței unite — început de primăvară în comuna Pecul Nou”), apărut în ziarul „Neuer Weg”; CONSTANTIN GRAURE și DORIN GHEȚA (colectiv), redactori la ziarul „Steagul roșu”, Petroșani — pentru ciclul de reportaje-anchete intitulat „Uricani”, apărut în ziarul „Steagul roșu”.

B. — Pentru emisiuni de radio și televiziune — Premiul I: ADRIAN PAUNESCU, redactor-șef al revistei „Flacăra”, — pentru realizarea ciclului de emisiuni TV „Permanenta redescoperire a României”; Premiul II: GHEORGHE VERMAN, realizator de emisiuni la televiziune, pentru realizarea emisiunilor TV „Viața satului”; Premiul III: ION GHITULESCU, șef de secție la Radio, pentru realizarea emisiunilor de actualitate „Radioprogramul dimineții”.

CARTE

Semnalăm o nouă apariție editorială

De curînd a apărut la Editura „Eminescu” volumul „Tradiția istorică despre întemeierea statelor românești” a lui Gheorghe I. Brătianu. Este prima restituire amplă a personalității și operei lui Gheorghe I. Brătianu, volum cu care Editura inaugurează „Biblioteca de filozofia culturii românești”.

Gheorghe I. Brătianu

TRADIȚIA ISTORICĂ DESPRE ÎNTEMEIEREA STATELOR ROMÂNEȘTI

Lăsați Editura

Ediția este îngrijită de criticul Valeriu Răpeanu, care semnează un amplu studiu introductiv și nota asupra ediției, din care desprindem: „Ediția noastră reproduce integral textul apărut în 1915, inclusiv rezumatul în limba franceză, anexa, nota bibliografică, rezumatul cronologic. Nu s-au făcut omisiuni sau prescurtări în text”.

Notele și comentariile de la sfîrșitul cărții completează cu noi date și țelăl textul volumului.

Tradiția istorică despre întemeierea statelor românești reprezintă ultimul volum tipărit în timpul vieții lui Gheorghe I. Brătianu.

Intr-un număr viitor al revistei noastre vom reveni asupra cărții.

Practici detestabile

Trece vreme, vine vreme și se înmulțesc dove-zile că plagiatul, auto-plagiatul și alte procedee specifice lumpenilor culturii devin practică de fiecare zi. Practică încurajată și de „generozitatea” editurilor. Intr-ade-văr, nu putem pretinde redactorilor de carte să

depisteze pe loc un plagiat grosolan după un roman canadian sau un thriller francez, dar le putem pretinde, în schimb, să cunoască măcar autorii pentru care girează lucrările lor anterioare. Pentru că, iată, cititorii ne semnalează: librăriile le oferă din ce în ce mai frecvent texte vechi sub titluri noi, recondiționate, înmulțindu-le prin metode incorecte dubletele din rafturile bibliotecilor personale.

Două exemple sînt edificatoare din acest punct de vedere. În 1967, fosta Editură a tineretului lansă romanul Viața particulară a lui Constant Hagiu de Corneliu Leu, în al cărui final autorul ne încredință hotărît: „Următorul roman în care apare Constant Hagiu poartă titlul Lumea paralelă. Pînă una alta, cum remarcă și criticul literar Constantin M. Popa într-o notă neluată de nimeni în seamă, Corneliu Leu a fost prezent iar în librării doar cu un roman paralel: Această viață sentimentală (Cartea Românească, 1976). A mai schimbat un moto din Ernest Hemingway cu unul din Mihai Dragomir,

a mai anexat citeva pagini nu deosebit de strălucite și, în rest, a reproduces intocmai Viața particulară... Probabil, ostentiv cu ciugulelele din N. Iorga, tot în Flacăra dezvăluite, ce și-a zis autorul: hai să ne facem viața asta particulară, sentimentală sau nu, ceva mai înfloritoare!... Numai că problema în speță, cum este lesne de înțeles, nu este deloc o chestiune particulară, dimpotrivă, ea reclamă intervenția urgentă a organelor însărcinate cu garda corectitudinii operațiilor financiare ale instituțiilor statului vizavi de particulari.

Tot așa procedează și Atanasie Toma, scriind despre gangsteri. Alertă la Interpol (Junimea, 1980) reproduce cu rețușuri insignifiante în numele legii (E.P., 1970), apărută sub semnătura aceluiași „truditor” al condeiului. Și chestiunea, din nou, reclamă intervenția benefică a unui inspector versat în finanțe publice, de aici, de pe strada Doamnei, Interpolul fiind prea departe...

Și ar mai fi de spus ceva în această privință. Corneliu Leu și Atanasie

Toma sînt colegi de serviciu în cadrul aceleiași Case de filme nr. 4. În aceeași branșă culturală se pripășise și plagiatorul Marcel Păruș, dovedit nu demult ca atare. Și atunci, transind afacerea în planul larg al moralității de toate zilele, avem dreptul să ne întrebăm: de la cine așteptăm noi filme românești bune? Întrebare la care așteptăm un răspuns prompt.

Este limpede că e ceva în neregulă cu moralitatea la Casa de filme nr. 4!...

MIHAI PELIN

DISC

Debut la Electrecord

Multe din grupurile noastre rock au așteptat ani buni pînă la apariția unui LP de debut. Semnal M, înființat în iunie 1977, nu face excepție: primul lor album — „Trenul cursă de persoane Apahida Cluj-Napoca” — a apărut în vara lui '80! Evenimentul se datorează

unei idei ingenioase, care însă stîrbește involuntar prestigiul formației: nu s-au efectuat înregistrări noi în studiourile Electrecord, ci au fost preluate cele existente la Radiodifuziune... și astfel ediția este MONO! (modalitate desuetă, demult părăsită). Se poate observa încă o dată atenția acordată Țtelor, fie semnate de diverși poeți (Negoiță Irimie, Mariana Dumitrescu, Alexandru Donici, Mihai Stănescu), fie migălite cu har de Iuliu Mercă, precum și traseul clar marcat de la sunetul simplu „de chitare” spre armonii mai complexe. Talentul compozistic de inspirat melodist al aceluiași omniprezent Merca este pus în valoare de vocea lui Ștefan Boldjar: „Soundul”

Din păcate, un deserviciu face discului coperta — cu un trenuleț desenat ca la bilci. Toate aceste observații nu împiedică din fericire asupra substanței acestui valoros album: așadar, o apariție interesantă, bine venită, care cere o „urmare” — Semnal II.

FLORIN-SILVIU URSULESCU

GHEORGHE TOMOZEI

Privire peste zid

...Pot privi peste zid ;
„Ce vezi ?“
„Văd petreceri cu mult popol
văd luna venind la oraș
să-și cumpere pantofi,
văd portretul — robot
al contrabandistului de duminică,
il văd pe bunicul bind prăștină
dintr-o carafă de Delft
văd iarba

cum paște șindrilele bisericii
și-l văd pe poet fugind să prindă caravana
(Ninive-Nirvana)
și văd lumina
cum se roade blind, de fețele copiilor...“
„Minți. Nu se vede nimic,
nu vezi nimic. De ce minți ?“
„Fiindcă stau cățarat pe spinările
acestor oameni,
pe umerii dogiți,
stau pe degetele și pe cheliile lor,
pe burțile lor umflate cu bucate ieftine,
pe brunele
și pe singele lor !“

Proportii

...Bunica
duce la gură
Mănăstirea Dintr-un Lemn,
plină ochi
cu singurătate...

Voiaj

Secolul Douăzeci își face bagajele :
geamantane cu doage de fier,
coșuri de papură,
gheburi de câmilă,
avioane Caravelle
și cutii de pălării
pline cu capete...

Mică dramă

...Vine avocatul și bagă vaca (țaranului
în serviciu de vinilin
apoi vaca paște sugativă notarului
și din pielea pusă la uscat în arhive
rămâne doar limba ei
atârând ca luna, peste dosare.

Și vorbele curg
de la troacă la troacă :
vai, crima asta miroasă
a lapte !...

Altcum

Crinii venind ca rindunicile, primăvara,
garioarele plecând cu berzele.
Florile nu apar și mor
ci, ca și tine,
vin și pleacă.

Fructele sint,
ea și tine,
relieve dintr-un grai pierdut :
plouă peste pietrele piarsicite,
s-au gutuit umerii templului,
scrisorile ni se
ciresc...

Nuntă țărăneasă

...Iată tiparul acelei copile
scris cu nervuri de sare, gracile.
Privindu-ne parcă ne ceruie
ori ca-n colinde ne lerui-leruie.

Și vine
ăla
de-o sparge ca pe o ceapă
de apă !...

Diră

..Diră copilărească a unui alb
evaporat
sub tălpile traficantilor de zăpadă !

Nu vă temeți :
sint un biet erin
dezamorsat...

Moară

...Și uneori :
un troznet etatină
priveliștea : moara de vint
mai macină
și vulturi...

Un festival în Olanda

Acum trei săptămâni apărea în „Contem-
poranul“ un reportaj cu titlul „Tristetea
dourilor în zori... — un festival în Olan-
da“. Era descris Festivalul Nebunilor și
pentru a înțelege despre ce a fost vorba
acolo reproducem câteva fraze din repor-
tajul cu titlul de mai sus, scris de o
ziaristă care a însoțit Teatrul Național din
București la numitul festival desfășurat la
Amsterdam :

„Ca în secolele trecute, mulți partici-
panți formau un fel de grupuri teatrale
nomade. Nu mai aveau, e drept, căruța
cu coviltir de atunci, ci rulote, dar grupul
era alcătuit din familii cu mulți copii, cu
ciini, călătorind dintr-un loc într-altul spre
a-și câștiga existența“.

„Nimic nu surprindea pe nimeni ! Ni-
mic nu era imposibil ! Cineva a organizat
în mijlocul rezervației o expoziție „per-
sonală“ : o păpușă stricată, o haină, câteva
flori de hirtie, o brichetă, o cămașă mur-
dară — obiecte zviruite în spațiul unui
cerc. Așa a înțeles el a se exprima... ar-
tistic ! Un tinăr circula, zilnic, pe niște
imensi pantofi de lemn, într-un straniu
costum lucios, cu o pălărie cât o umbrelă,
amintind de cobilița oltenilor ; fișii de
staniol îi completau veșmintul. Își schimba
din cînd în cînd... cobilița ! O fată frumoasă,
rasă complet în cap, cu străie-pretex-
t care abia îi acopereau corpul, își plimba
ziua copilașii și seara juca în „Pyramide
op de punt“, un spectacol belgian. Mulți
băieți travestiți în fete își luau rolurile în
serios. Alte trupe, spre a-și spori venitu-
rile, organizaseră un fel de talcioac impro-
vizat, în care găseai orice, chiar și droguri“.

„Sint, evident, câteva spicuri dintr-un
reportaj care, la rîndul său, „spicua“ și
el dintr-o realitate mult mai bogată în
acest sens. Dar ce a fost, în fond, acolo ?
Ce căuta primul teatru al României la
Festivalul Nebunilor ? Să încercăm să răs-
pundem“.

El ni se spune, nu a participat la Fes-
tivalul Nebunilor ci la Teatrul Național.
(Ca și cum — vezi descrierea de mai
sus — firma ar putea schimba „realitatea
reală...“) „Teatrul Național“ este organi-
zat de către Institutul de Teatru Interna-
țional — I.T.I. Dar ce este I.T.I. ? Și ce
legătură există între „Teatrul Național“
și „Festivalul Nebunilor“ ? (Însăși această
alăturare de nume ar fi trebuit să-i facă
circumspecți pe cei ce au propus trimite-
rea acolo a Teatrului Național din Bucu-
rești.) La ambele întrebări ne răspunde în
caietul program al festivalului dl. Ruud
Engelander, președintele Comitetului pen-
tru afaceri internaționale al Institutului
Olandez de Teatru : „I.T.I. este o organi-
zație de profesioniști ai teatrului, care, la
începuturile sale, s-a ocupat aproape ex-
clusiv de grupurile naționale, de institu-
țiile stabilite și consacrate oficial. În ul-
timele zece ani, totuși, acest institut a fost
obligat să-și lărgescă orizontul și să facă
loc evoluțiilor considerate mult timo
drept marginale. Or, tocmai aceste evoluții
zise marginale s-au dovedit a avea o fi-
nută într-adevăr internațională. Faptul că
s-a încredințat organizarea Teatrului Na-
ționalului 1980 „Festivalului Nebunilor“ nu
face decât să sublinieze importanța pe care
a luat-o acest nou teatru, care, în timpul
acestui festival cel puțin, nu va mai fi un
element marginal ci, mai curînd, fenom-
enul principal“.

(Aici se ridică o altă întrebare : dacă
dl. R.E. nu minte — și nu vedem de ce
ar face-o — dacă, realmente, în ultimul
deceniu I.T.I. are tendințe marginale,
atunci ce mai căutăm noi, românii, la
I.T.I. ? Dar întrebarea, ca și răspunsul,
depășesc cadrul articolului de față).
Mai departe : ce scrie dl. Wouter de
Boer ? D-sa afirmă, tot acolo, că al cinci-
lea Festival al Nebunilor navighează anul
acesta sub un nou steag : acela al „Teatru-
lui Național“ (s.n.). Nu putem să nu ne
amintim de Conu Leonida : „Bravos, na-
ționi ! Halal să vă fie !“
Dar poate că avem noi o înțelegere prea

pedestră, prea terre-à-terre a noțiunii de
neban. Nebanul este o figură glorioasă a
teatrului de-a lungul secolelor : de la mis-
terele care au precedat nașterea tragediei
grecești și pînă la Peter Weiss, trecînd
prin Shakespeare și Caragiale, nebanul...
Ne lămurește tot dl. W. de B. : „Dacă pînă
în prezent Festivalurile Nebunilor au subli-
niat aspectul caraghios al nebanului, acum
există o latură arțăgoasă, furioasă. În
1976 am scris că nebanul prezenta oame-
nilor o oglindă pentru a-i face să ridă sau
să plîngă de ei înșiși. Mai sint oare multe
motive de ris în epoca noastră de haos,

dar dacă v-ați plictisit aveți voie să citiți,
să dormiți, să tricotați, să ascultați radio,
să mergeți la closet. Un lucru este foarte
important : NU NE PĂRASIȚI ÎN TIMPUL
SPECTACOLULUI, AVEM NEVOIE DE
VOI, SCUMPILOR !“ (Cu majuscule în
caietul program). Autoarea notează
în articolul citat : „Cu mare reclamă a
apărut, spre exemplu, Carlos Traffic din
Argentina (...) Istoria vieții sale conjugale
și extraconjugale era mult prea banală și
uneori vulgară, spectacolul său fiind, de
fapt, un divertisment oarecare, de un gust
artistic cel puțin indoielnic.“

Acesta este celebrul Jango Edwards, idolul „Festivalului Nebunilor“, — festival
desfășurat în docurile dezafectate ale portului Amsterdam — la care a participat
Teatrul Național din București. Fotografiei, reproducută de pe un prospect publicitar dis-
tribuit acolo, i-am adăugat, din elementară decență, cu de la noi putere, banda neagră
pe care o vedeți.

amenințări, declin și decadentă ? Festiva-
lul are ca deviză „Inflorirea Decadenței“.
O deviză perfectă.

Iar dl. Steve Austin completează în ace-
lași caiet-program : „Nebanul simbolizează
absurdul sau contestarea pe care le gă-
sim în toate reprezentările (...) Membrii
trupelor participante aveau multe în com-
mun : lucrînd cel mai adesea fără sub-
venții, se ocupau ei înșiși de decoruri,
iluminare, costume și se deplasau în ca-
mionete hodorigite“. Caracteristic pentru
trupele participante.

Să luăm câteva dintre ele, în ordine al-
fabetică. Au fost circa 90 din 25 de țări de
pe toate continentele — cam o treime ale
localnicilor, olandeze. Deci, departe de a
fi o reprezentare mondială, a fost una
restrînsă ; deci n-ar fi fost nici o pagubă
dacă lipseam. (Am adăugat acest amănunt
pentru că ni s-a fluturat întrebarea „Vă
dați seama ce ar fi fost dacă am fi lip-
sit ?“ Ei, ce ar fi fost ?)

Algeria. O „trupă“ formată doar din Farid
Chapel care — aflăm tot din programul
editat de organizatori — „este un neban
real — el dansează prost și produce zgo-
mote ciudate. Se mișcă pe scenă într-un
fel foarte particular. E foarte comic“. Evi-
dent, de vreme ce e un „neban real“ și
nu știe ce să facă pe scenă...

Argentina. Hector Malamud și Carlos
Traffic se adresează spectatorilor : „Nu
putem să vă garantăm un spectacol plăcut

Australia. Din îndepărtata insulă au so-
sit Sam Anglieo and The Busby Berke-
leys. Aceștia „pot fi de o obscenitate cră-
să sau doar nesimpatici. Dar, în definitiv,
nu plictisesc“. Mai încolo, textul este prea
vulgar pentru a fi reproduș aici.

Să mergem mai departe în ordine alfa-
betică pînă la Pistol Teatern din Zveden
(Suedia, în olandeză) ? Inutil, același lucru.
Dintre cele 90 de trupe sau „trupe“ par-
ticipante, teatre cu statut oficial, teatre
în adevăratul înțeles al cuvîntului și nu
manifestări ale marginalilor (vezi mai sus
declarația d-lui R.E.), au fost doar trei
(s-ar putea să ne fi înșelat la numără-
toare, așa că scriem cinci — cu mențiunea
că pe celelalte două nu le-am depistat) :
Teatrul Național din București-România,
Scambray din Cuba și Deutsches Theater
din R.D.G. Restul... Interesant — și greu
de explicat — este faptul că au participat
trupe din 7 țări socialiste, ceea ce, scă-
zînd din 25, lasă „restului lumii“ doar 18
țări. Foarte interesant... N-a fost prea re-
prezentativ acest Teatru al Naționalilor
grefat pe Festivalul Nebunilor !

...Dar cine sint participanții din alte
țări socialiste decît România, Cuba și
R.D.G. ? Teatrul țigănesc Roma din
Skoplje („grup teatral liber“), grupul tea-
tral Omega Dnia de la Universitatea din
Poznan (caracterizat astfel în program :
„Intenția lor este să arate în ce măsură
lozincile și miturile politice și culturale

sint departe de realitate“), grupul exper-
imental Studio K din Budapesta, CVOCI
(„Trupa — 2 oameni — mimilor nebuni“)
din Praga, Teatrul de buzunar (1 femeie-
clown) din același oraș.

În aceste condiții, nu este un abuz să
discutăm despre Teatrul Naționalilor ? În
majoritatea cazurilor, nici nu se vorbea
de teatre ci de „grup social-critic“ (R.F.G.)
sau de „un sextet anarhist homosexual“
(Bloodips) sau de „11 oameni liberi care au
un vas“ (Varend Variété) sau de „cei 5
dansatori care alcătuiesc Penta Theater“
sau... Credem a fi limpede că tot în zona
aceasta se situa și nivelul „trupelor“ care
colindau bilciurile noastre acum 40—50 de
ani — minus obscenitatea, homo ș.a. ; nu-
mai că nimănui nu-i trecea prin cap să
le trimită la vreun festival internațional
sau să angajeze Teatrul Național într-o
competiție cu ele.

Ca să conchidem asupra statutului so-
cial și estetic al trupelor, cu și fără ghil-
mele, iată o altă citare din caietul pro-
gram : Friends Mobile Theater (interna-
țional) este alcătuit din „23 de oameni
care trăiesc tot timpul pe drum, un fel de
mini-sat călător, se opresc acolo unde pot
să dea un spectacol și trăiesc în colectiv“.

În aceleași zile, în același oraș, Amster-
dam — dar nu în docurile dezafectate ci
în cele mai bune săli ale orașului — se
desfășura mai mult decît prestigiosul
Holland Festival, aflat la a 33-a ediție.
Dintre participanți (selecționați la întîm-
plare din program) : Stockhausen, Orches-
tra de cameră a Olandei, Baletul din Stutt-
gart, Kiril Kondrașin, Filarmonica din
Slovenia, Lazar Berman, Ansamblul națio-
nal de dansuri din Zambia, celebre trupe
de teatru din R.F.G., Japonia, S.U.A. și
alte țări.

În docuri — Festivalul Nebunilor, bote-
zat ad-hoc Teatrul Naționalilor. „Gîndirea“
organizatorilor ? Iată o mostră desprinsă
din editorialul publicației-program : „După
al doilea război mondial, am văzut dezvolt-
tindu-se contactele internaționale în toate
domeniile. Și, iată, sint 35 de ani de cînd
n-a avut loc al treilea război mondial. Da-
torită acestor contacte internaționale ?
Fondarea Institutului de Teatru Interna-
țional în 1918, de exemplu, a împiedicat
izbucnirea celui de al treilea război mon-
dial ? (s.n.) Nu știm“. Dar noi știm : avem
în față un caz clar de oligofrenie. Și dacă
acesta este nivelul ideologilor, vă dați
seama ce este în rest...“

Ei bine, acolo a fost trimis să joace
primul teatru al României, Teatrul Național
din București. Nu la Holland Festival,
unde s-ar fi convenit să fie, unde ar fi pu-
tut să aducă un real serviciu cauzei difu-
zării teatrului românesc peste hotare, în-
scrierii valorilor noastre în circuitul artei
universale.

Am avut tristețea să văd printre dejee-
ții, fum de hașiș, homosexuali și nebuni
de toate sorturile, actori prețuiți ai teatru-
lui românesc. (Nu i-am văzut jucînd
intrucît am plecat spre țară cu 12 ore în-
ainte de prima lor reprezentație.) Își plăti-
seră singuri drumul București-Amsterdam-
București, cărăseră decorurile tot pe banii
lor, le montau, scriseseră niște afișe de
mină cum se priceuseră și n-aveau nici
un ban. Primele mele cuvînte au fost :
„Oameni buni, cui, ce l-ați făcut la Bucu-
rești, de v-a trimis aici ?“

Urechile mi-au auzit multe...
Au obținut succes acolo — ni se spune.
Să fim iertați ! E ca și cum ne-am lăuda
cu o mare afacere încheiată pe piața dro-
gului sau cu faptul că în banda lui Charles
Manson era și un român ! (Din fericire,
așa ceva nu s-a întîmplat.) Ce succes ? În
fața cui ? Unde ? La un festival desfășu-
rat sub deviza „Inflorirea Decadenței“ ?

Dacă inițiatorii români ai participării la
Festivalul Nebunilor știau ce este acolo,
sint vinovați — ca au propus trimiterea
Teatrului Național : dacă nu știau ce este
acolo, sint vinovați — ca nu au știut. Li ru-
găm pe cei în drept să cerceteze și să ia
acele măsuri care vor face imposibilă, de
azi înainte, compromiterea artei naționale.
GEORGE RADU-CHIROVICI

Valentin Stănescu:

„Îmi pun mari speranțe în Speriatu”

— Tovarășe Valentin Stănescu, meciul cu Corvinul s-a încheiat și, chiar dacă fără glorie, Dinamo a învins. Putem sta un minut de vorbă?

— Putem, dar sint tare necăjit.
— De ce?! La urma-urmei, o victorie, fie ea cu 1-0, fie ea în fața unei proaspete promovate, rămâne o victorie, adică două puncte în clasament, așa-i?

— Da, dar jocul nu m-a satisfăcut. Jucătorii mei au intrat în ritmul foarte lent al adversarului, deși le-am atras atenția, de mai multe ori, să grăbească acțiunile. Una le-am spus, alta au făcut?! Au lăsat spații prea mari între linii și, lucru cel mai grav, au ratat cit pentru 5 meciuri! Una peste alta, Dinamo a jucat la jumătate din randament.

— Venisem să discutăm despre Speriatu...

— Îmi pun mari speranțe în Speriatu. Băiat vrednic și, rețineți, de caracter. Echipa l-a asimilat imediat, el părind să rezolve un post mereu deficitar la Dinamo.

— A cui a fost ideea aducerii lui de la Pitești?

— Am încercat, inițial, cu Moraru, de la Sportul studențesc. După care am apelat la Speriatu, cred că am nimerit bine.

— Ce vă determină să faceți o astfel de afirmație?

— Rar am văzut un portar muncind cu atita trageră de inimă. Poate numai Răducanu, la 20 de ani, mai avea atita ambiție să se realizeze. Speriatu însă mai are o grămadă de lucruri de pus la punct.

— Anume?

— Iese din poartă prea pripl și prea departe. Această imprudență îl poate și ne poate costa scump. Repet însă, el e o achiziție importantă.

— Pentru că veni vorba, ce ne puteți spune despre ceilalți jucători recent transferați la Dinamo?

— Stredie, Stănescu și Mărginean, mai

bine. Ultimul e, ca și Speriatu, un mare ambițios, se străduiește, iar strădania asta va fi, cred, incununată de succes. Iordache însă...

— Ce-i cu Iordache?

— Nu confirmă, după părerea mea. Nici el, nici Dorel Zamfir.

— Dar Ghiță?

— Lăsați-l în pace, jucător simplist, dar foarte util. De-aș avea 3 ca Ghiță, gata să moară pe teren, ce bine-ar fi. Prea multe domnișoare, zău așa, în fotbalul de azi. Cind le ceri să pună osul, nu mă refer numai la Dinamo, ci la toate echipele noastre, îi vezi cum se strimă și cum te ascultă de nevoie?!

— Ce-și propune Dinamo?

— Sintem lideri, vom încerca să ne păstrăm poziția. Pentru asta însă va trebui să curgă mai multă sudoare. Va curge, nici o griji.

ANDREI GEORGESCU ■

Andrei Speriatu; născut la 29 septembrie 1957, comuna Toporu, județul Teleorman; a debutat la Spicul Toporu (1972), trecind apoi la F.C. Argeș (1973-1980); din acest sezon, la Dinamo.

Ce-au făcut colegii lui s-a văzut... În finala turneului de la Toronto, Chris Evert-Lloyd a învins-o din nou pe Virginia Ruzici, dar performanța e remarcabilă, prezența tenisemenei române în ultimul meci al turneelor internaționale începând să devină obișnuită. ● Aproape doi metri ofșaid la golul lui Prodan, înscris în a doua repriză a meciului Metalul — Tractorul, ceea ce nu l-a împiedicat însă pe arbitru reșitean E. Munteanu să valideze punctul!

● Așa cum se aștepta, armăsarul Selenar (condus de V. Gheorghe) a câștigat duminică Derbyul național de trap. Hipodromul de la Ploiești a fost, din nou, neîncăpător.

● După două încercări neizbutite, craioveanul Ilie Balaci a reușit la ultima sesiune de admitere să intre la facultate. El a obținut media 7,83, fiind astfel admis la Institutul de științe economice din Craiova, secția economia industriei, curs seral.

Geolgău a intrat la aceeași facultate, în vreme ce Ungureanu și Negriță au fost admisi la cursurile pentru subingineri.

● La dirt-track avem un nou campion național: Ionel Pavel (Voința Sibiu, elev al antrenorului C. Carabulea), care la 21 de ani este încă junior. El se anunță ca un alergător de clasă internațională, în acest sport atât de spectaculos, dar din păcate puțin popular la noi.

● Panathinaikos Atena, cu Doru Nicolae în formație, se află în momentul de față în Anglia, unde noul antrenor al echipei grecești, englezul Ron Allen, a prevăzut câteva meciuri amicale de pregătire.

● Arbitrii noștri sint tot mai prețuiți și mai delegați pe scena continentală. Astfel, Gheorghe Dragomir a condus, la centru, partida de tineret dintre Ungaria și Suedia, disputată în ziua de 20 august. Trei brigăzi de arbitri români urmează să officieze în cupele europene, la 17 septembrie: Igna, Bărbulescu și Dinulescu la Trabzonspor — Szombierki Bytom, în Cupa campionilor, Salomir, Silaghi și Topan la Kastoria — Dinamo Tbilisi, în Cupa cupelor, Tătar, Retezan și Ianul la Dynamo Dresda — Napresak, în Cupa U.E.F.A. Le dorim succes.

mul cu patru benză ce duce la Constanța, patru pedale a devenit mai „prudent”. Deși tîrziu, noaptea, șoseaua era destul de circulată cu automobiliști care veneau pe litoral ori plecau spre casă (în pofida in-

demnurilor de a nu parcurge distanțe mari în timpul nopții). Farurile mașinilor și bolizii care treceau val-virtej pe lângă el îl cam deranjau pe căluțul nostru. Nici tu căruțaș care să te conducă, nici tu fa-

ruri care să-ți lumineze drumul, cum să te descurci tu, căluț stingher și neajutorat, în condițiile circulației moderne? La un moment dat, — burlăci spieriat de ceva, patru pedale care circula cuminte pe banda I a sensului de mers (de unde se vede că era la curent cu regula care obligă vehiculele lente să ruleze pe aceste culoare) trece pe banda a II-a și de aici peste linia mediană, pe banda doua a sensului opus (de unde să știe bietul căluț chiar toate regulile de circulație?). A mers o bucată bună de drum pe această bandă pînă cind un autoturism venind din sens contrar a intrat în plin, în atelaj. Nevinovatul căluț a fost izbit în plin și luat pe capotă, iar căruța transformată în arșice. Jumătate din corpul căluțului a spart parbrizul, pătrunzind în autoturism în dreptul locului din dreapta șoferului. „Dacă soția și fetița nu stăteau pe bancheta din spate, ci ocupau locul din față, mărturisirea după accident G. M. (șofer profesionist la Intreprinderea Județeană de transport local Constanța), acum nu mai erau în viață”. Pilotul autoturismului 2-CT-7471 rula dinspre comuna Horia spre Constanța

și literalmente nu a văzut vehiculul hipoveniind din sens contrar, pe banda sa de circulație.

Șoferul s-a ales cu o rană la claviculă și mașina avariata destul de serios. Ce credeți că s-a întâmplat cu adeptul lui Bachus? Bietul căluț care a murit în urma coliziunii a salvat de fapt pe inconștientul căruțaș. Catapultat din căruța a luat contact nu cu asfaltul ci a căzut pe iarba și încă într-o poziție „favorabilă” care a avut însă darul de a-l trezi.

Nu a murit nici un om, însă inconștientă unor asemeni căruțași poate provoca oricind accidente deosebit de grave. Nu mai sint vremurile cind pe șosele circula doar patrupezi, care își acordau prioritate de trecere și care îi duceau pe stăpîni „bine făcuți” exact în curtea casei.

Prezum „Colombo” care întoldeauna mai are ceva de adăugat la urmă, am zice și noi: „Poate și șoferul dacă era ceva mai atent reușea să prevină această coliziune”.

Colonel VICTOR BEDA ■

Flacăra pagina 20

Viorel Mateianu, aplaudat pe „Progresul”!

August 1976. Abia re-promovată în prima divizie a țării, echipa Progresul pierde al doilea joc pe teren propriu, după un frumos 0-0 la Constanța. Conducerea clubului, în frunte cu președintele Dumitrescu, ia hotărîrea de a renunța la serviciile lui Viorel Mateianu, cel care renăscuse parcă fotbalul de calitate pe stadionul din strada dr. Staicovici. După cîteva săptămîni, Mateianu pleacă la Baia Mare, avînd însă o mare tristete în suflet și simțindu-se nedreptățit pentru munca sa. La sfîrșitul campionatului, Progresul retrogradează din nou în divizia secundă...

August 1980. Progresul e iarăși în „A”, dar antrenor al echipei este acum Eugen Iordache. Viorel Mateianu vine din nou în parcul cu platan, pentru prima oară de la despărțirea subită de acum 4 ani, dar azi cu echipa din Baia Mare, care între timp a ajuns un nume al fotbalului nostru. Rezultatul e zdrobitor pentru echipa gazdă: Progresul-Vulcan — F.C. Baia Mare 0-3 (0-2)!! Cel aproape 10 000 de spectatori îi fac lui Mateianu o extrem de călduroasă manifestație de simpatie, aplaudîndu-l minute în șir după încheierea partidei. Cîteva sute de oameni rămîn să-l aștepte la plecare, mulți îi string mîna, aproape că l-ar ridica pe brațe, uitînd de necazul pricinuit de echipa favorită. Lîngă ieșire urmează o scurtă discuție cu trei membri din conducerea secției de fotbal. „Astă seară ne intrunim ca să-l scoatem pe Dumitrescu!, în dinșii să-l asigure pe Mateianu. Am auzit că vei lua echipa națională. Nu vrei să te întorci și la Progresul?”

Mateianu nu jubilează. E calm, așa cum a fost și înaintea partidel, și mai curînd trist. Nu-i plac răzburările, deși sint convins că n-a dormit multe nopți, tot gîndindu-se la revanșa pe care și-o va lua asupra „Progresului”. Victoria echipei sale în meciul de sîmbătă trecută a fost mult mai clară decît o arată chiar scorul de 3-0, deși nu toți jucătorii băimăreni au jucat prea bine, Roznai, Sepi, Deac sau Ciohan jucînd mai curînd invers, adică slab. Cu toate acestea, partida a fost permanent la discreția oaspeților, care puteau marca încă 3-4 goluri, dacă înalțășii n-ar fi ratat și Balanca nu s-ar fi opus de cîteva ori excelent. Cît a ținut pasul cu ritmul partidei, Progresul a avut și ea cîteva ocazii, dar morișca băimăreană a măcinat într-atît sistemul defensiv al gazdelor încît, la un moment dat, jucătorii bucureșteni aproape că se loveau cap în cap. „Dar aici cine joacă?!” a strigat o dată Vladimir Marica spre banca antrenorilor Progresului, arătînd spre o zonă prin care se infiltrau permanent cîte trei, patru jucători adversari! Iar finalul a fost de asemenea teribil pentru gazde, a căror evoluție a fost împinsă tot mai evident spre penibil. După autogolul lui Gh. Ștefan,

„Vă rog să scrieți titlul Viorel Mateianu aplaudat pe „Progresul”, era, după încheierea partidei, părerea lui Nichi Dumitriu, un alt mare jucător, gonit cu ani în urmă de aceeași echipă. Într-adevăr, este titlul cel mai bun pentru cronica de față, el conținînd atît satisfacția lui Viorel Mateianu, cît și justiția care i se face lui acum, după exact 4 ani. Acești 4 ani însă să nu uităm, nu s-au scurs oricum. Ei au fost 4 ani de muncă pentru Mateianu, o muncă desfășurată însă într-un climat extrem de proptic performanței, pe care clubul băimăren și factorii de decizie ai județului au știut să-l asigure „fostului refuzat” de Progresul.

DUMITRU GRAUR ■

Duminică la iarbă verde

Pădurea Băneasa, duminică 17 august, ora 11. Autobuzele I.T.B. depun ritmic și conștiincios valuri de vizitatori. Proaspăt „debarcații”, inventariază, din ochi rapid și expert, tonetele cu bere și mișcările, aproximează cozile în minute de așteptare, după care, ori se hotărîsc pentru mici, ori se îndreaptă spre grădina zoologică. Spre zoo drumul e pavat cu bune intenții și coji de semințe. Bunele intenții se rezumă la cîteva tarabe cu diverse, începînd cu banale cosmetice de băcănie și terminînd cu textile care n-au nici un rost aici. Singurele, oarecum pe specific, aparținînd unor indivizi brunetți: gablonzuri, coifuri și trompețele, mingi cu elastic etc. Nimicuri fără valoare, urite, care amintesc de pitorescul mizer al bicicliului de mahala. Nimicurile cu pricina umplu buzunarele unor negustori cu sume pe care funcționarii circumscripțiilor financiare nu le bănuiesc și nici nu se străduiesc s-o facă. Deci semințele, gablonzurile lipsite de gust și guma de mestecat domină „piața” în această zonă de odihnă și destindere, obrăznicia autorilor acestor comerț (foarte mulți și, se pare, bine organizați, de vreme ce nu poți întreba de autorizația unuia că apar imediat alți doi, trei care te înconjoară strategic) depășind adeseori

limitele bunului simț și transformîndu-și relaxarea în nervi și proastă dispoziție.

— Dacă ai liniștea sufletească necesară cumperi micul, crenvurștiul sau berea într-o jumătate de oră. Apoi cauți un loc. Iarbă nu e, bălți însă sint din belșug, chiar și în pădure. Prevăzătorii scot o pătură și caută un loc mai zvințat. Ceilalți caută un copac mai adecvat, prevăzut fie cu o scorbură încăpătoare în care țin berea la rece, fie cu vreo cracă mai coborîtă care să poată fi folosită drept bancă. De leagăne, tobogane și toate cele cite încintă un copil nu mai pomenim. Sint vechi, scirle, au ruginit sau pur și simplu nu merg de loc. Și, pentru că vorbeam de educația unora, simpla priveliște a locului de agrement, așa cum după orele 14, te face să-ți pui mîinile în cap. Dar despre nivelul precar al educației acestora, despre lipsa lor evidentă de bun-simț s-a tot scris. Păcat.

Duminică, pădurea Băneasa arăta ca fără stăpîn. S-au întins și rufe pe crăci, au poposit și mașini care nu aveau ce căuta aici (o Salvare cu număr de Buzău, parcată în fața la „Privighetori”), au izbucnit și scandaluri din cauza băuturii. Cu aerul curat s-a stat mai bine, deși o anumită poluare n-a lipsit...

MIRCEA RAICIU ■

Cronica șoselei

Bietul căluț!

M. P. din comuna Kogălniceanu, județul Constanța, a încercat în ziua aceea tot felul de licori: țuică, rachiu de anason, vin, iar la urmă a „dat-o pe bere”. Cind un cunoscut i-a zis jumătate în glumă, jumătate în serios: „Măi vecine, văz că abia te ții pe picioare, cum o să ajungi tu la „volanul” căruții pînă acasă?”

„Nu-mi du tu mie de grijă, am cal desțept, cum m-a dus și altă dată acasă o să mă ducă și acum”. Și terminînd replica și-a aranjat finul în chip de pernă și s-a culcat.

Calul a înțeles că odată ce dialogul între cei doi s-a terminat trebuie să se pună în mișcare. A pornit-o încetîșor către casă parcă știind că stăpînul nu trebuie deranjat la trecerea peste denivelările drumului de cîmp. La intrare pe dru-

demnurilor de a nu parcurge distanțe mari în timpul nopții). Farurile mașinilor și bolizii care treceau val-virtej pe lângă el îl cam deranjau pe căluțul nostru. Nici tu căruțaș care să te conducă, nici tu fa-

și literalmente nu a văzut vehiculul hipoveniind din sens contrar, pe banda sa de circulație.

Șoferul s-a ales cu o rană la claviculă și mașina avariata destul de serios. Ce credeți că s-a întâmplat cu adeptul lui Bachus? Bietul căluț care a murit în urma coliziunii a salvat de fapt pe inconștientul căruțaș. Catapultat din căruța a luat contact nu cu asfaltul ci a căzut pe iarba și încă într-o poziție „favorabilă” care a avut însă darul de a-l trezi.

Nu a murit nici un om, însă inconștientă unor asemeni căruțași poate provoca oricind accidente deosebit de grave. Nu mai sint vremurile cind pe șosele circula doar patrupezi, care își acordau prioritate de trecere și care îi duceau pe stăpîni „bine făcuți” exact în curtea casei.

Prezum „Colombo” care întoldeauna mai are ceva de adăugat la urmă, am zice și noi: „Poate și șoferul dacă era ceva mai atent reușea să prevină această coliziune”.

Colonel VICTOR BEDA ■

Plagiat sau denigrare?

În nr. din 31 iulie a.c. al acestei reviste, Vlad Matei a răspuns acuzației de plagiat cu niște „argumente” și suze de-a dreptul penibile. Nu aș mai fi răspuns la rîndu-mi dacă Vlad Matei ar fi recunoscut în mod cinstit că „metoda” folosită de d-sa este reproabilă, chiar dacă o utilizează și alți „ilustri magiștri ai noștri”, al căror nume îl ține secret. Poate constitui o suză pentru un hoț faptul că și alții fură? În loc să-și recunoască cinstit greșeala, autorul mă acuză că sint „detractor” și că l-am „denigrat”, urmărind să cîștig astfel „prestigiu și notorietate în știință”!

1. Vlad Matei susține sus și tare că nu a plagiat deoarece a indicat bibliografia. Nu poate constitui o suză pentru nici un plagiat faptul că citează bibliografia „folosită” de Vlad Matei! Nimeni nu poate fi îndreptățit să fure cu toptanul fraze și paragrafe din lucrările altora sub motiv că le-a citat titlurile la bibliografie. Este o problemă de etică elementară pe care Vlad Matei refuză s-o priceapă*. În cazul „utilizării” lucrărilor în felul cum procedează Vlad Matei, trebuie să se facă la bibliografie precizarea: „lista lucrărilor pe care le-am plagiat”: așa ar fi cinstit.

2. Și pentru că Vlad Matei caută o suză

Vlad Matei:

a) „Gh. Rakoczi I poseda... cea mai însemnată putere militară și înțelegea că cele două țări de peste munți să-l fie subordonate... Vasile Lupu, venit în scaun ca om de încredere al turcilor și al cercurilor grecești constantinopolitane, spera ca, cu ajutorul grecilor, să-și instaureze propria lui hegemonie asupra celor trei țări” (p. 146).

Vlad Matei:

c) „...conducător militar și diplomat iscusit, a reluat pe alt plan, și în alte condiții istoria lui Mihai Viteazul. El a făcut din domnia sa o perioadă de echilibru intern, de refacere a țării” (p. 142).

d) „...La Praga și Varșovia, la Viena și Madrid, la Constantinopol, Veneția, Paris și Londra s-au adunat mii de rapoarte, scrisori etc... pe lângă ele, peste 50 de cronici din cele trei țări cuprind în paginile lor imagini vii din agitata domnie a lui R. Șerban” (p. 142) etc., etc.

*) Pentru ca să înțeleagă și d-sa ce înseamnă „a plagia”, reproduc definiția după dictionarul din 1975: „a-și însuși, a copia total sau parțial ideile, operele etc. cuiva, prezentându-le drept creații personale, a comite un furt literar, artistic sau științific”.
Este vorba deci de furt!

în bibliografia citată, iată un exemplu grăitor de felul cum citează d-sa lucrările „folosite”: la p. 49 din cursul privind perioada 1711-1821, după ce „împrumută” din lucrarea lui Florin Constantiniu, *Relațiile agrare din Țara Românească în secolul al XVIII-lea*, p. 50, un paragraf întreg care se încheie cu textul „Mobilitatea agriculturii explică, în parte, și mobilitatea oamenilor. Deplasarea la intervale scurte a terenurilor cultivate a impus vieții rurale un dinamism care, în condițiile unei fiscalități excesive, s-a transformat în strămutări în masă, de lungă durată sau definitive”, Vlad Matei nu trimite — cum e firesc — la lucrarea de unde a luat textul, ci la opera d-sale *Colonizarea rurală în Țara Românească și Moldova*, p. 77-92! Cum poate fi calificat acest procedeu?

3. Vlad Matei „ai afirmă că acuzația după care și lucrarea sa despre *Moștenirea lui Mihai Viteazul* ar fi un plagiat este „total gratuită”, deoarece a indicat bibliografia pe baza căreia a „elaborat” acest material. Pentru ca cititorii să se convingă că „elaborarea” eruditului profesor constă și în acest caz tot în plagiat, iată doar câteva exemple din numeroasele ce se pot da:

Istoria României, III:

a) „Gh. Rakoczi I poseda... cea mai însemnată putere militară...”, înțelegând ca cele două țări de peste munți să fie sub suzeranitatea lui... Vasile Lupu, venit în scaun ca om de încredere al turcilor și al cercurilor grecești constantinopolitane, ... voia să instaureze cu sprijin grecesc propria lui hegemonie asupra celor trei țări” (p. 165).

b) Pentru atragerea Moldovei în ligă se recurge din partea polonă la căsătoria lui Janusz Radziwiłł, marele hatman al Ucrainei, cu Maria, fiica lui Vasile Lupu... Cei doi domni... trebuiau să aibă gata 25 000 de oameni de oaste” (p. 171).

C. Rezachevici în „Mag. Istoric”, 1970, nr. 10:

c) „conducător militar...”, diplomat iscusit... domnia sa reia pe alt plan și în alte condiții istoria lui Mihai Viteazul... a făcut din domnia sa o perioadă de echilibru intern, de refacere a țării” (p. 70).

d) „La Praga și Varșovia, la Viena și Madrid, la Constantinopol, Veneția, Paris și Londra s-au adunat mii de rapoarte, scrisori... pe lângă ele, peste 50 de cronici din cele trei țări române închid în paginile lor imagini vii din frământata istorie a domniei lui R. Șerban” (p. 71) etc., etc.

Dealtfel, colegul C. Rezachevici a alcătuit acum cîțiva ani un material în care infiera metoda de lucru a lui Vlad Matei, dar a renunțat să-l publice cînd ilustrul profesor i-a explicat că l-au plăcut așa de mult frazele sale încît nu le-a mai modificat pentru a nu le strica frumusețea! Vlad Matei se dovedește astfel a fi un estet, care nutrește un mare respect pentru

frumusețea stilului autorilor utilizați în „elaborările” sale științifice. De ce nu respetea Vlad Matei și dreptul de proprietate al acestor autori asupra textului lor? Cum împacă Vlad Matei simțul său estetic cu etica profesională? Aceasta este „arta” lui Vlad Matei: un estet străin de etică!

4. Pentru a nu fi singur în această penibilă situație, Vlad Matei susține că și subsemnatul ar face parte din aceeași tagmă cu d-sa și dă ca exemple citeva scurte fragmente din lucrarea mea *Vlad Tepeș* care prezintă asemănări cu unele expresii folosite și de B. T. Cămpina, autorul atît de des citat în lucrarea amintită. Oricine compară primele două exemple poate constata că este vorba de idei asemănătoare, luate din aceeași izvoare, din care se citează și exprimate într-o formă apropiată (nicidecum identică ca la Vlad Matei!). Toți oamenii de știință vehiculează numeroase date și idei moștenite de la predecesori, acestea constituind „zestrea” sau bunurile comune ale fiecărei științe. La citatele 3-4 (care constituie de fapt un singur paragraf), Vlad Matei a omis voit să amintească faptul că eu citez în notă și izvorul (Beheim) și pe B. T. Cămpina, *Complotul*, p. 602-603, al cărui text a fost preluat apoi de *Istoria României* vol. II, p. 470. Aceeași este situația și cu exemplul 5, unde-l citez pe N. Iorga, *Acte și fragmente*, de unde am luat citatul, utilizat și de B. T. Cămpina. Aceasta fiind situația, acuzația lui Vlad Matei că și N. S. „copiază idei și texte (adesea ad litteram) fără a cita autorii și lucrările pe care le folosește din plin” este absolut gratuită (aceasta e „o denigrare”) și nu poate servi în nici un caz drept suză lui Vlad Matei care fură din diverse lucrări peste 100 de fraze

și paragrafe întregi a căror evidență am alcătuit-o. Ceea ce mi se pare foarte curios este că — pe baza unor astfel de „exemple” — Vlad Matei mă acuză de plagiat, în timp ce adevăratul furt pe care-l practică d-sa nu-l consideră plagiat pe motiv că a citat bibliografia! Ciudată logică! Eu sint acuzat de „rea-credință” și „lipsă de răspundere” cînd dovedesc că Vlad Matei este un plagiator. Poate fi învinuit de „rea-credință” un om cinstit care semnaleză un plagiat? Atunci ce pot spune eu de acuzația nedreaptă a lui Vlad Matei?

5. Răspunsul lui Vlad Matei cuprinde numeroase alte inexactități. Voi răspunde doar la citeva din acestea:

a) Este neîntemeiată afirmația lui Vlad Matei că d-sa a alcătuit „primul curs de sinteză apărut în țară”! D-sa uită cursul tipărit în 1966 al profesorilor Ștefan Pascu, C. Cihodaru, I. Ionașcu.

b) Nu am „insinuat” că cele două cursuri au fost „reeditate” în 1979: cursurile pe care le-am avut la dispoziție poartă dată 1979, fără nici o precizare cu privire la numărul edițiilor, pe care nu aveam de unde să-l cunosc. Dar are vreo importanță numărul edițiilor unui curs plagiat?

c) Afirmația despre „înălțuirea logică a faptelor” se referă fără îndoială la înălțuirea paragrafelor plagiate. De pildă, paginile 9-11 din cursul privind sec. XVII-lea sint un colaj de texte după *Istoria României*, III, p. 16-23, și *Istoria României*, Compendiu, p. 205-206. Chiar dacă referenții și cadrele didactice invocate de d-sa nu au semnalat plagiatul, aceasta nu poate constitui o suză pentru procedul lui Vlad Matei.

N. STOICESCU ■

Ce face omul cînd nu-l vede nimeni

Plapuma-paravan

Ca urmare a unei sesizări de la oamenii muncii, serviciul economic al Miliției Capitalei i-a făcut o vizită, acasă, lui S. P., lucrător la Cooperativa „Fotografia București”. În numai cîteva minute s-a putut constata că S.P. are la domiciliu un laborator foto improvizat în baie, iar în autoturismul său, mai precis în torpedoul autoturismului, s-au găsit 324 fotografii 6x9, bătate fiecare, cu grijă, în cite un plic, pe toate plicurile fiind scrise, ordonat, numele și adresa titularilor. De asemenea, s-a mai găsit suma de 4 200 lei, provenind de la fotografiile predate în aceeași zi. Dacă ar fi apucat să dea și fotografiile din plicurile încă neimpărțite, S. P. ar fi ajuns la frumoasa sumă de aproximativ 6000 lei.

Bani primiți pentru o muncă „particulară” pentru care nu avea autorizație.

Bani primiți de la clienți pe care și-i recruta „la serviciu”, unde lucra prin contract de muncă, serviciu care pentru S. P. era o minunată „plapumă legală”.

Cu această plapumă își acoperea omul lucrul clandestin.

Pină la urmă însă plapuma a plesnit!

Nu se putea întinde la infinit.

Nu se putea întinde spre a acoperi și... un apartament de 3 camere (pentru care a plătit pină la această oră 80 000 lei), și un autoturism în valoare de 70 000 lei, și alte „mărunișuri”, toate achiziționate numai în ultimii 3 ani.

E ușor deci de dedus că un cîștig de 6000 lei pe zi se repeta de mai multe ori într-o lună de „muncă particulară”.

Atingem cu acest caz problema „particularilor ilegali” — tratați adeseori cu o nefericită indiferență sau, mai rău, cu un fel de înțelegere mărinimoasă de unii dintre noi și (mai ales) de întreprinderile la care se aciuiesc — care de ochii oamenilor și ai statului își iau cite o slujbă de plapumă-paravan în spatele căreia își fac nestingheriți afacerile.

E adevărat însă că atunci cînd apucă să fie „stingheriți”, se lecuiesc definitiv...

MARIUS POPECU ■

Un portret robot în stil Ciclop

Mai ceva ca Iosefini, drămuind, jonglînd cu economiile noastre într-o sîestă prelungită cu laurt, plătim tribut vieții trepidante moderne și extraordinar de rapide. Există un obicei, mondial altminteri, încetănit și la noi, ca în schimbul banilor pe care îi dai să preținzi contravaloarea lor stabilită tarifar pentru: casă, brînză, mărar, scaune, bujii, murături, banane etc. Astăzi vă oferim portretul unui individ scăpat ca prin urechile acului într-o funcție de care profită din plin, poziție standard de pe care își aruncă peste umăr acel faimos „noi muncim aici, dom'le!” Curios lucru, deseori, în scurte reportaje raid-anchetă, am auzit această propoziție formulată de către bișnăarii din strada Covaci sau de toți cei care se prefac că fac ceva.

Vom face cuvenita distincție că ne aflăm într-o unitate socialistă și, ca să nu jignim colective de oameni cinști și harnici, precizăm să ne aflăm pe cel mai faimos platou de reparații a autovehiculelor colorate fără de care pulsația unui oraș modern ar înceta să existe. Nescriș încă pe această clădire, construită special, cu rampe și tot ceea ce este necesar, stă un verset din Dante: „Lasciați ogni speranza voi che entrate” sau mai pe românește: lăsați orice speranță voi care intrați. Aici totul e deosebit. Cei ce intră triști vor ieși cîteodată veseli. Cei veseli din fire se vor întrista. Apele se fac, se desfac. O adevărată școală a tensiunii arteriale. Și toate acestea sub tainica sabie a lui Damocles, fiindcă dacă privești în sus e greu să confirmi că la Ciclop sau altundeva se întimplă ceva nelegal în ceea ce privește maltratarea psihică a bucureștenilor. Dar insistînd cu privire asupra solicitărilor am bănuială că totul este posibil. Într-o astfel de unitate există trepte ierarhice și specialiști în mecanică, tinichigerie, vopsitorie, electrică etc. și... funcții! Printr-o stranie și nefericită conjuncție aici s-a pripășit un individ (mărunțit cum îl cheamă), să-i zicem Ionescu Gabriel, Niță Floarea, Daniel Niță Făniță... în orice caz ceva pe aproape. Ca să nu ne încurcăm, noi îl vom nota simplu

G.N. Semn particular: pronunță destul de des „noi muncim aici, dom'le”. Practic, ce face G.N. aici? Care este diagrama muncii lui în terorizanta sa trecere prin hală? Nu face nimic. Nu are diagramă. E prea scurtă. Și totuși. Avînd o putere nativă de a întui starea de spirit a clientului, G.N. poate computeriza într-o fracțiune de secundă cine este individul din fața lui, ce poate și ce fel de caracter posedă. Un tip, de exemplu, care poartă sandale de 65 de lei, ținînd în mînă un covrig de 80 de bani, este din capul locului pierdut. El nu va căpăta hirtiuța iscalită de G.N. care-i dă dreptul să intre pentru a-și repara „bidonul”, nici dacă leșină. Pentru că asta face G.N. aici: dă bilețele. Dacă zîmbiți acum înseamnă că n-aveți pic de imaginație. Ce satisfacții morale și materiale îți oferă această funcție a hirtiuțelor. Vă spunem noi: un **ciolan gigantic!** Acela care dă bilețelele cui și cînd să i se sudeze tinicheaua este un om făcut. Viața începe să-și aibă rostul ei și nimeni nu-i mai stă în față. G.N. știe acest lucru. Dur (cu cei slabi), intrigant, fluid, mimînd cîntea pină în măduva oaselor, e pătruns pasămite de o datorie în serviciu ieșită din comun, și cu o dulcagărie care îți străpezește dintii spune scurt:

— Stați la rînd! Băgați-vă mașina în parc, așteptați două luni și după aceea discutăm.

Această punere la punct nu este o simplă punere la punct cum ați fi tentați să credeți. Apelativul, tonul stăpînului de feudă te umilesc. Acesta este și scopul urmărit de G.N. Prin ton, prin arogața cu care îl tratează pe cetățean, acesta trebuie să se simtă umilit și în mai puțin de trei secunde, dintr-un fioros grăbit G.N. îl transformă într-un fel de mielușel cuminte. Aceasta este arma cu care luptă G.N. Sigură și eficace. Arătați-mi mie — facem o paranteză — sanitarul, radiotelegrafistul, scriitorul, sportivul, economistul, inginerul constructor și alții în stare să reziste acestei formule laser. G.N. nu dă,

nu ia. Trăiește, cum s-ar zice, din pagubă. Adunînd pe fărăs fărîmături de șmecherie, G.N. își vîntură lichelișmul cu simulată candoare, arborînd preocupări transcendente într-o totală suficiență pe care oamenii se prefac că nu o văd. Ambiția lui este de a-și face relații, cit mai multe relații. Aceasta reiese și din măiestria cu care G.N. știe ca în discuții boborosite să-i scape întîmplător numele cutărui procuror, avocat sau om sus-pus, care i-ar fi îndatorat lui pină în unghii. Cineva îl susține. Dcocomdată nu știm cine. Pentru că de fiecare dată cînd face o boacăna G.N. cade hopa, tot în picioare. Deci, ținînd în mînă pixul său de trei lei, cu vocea sa și gesturile justițiare, imparte și desparte pe furioși de calmi, pe sperați de creduli. Speraiții sint avertitului său cel mal nutritiv. Un disperat poate fi cîteodată o gustărică dar niciodată un prinț. Prințul cel bogat, ca să zicem așa, sint grăbiti. Un grăbit face orice ca să obțină peticul de hirtie, ceea ce înseamnă: **admis de a intra fără a mai sta două, trei luni în parcul... relievelor de tinichea.** Precizăm că le spunem grăbiti celor care nu au timp să aștepte și le spunem sperați celor care au așteptat dar cînd și-au luat în primire obiectul, își dau seama că după primii 10-15 kilometri li se crapă toba. Frica oamenilor de acest corifeu al atelierului de reparații a ajuns pină acolo încît le este teamă să-i reproșeze chiar și reparația... nereparată pentru care au plătit bani buni! A schița măcar un gest de nemulțumire, cit de firav, în fața lui G.N. este la fel de grav ca pămîuirea în public. Pentru că aceasta înseamnă îndrăzneală, iar îndrăznețul care a încălcat cu un milimetru limitele plecăciunilor atrage după sine semnle discret al responsabilului cu tinicheaua: degetul mare în jos ca la Colosseum, ceea ce înseamnă „decapitarea” obraznicului solicitator. Un astfel de leagăn patrician cu imense state de osîndă este și locul cel din urmă ales de G.N., să zicem secția tinichigerie de la Ciclop. S-a întîmplat odată ca un grăbit disperat, un îndrăzneț, să-i țină piept „Ciclopul este unitatea dv. personală?”

Știi ce i-a răspuns G.N. surprins de această situație neprevăzută? „Mă... cînd îți-o da doi pumni în gură îți vîrs

borșul pe nas!” De putut, poate. E vinjos, bine hrănit, odihnit, în stare să răstoarne o căruță cu umărul. Chiar după acest incident G.N. nu a pătîit nimic. Pentru că, repetăm, cineva îl ține în brate. Desigur, fără putere, avînd doar o mare doză de insolență. Acest lucru este evident din moment ce toată lumea știe de aportul negativ al lui G.N. printre colegii lui de muncă numiți de el în mod abuziv: **puturoși și habalere.** Totuși, continuă să stea într-un post în care prevederile statului de funcționare nu-i permit, pentru că nimeni nu e convins că acest individ ar avea act oficial de studii care să-i justifice calificarea în sudură, table indoite sau echipamente torsionate. Infiltrat în competența de „maistru”, se pare că Cooperativa Automecanica, pe unde a trecut, a renunțat la serviciile sale tocmai pe motiv de incompetență, plus o mică afacere nebuloasă cu niște „mărunișuri”. Actele există pe undeva. Există și martori, dar toată lumea stă la pîndă fiind convinsă că relațiile acumulate de G.N. sint capabile de orice. Din respect pentru munca acestor unități Ciclop, pe care timp de un deceniu le frecventăm (timp în care am văzut și noi destule), credem că a sosit momentul să zicem astfel: dacă are o meserie, dacă e deștept, harnic și plin de inițiativă, pentru că tot se vaită în particular: „cîștig puțin, dom'le”, poate că ar fi foarte nimerit pentru G.N. să munteamă să-i reproșeze și nu teoretic (împărțind „hirtiute”) în altă parte în meseria pe care, probabil, a uitat-o de mult. În acest scop relațiile i-ar fi binevenite.

Și pentru că știm destule, dar nu îndeaajuns, lăsăm loc să ne mai sînuim și alți cetățeni care s-au lovit de Niță, să ne mai povestească și alți disperati despre climatul de la acest Ciclop un'ce pină și portarul se comportă cu ostilitate de parcă aceștia ar veni aici nepoftiți ca să le fure pepeni personali din bostăniaria personală.

MIHAI SAGEATĂ ■

P.S. Orice asemănare de nume sau fapte cu unitatea Ciclop-Bujoreni nu este deloc întîmplătoare.

Lumea în care trăim

Esența unui prestigiu

„România — Ceaușescu“. Două cuvinte ce răsună astăzi pe toate continentele, în toate limbile pământului, ca un omagiu adus unei țări ce și-a demonstrat vocația pașnică și și-a câștigat un înalt prestigiu în rindurile tuturor statelor lumii, un omagiu adresat unui mare conducător, respectat, prețuit și stimat pentru neobosită sa activitate consacrată asigurării dreptului la viață și la libertate, la pace și progres al poporului său ca și al tuturor popoarelor lumii.

Ne-ar trebui spații imense pentru a trece în revistă aprecierile elogioase, expresiile pline de respect și simpatie la adresa politicii românești și a președintelui României, Nicolae Ceaușescu. Prestigiul fără precedent al României, simpatia de care se bucură astăzi țara noastră în lume, exprimate în declarațiile celor mai de seamă personalități ale contemporaneității, subliniate în comentariile presei sau în nenumăratele lucrări ce văd lumina tiparului pe diferite meridiane, sint, în esență, rezultatul unei politici care și-a relevat cu consecvență exemplară caracterul constructiv, spiritul dinamic, principialitatea desăvârșită. Mai ales în ultimul deceniu și jumătate, politica externă românească s-a afirmat statornic ca politica unui stat independent și suveran, politică aflată în totală concordanță cu aspirațiile și năzuințele fundamentale ale poporului și, în același timp, în deplin consens cu interesele generale ale socialismului, progresului și păcii, ale înțelegerii și colaborării între toate popoarele lumii. Prin tot ceea ce face, România demonstrează că orice stat, indiferent de dimensiunile sale, poate și trebuie să-și aducă contribuția la soluționarea pozitivă a marilor probleme ale contemporaneității și că fiecare stat trebuie să facă dovada unui înalt spirit de responsabilitate față de destinul planetei.

Preocuparea permanentă a României față de evoluția mondială, aportul său în propuneri, sugestii și inițiative exprimă năzuința fierbinte a poporului român, constructor al unei vieți noi, de a trăi într-o lume mai bună și mai dreaptă, o lume fără arme și războaie. Făurirea unei asemenea lumi este de neconceput fără așezarea pe baze noi, principiale, a relațiilor internaționale, pe asigurarea unei dezvoltări care să garanteze fiecărei națiuni independența și suveranitatea, neamestecul în treburile interne, inviolabilitatea teritorială, deplina egalitate, avantajul reciproc, care să pună la adăpost toate statele de orice act de forță sau de amenințare cu forța. Permanența orientării întemeiate pe aceste principii reprezintă izvorul imensului prestigiu românesc în lume de astăzi. Căci popoarele recunosc în România o apărătoare a dreptății împotriva nedreptății, a echității împotriva inechității. Tocmai de aceea se bucură de ecou poziția României potrivit căreia edificiul păcii, o lume mai bună și mai dreaptă, trebuie construit pe baza durabilă pe care o asigură independența națională. Nu poate exista echitate și justiție fără respectul independenței. Este un punct de vedere pe care

România socialistă, tovarășul Nicolae Ceaușescu l-au afirmat cu tărie și statornicie.

Problemele prezentului sint multiple și dificile. Cursa înarmărilor, înmulțirea arsenalelor nucleare, cu uriașul pericol pe care îl determină, pun cu acuitate necesitatea dezarmării. Enorme decalaje, împărțirea lumii în bogași și săraci reclamă eliminarea subdezvoltării, o nouă ordine economică. Europa este preocupată de asigurarea securității ei. În diferite zone ale globului există focare de încordare și conflict. Soarta destinderii, oricum fragilă, este periclitată. În viziunea României, actuala situație politică mondială face imperios necesar ca toate problemele litigioase între state, conflictele și diferendele internaționale să fie soluționate numai și numai pe cale politică, prin tratative, renunțându-se cu desăvârșire la politica de forță, respectându-se independența și suveranitatea fiecărei națiuni.

România, conducătorul ei, afirmând un punct de vedere realist, lucid, merg dincolo de simpla abordare, investigare și dezbateră a fenomenelor și proceselor mondiale, aducând contribuții de o deosebită valoare teoretică și practică la soluționarea problemelor cu care este confruntată contemporaneitatea. Fie că este vorba de dezarmare, de noua ordine, fie că ne referim la securitatea europeană sau la rolul O.N.U., România a lansat constant numeroase propuneri și inițiative de o largă rezonanță, propuneri și inițiative ce s-au bucurat de o înaltă apreciere și care s-au impus prin spiritul lor constructiv, prin largă deschidere spre realitățile lumii în care trăim. Realismul acestor propuneri, forța lor practică, valoarea deosebită pe care o relevă explicațiile și audiența lor, prestigiul pe care îl conferă orientarea României.

România întreține astăzi relații diplomatice cu 137 de state, față de 63 în 1965, și dezvoltă raporturi economice cu 143 de țări de pe toate continentele lumii, față de 98 în urmă cu 15 ani. Sint cifre care exprimă concentrat un adevăr al zilelor noastre: România are astăzi mai mulți prieteni decât oricând în istoria sa multimilenară. Prieteni pe care i-a dobândit prin modul în care acționează, prin consecvența și principialitatea politicii sale. Prieteni pe care i-a câștigat prin înaltul spirit de responsabilitate cu care abordează problemele multiple, deosebit de complexe, care confruntă astăzi națiunile și popoarele lumii. Creșterea continuă a prestigiului României, al partidului nostru este legată indisolubil de ampla și neobosită activitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, de cufetăria, fermitatea și consecvența sa exemplară în îndeplinirea îndatoririlor naționale și internaționale, de rolul său hotărâtor în elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe românești. Neobosită sa activitate, vizitele efectuate de președintele României în zeci și zeci de țări de pe glob, întilnirile și conșorbirile cu conducătorii unui impresionant număr de state și de partide, cu reprezentanți de seamă ai opiniei publice mondiale, documentele semnate cu prilejul acestor vizite și întilniri, propunerile și inițiativele sale în problemele fundamentale ale lumii contemporane sint tot atâtea contribuții de esențială însemnătate la puternica afirmare internațională a României.

„Ceaușescu—România“. Două cuvinte ce răsună astăzi pe toate continentele, în toate limbile pământului. Două cuvinte ce exprimă înalta considerație pe care popoarele lumii o poartă României, președintelui națiunii noastre libere și suverane, stăpînă deplin pe destinele ei.

AL. PINTEA ■

Mondo umano ?

Anzii lui Pop

În primăvara lui 1968, un alt mare ziarist, patriot, comunist și sprijinitor împătimit al tinerilor în groaznic de frumoasa gazetărie mi-a stabilit pe Eugen Pop ca un prim contact și îndrumător pentru o posibilă prezență în cîmpul calandrelor, albelor, spalturilor și manuscriselor, adică printre cei numiți „istorici ai clipei prezente“.

Pe cit era de scund pe atît era de delicat, pe cit era de prins de problemele de care se ocupa pe atît de ușor răspundea unei solicitări, pe cit era de personal în ceea ce scria pe atît era de darnic a sublinia calitățile colegilor. Apoi, într-o bună zi a plecat în Anzi pentru a-i vedea în toată splendoarea lor, pentru a-i înțelege în toată complexitatea lor, pentru a le găsi chei pe potrivă și nu speraie confecționate ca un articol mărunț, insetat de semnătură și oarece ciștig. Venea dintr-o lume în care cumpătarea, judecata profundă, cultura serioasă, experiența solidă de viață, menirea profesională, crezul ideologic se află întotdeauna la înălțime.

După un timp, poate mai lung sau poate mai scurt, a revenit din Anzii atît de depărtați geograficește și s-a tot gîndit cum să-i facă mai de înțeles, cum să le descrie mai exact tainele, cum să-i înalțe fără să-i coboare pe ei și lumea lor, cum să-i apropie fără să-i micșoreze pe ei și popoarele de la poalele lor.

Și e cert, zic eu, că proiectele ce s-au sedimentat acolo, în călătoriile la Bogotă, Quito, Lima, Santiago de Chile, La Paz, Cuzco, Viña del Mar, Ayacucho, Machu Picchu și în cine mai știe ce colțșor aparent neînsemnat al Anzilor, au devenit realitate în zilele cînd el a revenit aici, în țară, și le-a definitivat pentru tipar.

Așa s-a plămădit „Chei pentru porțile Anzilor“, carte pe care am citit-o pe nerăsuflăte, insetat de avalanșa de fapte și idei, de prezențe distincte ale oamenilor, de recurgere la fascinantele legende ale acelei lumi, de implicare a lor în real, de lirismul cînd frust, cînd tandru; de bogăția de imagini unde se vedea că autorul se simțea în voie pe meleagurile lui Pablo Neruda, Julio Cortazar, Alejo Carpentier, Gabriela Mistral, Gabriel Garcia Marquez, Jorge Luis Borges, Javier Heraud, a poveștilor peruaniilor, a baladelor incașe. Pentru cine nu crede, i-ar fi suficient să parcurgă doar „Băiatul și acvila“.

Dar, iată, cartea, tulburătoare carte „Chei pentru porțile Anzilor“ semnată de Eugen Pop în Editura „Albatros“ a apărut zilele trecute, cu numai cîteva zile după o plecare a lui seînor, dar nu în Machu-Picchu, ci răpit deodată de o acvilă dar nu andină. Și iată-ne spunind chiar și în lipsa lui că de la „Meditațiile sud-americane“ ale lui Hermann Keyserling n-am mai înfîlțit lucruri atît de percutante, personale și profunde ca aceste „Chei pentru porțile Anzilor“ lucrata migălos de seînor Eugen Pop, Poate „ele“ vor dănuți în inimile oamenilor asemeni legendelor, poveștilor și piscurilor ce le-au inspirat pentru că prea au dispărut cu repeziune din librării.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Despre Academia ITALIA

Este o deosebită plăcere pentru mine să prezint cetățenilor țării noastre, genetic artiști și muncitori, Academia — ITALIA — a Artelor și a Muncii, care recent m-a onorat cu titlul de academician „honoris causa“, mi-a conferit medalia de aur și premiul ITALIA '80, cum spun domniilelor, „pentru activitatea științifică desfășurată în slujba salvării monumentelor istorice din țara noastră (n.n. Italia) și din alte țări“.

Scopurile nobile ale acestei Academii sint de a uni și apăra interesele proprietății intelectuale ale creatorilor din domeniul artelor, literaturii și științei, așa cum pînă de curînd se și numea Academia, care recent și-a schimbat titulatura. Academia, cu profunde semnificații democratice, care are drept prim scop a le face membrilor cunoscută „opera“, închinată înfrumusețării și perenificării vieții și creației omenești și a o valorifica în scopuri nobile, are sediul la Salsomaggiore Terme — Parma; sediul ei este un palat din sec. XVIII, care se împletește cu însăși existența ei ca instituție de cultură.

Activitățile ei prin „banca de artă“, „biblioteca internațională de artă“ și în special prin PINACOTECA DE ARTA VECHIE ȘI MODERNĂ, precum și prin „Sindicatul autonom unitar al artiștilor“ îi conferă nu numai un caracter național ci în special internațional.

Ținem să apreciem publicația periodică buletinul Academiei, „Dicționarul artiștilor italieni contemporani“ și în special

„Dicționarul artiștilor europeni contemporani“.

Artiști români, după părerea noastră, trebuie să fie prezenți în acest dicționar sau să devină membri ai Academiei, ca oameni de cultură diversificată.

După cum știu, în prezent sint numai trei membri români în afară de semna-

tarul acestor rînduri, ceilalți doi fiind strălucii pictori arădeni, soții Sasărman, care figurează deja în dicționar. Dar ca dinșii sint mulți, foarte mulți, care ei inșiși ar putea forma un dicționar.

Prin prerogativele mele de membru al Academiei Italia pot propune fie noi membri români, fie includerea în „Dicționar“ a celor mai merituosi artiști contemporani. Cred că pentru cunoașterea artei noastre naționale, care este o artă de mare calitate și prestigiu, ar fi utilă oferirea unor cărți de artă, cataloage de expoziții, pliante ș.a.m.d., activitate și acțiune pentru

care să facem apel atît la artiștii care doresc să se facă cunoscuți peste hotare cit și la forurile oficiale cum ar fi Uniunea artiștilor plastici și altele. Deocamdată, personal, am început să ofer ultimele noastre publicații de artă.

Eu cred de asemenea că prezența artiștilor noștri în expoziția permanentă de artă, cu durata de un an, după care se oferă prestigioase premii (6 premii ITALIA în valoare de 1.000.000 lire, 6 burse de studii de 6 luni, 2 premii VICTORIA MUNCII dedicate artiștilor de peste 60 de ani și 100 de mențiuni pentru lucrările semnificative), este necesară.

De asemenea, o cale de a face mai cunoscută arta românească contemporană este și depunerea la banca internațională de artă a unor opere de artiști români, care le pot valorifica în cadrul legalității noastre naționale.

Sperăm că am reușit pe scurt să facem cunoscută activitatea Academiei ITALIA, oamenilor de cultură din România și să stimulăm o efervescentă cooperare care să vină în întîmpinarea scopurilor acesteia, atît de nobile și democratice.

În discursul de recepție care mi-a fost programat în septembrie a.c. cu ocazia decernării premiului ITALIA, am propus și mi s-a acceptat subiectul „Metode românești noi de conservare a monumentelor istorice“ în care voi prezenta propriile noastre metode precum și ale unor colegi români cum este inginerul Ion Istudor. Sperăm că în acest fel „școala“ înființată de noi în acest sens în 1939, prin primul laborator de cercetări în domeniul conservării bunurilor culturale să fie cunoscută și de străinătate.

Dr. ing. DINU MORARU ■

Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogoch

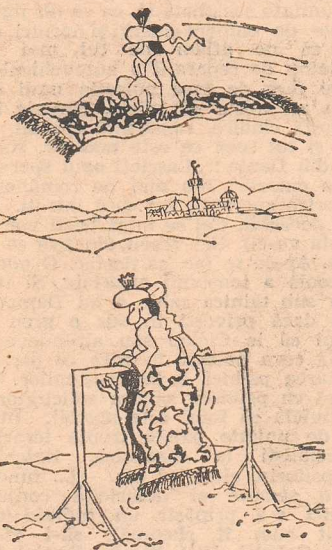
În insula Anglesey din Țara Galilor (Marea Britanie) se află o localitate care și-a dobîndit fama datorită lungimii nu-

melui ei: 58 de litere. Localitatea se numește Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogoch. Bineînțeles,

în afara galezilor numai lingviștii cu vechi state de serviciu pot citi, pronunța și, mai ales, ține minte acest cuvînt suigeneris. Muritorii de rînd, în frunte cu englezii, se descurcă folosind perifrăze de tipul „orașelul cu nume lung de pe insula Anglesey“. Ceea ce nu înseamnă că nu sint dornici de a vedea și ei, la fața locului, cum arată localitatea și, în special, cum izbutesc factorii de resort să-i scrie numele pe tăblițele indicatoare. În consecință, orașelul este un punct de atracție pentru turiști, care țin neapărat să se fotografieze lingă o inscripție cu numele localității. Deosebit de căutate sint vederile, brelocurile și alte suveniruri care au imprimare pe ele faimosul toponim. Fotografia noastră înfățișează tăblița cu numele orașelului, instalată la gară.

Lumea se amuză

(După „Panorama“ — Polonia)

Ochii și urechile lumii

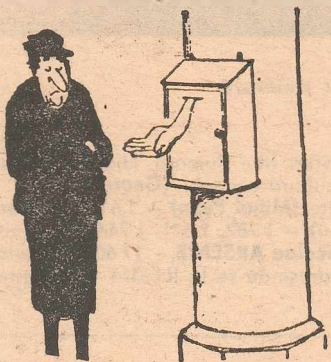
August 1850

Printre atâtea evenimente date cu ziua de 21 august în era noastră, lată azi 130 de ani de la înmormintarea lui Honoré de Balzac. Săcriul i-a fost însoțit de ministrul de interne Baroche, de criticul Sainte-Beuve — care niciodată nu l-a prețuit pe măsură, asumându-și astfel un păcat pentru care mulți nu-l vor ierta, aceștia uitând că măsurându-se cu Balzac, criticul a dat propriei sale meserii și opere o statură balzaciană — de Alexandre Dumas, Victor Hugo și George Sand. Se păstrează în reportajele acelei zile pariziene, vorba șoptită pe drumul funebru de ministrul Baroche, către Victor Hugo: „C'était un esprit distingué"! Dacă e în general pozitiv ca ministrul de interne să aibă o bună părere despre scriitorii de geniu, e cu atât mai bine când au și dreptate. Balzac a fost un romancier, adică un savant, un arhitect, un inginer, un industriaș, un chimist, al pasiunilor și, firește, toate laolaltă, dau „un spirit deosebit"; în istoria operelor omenești el se distinge ca un pisc care, e drept, a putut să apară multora, prea multora, accesibil, el păstrându-și acele taine de faună, floră, rocă și oxigen care-l permit să domine o perspectivă și să definească, pentru multă vreme, formele de relief ale unei hărți totdeauna ciudate și complicate. El fascinează până departe, în timp, imposibil la întepierile de modă și climă, răsucind cu o singură răsufare, de masiv muntos, obiectele de gust și de temperament. Detestând orice dictat în literatură, voi recunoaște totuși că mi-a fost și mi-a rămas suspect tot omul care mi se laudă că „Balzac nu e pe gustul meu...". De fiecare dată la această afirmație, spiritul mi s-a încordat și sprincenele mi s-au încrunțat, sistematic constatând că nu „Salonul cu momii" ieșea prost din argumentarea respectivă ci gustul pe care se buzia disprețul. Mulți socotesc de „bon ton" a considera „Comedia umană" — schematică, grosolană și, mă rog, tezistă, fără să fie atenți la nuanța că la Balzac totul se ține pe o respirație de ordin supranatural, ca în epopeile de bază ale omului. Ca de obicei, în jocul excluderilor snoabe și nătinge ceea ce i se opune, ca model, e fie derizoriu sau iluzoriu ca antibalzacianism: Proust, de pildă, s-a dovedit că are în grinzile operei sale toate calculele de statică ale „Comediei". Faulkner — alt opus — mergea la el cu „Comedia umană" — „ca s-o poată deschide cind vroia să întâlnească un om". Azi nimeni nu mai poate dura o operă literară, fără studiile lui de rezistență a materialelor umane, de „organizare a vocii", fără metodele lui de observație, așa cum oricât ar fi evoluat chimia nu se poate înălța nimic fără tabloul elementelor lui Mendeleev, care, doar celor fără gust și știință, li se pare sărac, schematic, și de ce nu, tezist. Iar în zilele cind mi se face dor de verișoara Bette, de doamna Marneffe, de Biroteau, de Lucien de Rubempré, cind mi-e poftă să pun pe limbă o frază care începe cu: „Într-o frumoasă zi de vară a anului 1830, un tânăr..." — simt pe palatul din cerul gurii și al sufletului gustul de madelenă cu care începe orice istorie a căutării unui timp ascuns. Colos, Balzac e o firimitură care-ți dă senzația proustiană a plămădei din care ne rostim și ne mistuim.

RADU COSAȘU

Erată la numărul trecut: a se citi „...există oameni pe care nu-i interesează hărțile?" (nu cărțile!)

Lumea se amuză

(După „Ici Paris" — Franța)

După încheierea lucrărilor Congresului internațional de istorie de la București

Istoria — carte de înobilare umanistă a națiunilor

Cel de-al XV-lea Congres internațional de științe istorice de la București, care și-a încheiat duminică lucrările, s-a evidențiat atât printr-o largă participare — peste 2700 de delegați din 66 de țări —, cât și prin nivelul ridicat al dezbaterilor purtate pe marginea rapoartelor și comunicărilor de aleasă ținută științifică prezentate în cele opt zile ale lucrărilor. Exprimându-și acordul cu ideile generoase cuprinse în Mesajul adresat de președintele Nicolae Ceaușescu delegaților la congres, participanții s-au oprit îndelung, în luările lor de cuvânt, asupra rolului important ce revine istoricilor în studierea trecutului omenirii, în desprinderea din experiența milenară a umanității a concluziilor și învățămintelor capabile să îmbogățească activitatea prezentă și viitoare a oamenilor, să contribuie la mersul înainte al popoarelor pe calea civilizației, păcii și progresului.

Între problemele care au fost abordate, cele privitoare la asigurarea păcii în lume au ocupat un loc de frunte. S-a ajuns la concluzia că omenirea, în interesul maselor largi populare, al categoriilor largi sociale, din antichitatea îndepărtată și până în zilele noastre a fost doritoare de pace și de liniște creatoare. De-a lungul veacurilor popoarele, luate în întelesul de mai sus, au luptat consecvent pentru o lume pașnică și liniștită, conștiente că numai o asemenea lume le oferă posibilitatea validării și valorificării eforturilor și străduirilor lor, în timp ce războaiele, cu cortegiul lor de nenorociri înseamnă distrugerii de valori materiale și spirituale, sacrificii și jertfe umane. Dezbătându-se aspecte legate de formele de organizare statală de-a lungul veacurilor, părerea mării majorități a participanților a fost că statul național independent și unitar a oferit, oferă și va oferi încă multă vreme de-acum, înainte condiții superioare de dezvoltare a popoarelor și națiunilor. Dar această dezvoltare se poate face nu izolat, ci în condițiile unei colaborări internaționale multilaterale, avantajoase tuturor partenerilor. Această colaborare a popoarelor și națiunilor contribuie la crearea marilor valori ale civilizației, la îmbogățirea patrimoniului de cultură și civilizație al omenirii prin realizările fiecăruia în parte. La fel, numai în condițiile unei colaborări internaționale just și principial înțelese poate fi asigurată o dezvoltare optimă a populației pe plan mondial. Ajungând la această concluzie, participanții la congres au subliniat necesitatea de a asigura popoarelor condiții de

viață corespunzătoare, între care și condiții de medii favorabile și favorizante, într-o concordanță dialectică a organizării social-economice și social-politice cu modul de distribuire a valorilor materiale și spirituale, adică o nouă ordine economică și politică.

Alături de problematica păcii, a chestiunilor referitoare la demografie și ecologie, menționate anterior, Congresul internațional de științe istorice de la București a dezbătut și alte probleme mai puțin abordate la reuniunile cu caracter istoric precedente: progresul tehnic și tehnologic, emanciparea femeii și altele. Prin aceste tematici abordate, în premieră, congresul a marcat o nouă etapă în evoluția științelor istorice. Mai mult ca la oricare din congresele precedente, în cadrul forumului de la București s-a făcut remarcabilă prezența țărilor care și-au cucerit de curind independența și au fost mai pregnant puse în lumină aspecte semnificative ale luptei popoarelor pentru egalitate în drepturi, pentru dezvoltare liberă și independentă.

Importanța de prim rang pe care a acordat-o congresul problemei responsabilității și rolului istoriei în lumea contemporană rezultă clar din Mesajul care a fost dat publicității la sfârșitul lucrărilor. Documentul apreciază că prin aportul său la cunoașterea și edificarea conștiinței de sine a fiecărui popor și, pe această bază, la dezvoltarea încrederii și colaborării dintre popoare, prin tezaurul de învățăminte și experiență socială pe care îl înmănușează, prin luminile pe care le proiectează asupra prezentului și a viitorului, prin reflecția lucidă asupra destinelor națiunilor pe care o propune, din perspectiva lecțiilor trecutului, prin înruierea sa asupra faptei și conduitei generațiilor de azi, istoria constituie o veritabilă carte de înobilare umanistă a națiunilor. Mesajul exprimă încrederea participanților la Congresul internațional de istorie de la București în contribuția pe care oamenii de știință din domeniul istoriei o pot aduce la soluționarea problemelor păcii, destinderii și cooperării între națiuni; el adresează un vibrant apel popoarelor, oamenilor politici și de stat, tuturor oamenilor de bună-credință de a face totul pentru a asigura liniștea planetei noastre, progresul și prosperitatea omenirii. Prin Mesaj, istoricii cheamă la unirea tuturor eforturilor pentru extinderea și aprofundarea cunoașterii istorice, pentru analizarea și interpretarea științifică a dezvoltării contemporane, a proceselor și tendințelor actuale, în scopul soluționării tuturor problemelor litigio-

se exclusiv pe cale pașnică, prin tratative.

Chemind la folosirea bogatelor resurse ale științelor istorice pentru afirmarea și respectarea independenței și suveranității naționale a statelor, a egalității și respectului reciproc, a dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe destinele sale, de a-și afirma deplin identitatea și personalitatea în marele concert al națiunilor lumii, de a-și aduce contribuția originală la îmbogățirea patrimoniului civilizației mondiale, Mesajul continuă cu apelul: „Să facem astfel ca marile realizări ale genului uman, ale științei și tehnicii moderne să nu fie folosite pentru crearea de noi arme distrugătoare, ci să fie puse numai și numai în slujba omului, a bunăstării, liniștii și fericirii lui, a lichidării subdezvoltării și realizării progresului social în toate țările".

Participanții la congres au subliniat că schimbul fructuos de idei, progresele înregistrate în elucidarea problemelor aflate pe agenda forumului de la București au fost posibile datorită climatului favorabil creat în capitala României și dorinței de colaborare ce a animat lucrările. Aprecinți rezultatele congresului, prof. Michel Francois, fost secretar general al Comitetului internațional de științe istorice, spunea: „Succesul acesta ține mai cu seamă de calitatea dezbaterilor, care au constituit contribuția de cel mai înalt nivel la progresul istoriei. La București, noi am făcut să înainteze istoria, înmulțindu-i preocupările și metodele de cercetare. Este un succes care se datorează unei organizări perfecte, neegalate până acum". Iar noul ales în funcția de președinte al comitetului menționat, Alexander Gieysztor, declara: „Cadrul acestui congres a reușit să satisfacă toate exigențele noastre la cel mai înalt nivel. Ne exprimăm sentimentele de recunoștință față de prietenii noștri români, care s-au străduit să asigure un cadru fertil șederii noastre la București".

Prin nivelul înalt al dezbaterilor, prin întreaga sa desfășurare, cel de-al XV-lea Congres internațional de științe istorice de la București s-a înscris ca un eveniment important în viața științifică internațională, în dezvoltarea științelor istorice, ca o contribuție de seamă la mai buna cunoaștere și apropiere dintre popoare, la întărirea încrederii și colaborării internaționale, la cauza generală a înțelegerii, destinderii și păcii în întreaga lume.

ION D. GOIA

Jurnal african [3]

Pe cota cea mai înaltă a Freetown-ului se ridică centrul de conferințe „Bintumani" unde, la începutul lunii trecute, s-au desfășurat lucrările Organizației Unității Africane la nivel înalt. Complex arhitectonic ultramodern, construit special pentru acest important eveniment, centrul Bintumani împreună cu hotelurile din jur formulează în sticlă și oțel o eventuală emblemă a capitalei Sierrei Leone. Cel puțin până acum simbolul orașului a fost altul și anume un uriaș arbore, un adevărat paradis dezvoltat în platforme succesive la o înălțime de peste 20 de metri și o boltă imensă, umbroasă și densă, ca o cupolă incredibilă, finisată an de an de oțet neobosită a sevelor africane. Arborele a fost înconjurat la bază de un soclu proeminent, din periferia lui coboară trepte care se pierd radial pe platforma circulară din jur și astfel această minune a naturii a fost ancorată de oameni, solii și somptuos, în arhitectura dezvoltată în funcție directă de alura sa proeminentă. Localnicii vin adesea aici, își lasă capul pe spate și privesc îndelung la acest copac incredibil care apasă orașul cu o trufie tăcută. E un fel de pelerinaj spre natură și istorie, un pelerinaj asidu și calm adoma altora care au drept punct final istoria cristalizată în arhitectură. În umbra arborelui s-au ridicat bănci, companii de asigurări, sediile unor firme comerciale și câteva magazine, cel mai adesea goale pentru că mai tot comerțul, cît există, se desfășoară în stradă. Desfășurat pe coline și tăiat de artere înguste, Freetown-ul reprezintă o fantasmă aglomerare locativă, căsuțele dărăpănate împingându-se în temeliile edificiilor mai înalte, toată această desfășurare avînd o pitorească perspectivă din cauza jocurilor de pantă.

Deși cu o istorie adincă împinșă în trecut, Freetown a fost constituit drept capitală de abia în 1961. În 1542, un navigator portughez, Pedro Da Cintra, impresionat de coastele stincoase care se scufundau în ape, a numit regiunea Sierra Leone. Citeva secole mai târziu, mai exact în 1787, Freetown, adică „orașul liber", a fost populat de britanici cu sclavi africani eliberați și repatriați din America, apoi în 1799 a devenit un important punct strategic al marinei engleze în vestul Africii. Istoria orașului a mers mai departe consemnînd și un eveniment de excepție și anume, în 1784, prima grevă cunoscută a unor muncitori africani. Astăzi, noul puls al țării, social, economic și politic, imprimă pas cu pas capitalei, și nu numai ei, un profil nou, desprinderea de trecut, un trecut aspru, dramatic, făcîndu-se cu conștiința limpede că istoria mai nouă a Sierrei Leone se înfăptuiește prin efortul lucid și sistematic al poporului însuși. Trecutul își are și el un simbol tăiat în piatră și anume „scara portugheză". Lingă Fourah Bay College coboară în coasta stincoasă spre apele oceanului o scară pe care sclavii coborau altădată pentru a fi încărecați pe vase. La antipodul acestei scări — suita de școli și institute de învățămînt superior care conferă Freetown-ului dreptul de a se numi capitala universitară a Africii occidentale. Tradiția culturală a Sierrei Leone se întinde departe pe toată coasta vestică a Africii și foarte multe din cadrele avînd calificare înaltă din țările vecine au fost „produse" în amfiteatrele din Freetown. Scara sclavilor rămîne acolo unde e, bătută de valuri și molesită de alge, ca un memento păgînînit și periferic adresat unui prezent puternic branșat la volajul dezvoltării contemporane. Desigur, ritmurile moder-

nizării se află încă la început, dar potențialul de care dispune Sierra Leone este indiscutabil promitător: mari resurse diamantifere, minereu de fier, bauxită, rutiliu etc. Diverse industrii prelucrătoare au început să înfășoare orașul cu forfota lor caracteristică și cu un început de smog la fel de caracteristic. Cu atât mai mult, duminica în circumstanțele acestui program nou cind disciplina industrială impune populației active o cadență strictă a efortului, capătă preeminență unei vacanțe mult așteptate. Duminica, Freetown-ul, de doi ani încoace, de cind a fost construit stadionul „Siaka Stevens", trăiește sub imperiul meciurilor de fotbal. Stadionul este constant arhiplin iar imprejurimile lui de asemenea. Cei care nu au reușit să intre, în acest amfiteatru al tuturor pasiunilor, stau ghemuiți pe străzile din jur și ascultă desfășurarea meciului prin intermediul megafoanelor de o teribilă sonoritate care împing comentariul cronicarului sportiv pînă departe în junglă. Reacția publicului este frenetică în satisfacție și tot așa în dezamăgire. La încheierea meciurilor publicul se împarte în două, unii au învins și alții au cîștigat, unii sînt morhoși și otrăviți iar ceilalți se îndreaptă spre case dansînd și cîntînd. Scurgerea acestui public de zeci și zeci de mii de oameni este poate spectacolul cel mai teribil și cel mai colorat pe care îl poate oferi Freetown-ul. O prudentă elementară te obligă în aceste ore, cind microbiștii se îndreaptă spre case, să stai cuminte departe pentru că pasiunile se declanșează fără nici o reticență, veselia și nemulțumirea fiind la fel de vulcanice. Un fluviu uman invadează lent străzile, capotele mașinilor sînt luate în țâlpi, tarabele măturate și în urmă puținele vitrine ale magazinelor solide sau ale altor așezăminte comerciale sînt făcute harceparcea, nu sînt sparte, dar sînt marcate cu texte de vopsea din care rezultă că niciodată nici un meci nu poate satisface pe toată lumea...

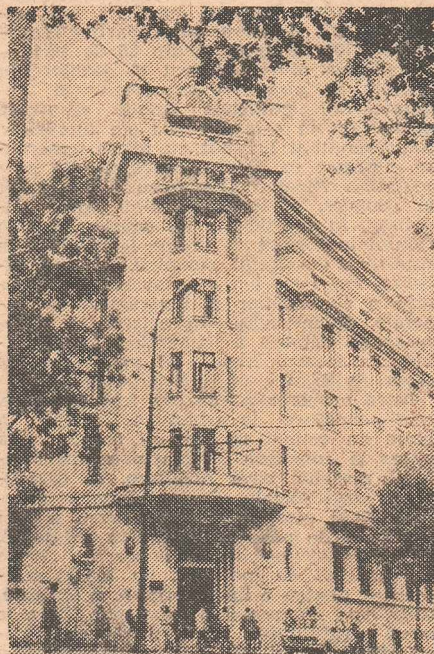
RADU BUDEANU

CAPITOL, BULEVARD, NAȚIONAL

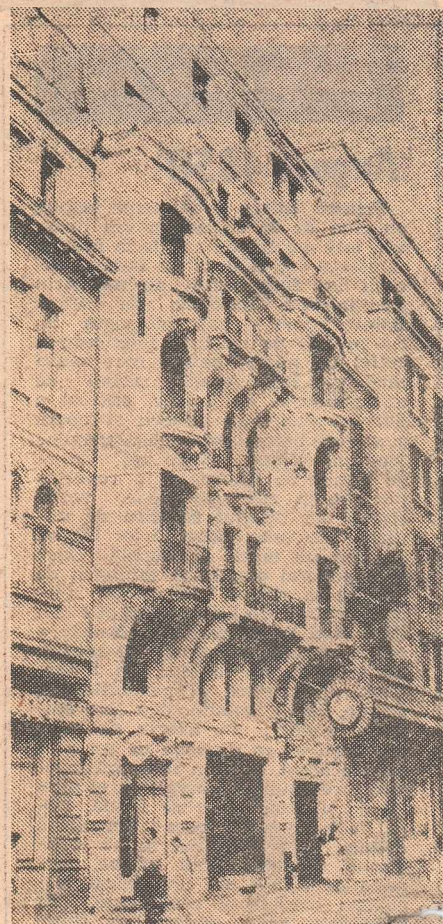
— O PUNTE ÎNTRE BUCUREȘTII DE IERI ȘI DE AZI

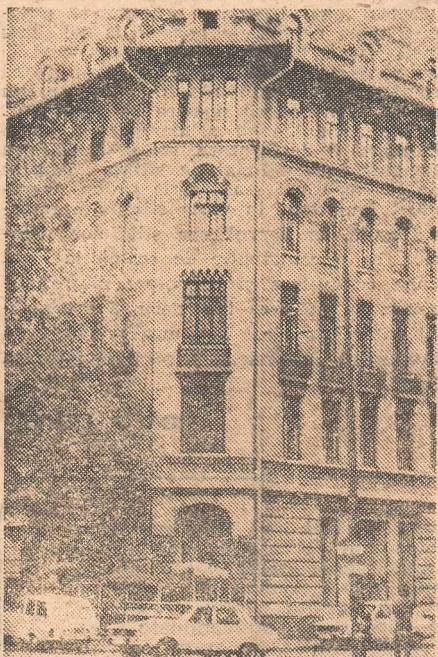
Hotel Capitol

Hotel Național

Hotel Carpați

Hotel Banatul

— Să începem cu inițialele I.T.H.R. Ce se ascunde în spatele lor, tovarășe Gheorghe Popa?

— În activitatea noastră I.T.H.R. este, într-un fel, marca fabricii. Aceste inițiale au intrat, de multă vreme, în circulație, încălțându-se că explicațiile sînt de prisos. Sub aceste inițiale sîntem lăudați și tot sub ele sîntem criticați.

— Iată, văd și eu un conducător de mare unitate comercială care, din start, recunoaște că instituția pe care o conduce este și criticată. După mine un asemenea om este realist, deoarece greșelile, din păcate, fac parte din viața și munca noastră și e mai bine să le recunoaștem decît să ni le arate alții.

— Să explic... Aceste patru inițiale sînt așezate la loc de cinste în toate hotelurile și restaurantele din Capitală. Zilnic în unitățile noastre vin, pentru a mânca și dormi, peste 10 000 de cetățeni, din țară, ori de peste hotare. Este firesc ca, la o asemenea afinență, să existe și nemulțumiri. Nu atît din cauza noastră, cît din pricina turiștilor care găsesc la locul o supapă de descărcare a nervilor. În majoritatea cazurilor nervii acumulați de-a lungul unei zile se sparg în capul nostru. Și cite nu i se pot întîmpla unui om într-o zi, mai ales atunci cînd nu ești bucureștean, nu ai putut intra într-o audiență, ai călcat pe roșu și ai fost

sanționat, autobuzul n-a venit la timp și ai pierdut întîlnirea, ceasul s-a stricat și ești dezorientat etc., etc. Și noi trebuie să zîmbim, să înțelegem situațiile speciale ale clienților și eventual să reparăm ce-au stricat alții. În cele mai multe cazuri, reușim. Cînd însă „valul” ne poartă prea repede, gata gîlceava, gata reclamațiile. De aceea căutăm să dăm vechii zicale: „Clientul nostru, stăpînul nostru”, un sens cit mai apropiat de aceste vorbe înțelepte.

— După cum bine știți, greu am obținut această întîlnire, iar acum simt cum vă arde pămîntul sub picioare, cu toate că ne aflăm la etaj. Probabil că acest Congres al istoricilor vă solicită mult.

— Congresul istoricilor reprezintă și pentru noi o grijă mare, dar asemenea preocupări am mai avut și vom mai avea. Nu sîntem la prima acțiune de acest fel. Altele au fost marile noastre probleme care ne-au chinuit pînă la nesomn, dar pe care le-am rezolvat bine și la timp.

— Despre ce a fost vorba?

— După cum probabil știți, pînă acum opt ani în Capitală erau puține locuri de cazare. „Parcul” hotelier era sărac, deoarece multe construcții ridicate între cele două războaie aveau altă destinație. Pe

(Continuare în pagina 11)

DAN BIRLADEANU

Hotel Opera

Hotel Continental (stînga) și Hotel Boulevard

Flacăra. Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Interioare : Sector publiciști-comentatori (Ilie Purcaru, Nicolae Cristache, Nelu Ionescu) - 1 617, 1 623 ; Secția politică-economică (Lionel Nițescu, N. Gr. Mărășanu, Ion D. Goia, Liviu Timbus) - 1 623 ; Secția cultură-cenaclu (George Arion) - 1 619 ; Secția probleme social-cetățenești (Adrian Dohotaru) - 1 618 ; Sector știință, sport (Ovidiu Ioanițoiaia) - 1 606 ; Secția reportaj-anchete (Mihai Pelin) - 1 618 ; Scrisori, relații cu publicul (Marga Nedelea, Mihai Stănescu) - 1 787 ; Sector fotoreportaj - 1 595 ; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Ion Predoșanu) - 1 782, 1 621, 1 744 ; Administrație : 17 78 82 și 17 60 10 - interior 1 783 ; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN - 17 60 10 interior 1 611) ; redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIE - 17 60 10 interior 1 786) ; redactor șef 17 60 10 interior 1 822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import presă. P.O. BOX-136-137, telex : 11 226, București, str. 13 Decembrie

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU